

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

Dan hrvatske zajednice

BROJ
675

Subotica, 25. ožujka 2016. Cijena 50 dinara

Umro
dr. sc. Ante Sekulić

Izborne liste:
DS - Za pravednu Srbiju

Hrvatima u Šidu
uskraćena prava?

INTERVJU
Danijel Colo

Sretan Uskrs

SADRŽAJ

AKTUALNO

9

INTERREG IPA HRVATSKA - SRBIJA

TEMA

12-13

Stranke i koalicije u predizbornoj kampanji: DS
– za pravednu Srbiju
»KATARZA« POD BROJEM 2

INTERVJU

14-15

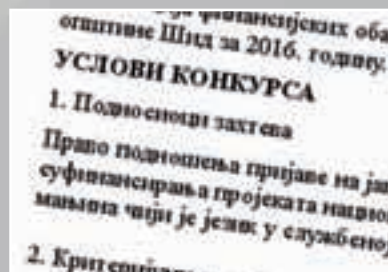
Otac Danijel Čolo, župni vikar remetske župe
Uznesenja Blažene Djevice Marije
**SMRT – POČETAK ULASKA U ŽIVOT
VJEČNI**

ŠIROM VOJVODINE

24-25

Hrvatsko nacionalno vijeće nema prava sudjelovati na natječaju u općini Šid
HRVATIMA USKRAĆENA PRAVA?

KULTURA

30-31

In memoriam: Ante Sekulić (Tavankut, 1920. –
Zagreb, 2016.)
**ODLAZAK VELIKANA KULTURE I
ULJUDBE**

SPORT

51

Kuglački klub Jadran iz Golubinaca
**BOLJI UVJETI ZA PRELAZAK U VIŠI
RANG**

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Zvonko Sarić, Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**
Zvonko Sarić

LEKTOR:

Zlatko Romić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Sajnos doo Novi Sad

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

**Svim čitateljima, suradnicima, poslovnim partnerima
i prijateljima želimo Sretan Uskrs!**

POKRAJINSKI IZBORI

Koalićijski sporazum DS-a, DSHV-a, NS-a i Zelenih

Koalićijski sporazum o zajedničkom nastupu na pokrajinskim izborima potpisali su u Novom Sadu 20. ožujka predstavnici Demokratske stranke, Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, Nove stranke i Zelenih.

Predsjednik Pokrajinskog odbora DS-a i kandidat te stranke za pokrajinskog premijera **Miroslav Vasin** rekao je novinarima da su koalićijski partneri lako postigli dogovor o sporazumu, jer »dijele zajedničke vrijednosti.«

»Branit ćemo sustav vrijednosti poštivanja ljudskih prava, pune slobode medija i punog uvažavanja prava svih nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini«, rekao je Vasin, dodajući da je naziv liste koju čine pomenute četiri stranke *Za Vojvodinu rada i znanja*, a da je njen nositelj predsjednik DS-a **Bojan Pajtić**, ali da je on, Vasin, prvi na listi. Prema riječima Vasina, ta koalicija će se zalagati za donošenje novog Ustava Srbije, kojim će značajno biti proširene nadležnosti AP Vojvodine i koji će osigurati sigurno financiranje Pokrajine. »Prvi slogan u našoj kampanji *Živjeti zajedno* ukazuje da ćemo se zalagati da 26 nacionalnih zajednica koje žive na malom prostoru žive u zajedništvu«, rekao je Vasin. Koalićijski sporazum, osim Vasina, koji ga je potpisao u ime DS-a, potpisali su **Tomislav Žigmanov** u ime DSHV-a, **Milenko Vujić** u ime Nove stranke i **Dejan Bulatović** u ime Zelene ekološke partije Zeleni.

Mićunović: Postajemo robovi fikcije

»Kosovo je nezavisno i pitanje je trenutka, a to će biti vrlo brzo, kada će biti primljeno u UN. Posle toga svaki pokušaj da govorite da Kosovo nije nezavisno smatrat će se agresijom na nezavisnu državu. Ideja, da mi nikada nećemo priznati Kosovo ne uznemirava nikoga. Imat ćemo trgovinske, ekonomske, prometne i sve druge odnose, kao sa svakom državom. Postajemo robovi fikcije da 'nikada nećemo priznati Kosovo' računajući da ga tako najbolje branimo«, rekao je za Danas predsjednik Političkog savjeta DS-a Dragoljub Mićunović.

UVJETI HRVATSKE SRBIJI NA PUTU KA EU

Srbija da ispuni kriterije

Među hrvatskim uvjetima nalaze se poštivanje ljudskih prava (posebno manjinskih) u skladu s međunarodnim konvencijama i sporazumima, puna suradnja s Haagom i ukidanje nadležnosti za procesuiranje ratnih zločina za područje cijele bivše Jugoslavije

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske najavilo je da neće dati zeleno svjetlo Srbiji za otvaranje pregovora s Europskom unijom u poglavlja 23 i 24 sve dok Srbija ne ispuní određene uvjete, među kojima je poštivanje ljudskih prava, posebno manjinskih, puna suradnja s Haagom i reforma pravosuđa. Hrvatsko ministarstvo je na upit regionalne TV *NI* o tome što se smatra spornim u poglavlju 23 pregovora o pristupanju Srbije EU, odgovorilo 18. ožujka priopćenjem:

»Podržavamo napore Srbije u približavanju EU. Uvjeti koje Srbija mora ispuniti za otvaranje tako važnog poglavlja 23 su, među ostalima, poštivanje ljudskih prava (posebice manjinskih) sukladno međunarodnim konvencijama i ratificiranim međudržavnim sporazumima, puna suradnja s Međunarodnim sudom za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju i reforma pravosuđa, koja uključuje ukinuće nadležnosti za procesuiranje ratnih zločina za područje cijele bivše Jugoslavije«, stoji u odgovoru.

Uvjeti Hrvatske za nastavak pregovora Srbije je osiguranje zastupničkih mjesta nacionalnih manjina u Skupštini Srbije, rješavanje pitanja glede Haškog suda, odnosno izručenja **Vojislava Šešelja** na izricanje presude prema preuzetim obvezama i na koncu ukidanje sudske odluke o (samo)nadležnosti Srbije za ratne zločine koji su se dogodili izvan njenog teritorija. Zakon o univerzalnoj jurisdikciji sporna je točka u hrvatsko-srpskim odnosima, otkako ga je Srbija proglasila 2003. godine. Hrvatska smatra da se takvim zakonom Srbija proglasila svojevršnim »mini Haagom«, koji bi imao pravo suditi bilo kome.

KRUPNO, SITNO I OBVEZA KOJA NIJE UVJET!?

Srbija je otvorila pregovaračka poglavlja 32 (kontrola državnih financija) i 35 (odnosi s Kosovom) sredinom prosinca 2015. godine, a prema najavama iz Vlade Srbije, sljedeća poglavlja o kojima bi se trebala pokrenuti procedura su 23 i 24, a oba se odnose na osnovna ljudska i politička prava.

Podsjetimo, ministrica za europske integracije Srbije **Jadranka Joksimović** izjavila je koncem prošloga tjedna da Srbija još uvijek čeka suglasnost Hrvatske za pregovaračku poziciju na poglavlje 23.

Joksimović je istaknula da Zagreb može usporiti europske integracije Srbije, ali to ne bi bila dobra poruka, a glede konkretnih zahtjeva koje Hrvatska ima u pogledu otvaranja poglavlja 23, ministrica je rekla kako je riječ o pitanjima koja nisu dovoljno krupna da bi se odgađalo otvaranje.

»Što se tiče hrvatskih posebnih zahtjeva, oni imaju određena dva-tri pitanja koja mislim da nisu u toj mjeri neprovođiva ili nešto što bi trebalo dovesti do toga da ne daju suglasnost, ali ne bih sada o tome, to je još na radnim tijelima i nema smisla o tome govoriti. Ali vjerujem da ćemo i taj dio završiti«, navela je Joksimović i ocijenila da je u pogledu Akcijskog plana za manjine, Srbija ispunila sve obveze.

»Prije svega, za poglavlje 23 je postojala je jedna dodatna obveza Srbije da napravi Akcijski plan za nacionalne manjine. Taj plan nije uvjet za otvaranje poglavlja, ali mi smo ga uz sudjelovanje i potpunu inkluziju svih vijeća nacionalnih manjina u Srbiji napravili. To je vrlo dobro prošlo kod svih zemalja članica, pa smo

i taj uvjet zadovoljili«, rekla je ministrica Joksimović.

Imajući u vidu, primjerice, izjavu predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slavena Bačića** prilikom sastanka s predstavnicima OESS-a da su u procesu izrade Akcijskog plana prijedlozi predstavnika manjina »bez obrazloženja odbijani« ili pitanje narodnog zastupnika **Sulejmana Ugjanina** u Skupštini Srbije »zašto i s kojim ciljem Vlada preko svoje Radne skupine odbija u Akcijski plan za manjine uvrstiti probleme i prijedloge Bošnjaka koje predlažu njihovi legitimni predstavnici u Radnoj skupini?« izjava ministricе Joksimović o »sudjelovanju i potpunoj inkluziji vijeća nacionalnih manjina« razlikuje se od mišljenja predstavnika pojedinih nacionalnomanjinskih vijeća.

OREŠKOVIĆ: TO TRAŽI HRVATSKA I EUROPA

Hrvatska od svih zemalja kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, pa tako i Srbije, očekuje da ispune sve kriterije, koje je, uostalom, morala i sama ispuniti, poručili su 19. ožujka hrvatski premijer **Tihomir Orešković**, predsjednica **Kolinda Grabar – Kitarović** i ministar vanjskih i europskih poslova **Miro Kovač**, odgovarajući na pitanja novinara hoće li Hrvatska i formalno blokirati Srbiju u pristupnim pregovorima s EU u poglavlju 23.

»Ako svi znamo ono što je Hrvatska prošla i koje smo mi kriterije trebali ispuniti, mi samo tražimo da svaka zemlja koja želi postati članicom EU-a ispuni iste kriterije: kako Srbija, tako i BiH i danasutra i druge zemlje. To je jedino što mi tražimo i to cijela Europa traži«, rekao je Orešković, dok je predsjednica Grabar – Kitarović ponovila kako Hrvatska podržava ulazak Srbije u euroatlantske integracije.

»Uvijek sam govorila i stojim na toj poziciji da ćemo podržavati ulazak Srbije u EU i NATO, ali od svih država kandidatkinja očekujemo da ispune apsolutno sve kriterije koje je, uostalom, morala ispuniti i Hrvatska«, izjavila je predsjednica.

Ministar Kovač je rekao novinarima da Srbija još nije otvorila to poglavlje, te da Hrvatska samo želi pomoći Srbiji.

»Ja sam to rekao i kolegama u EU, mi želimo zajedno pomoći Srbiji da promijeni te stvari i da na taj način bude spremna za članstvo u EU«, rekao je Kovač i poručio da Hrvatska podržava europsku perspektivu svojih jugoistočnih susjeda, pa tako i Srbije, istaknuvši da na tom putu

k članstvu u EU treba ispuniti sve kriterije koje postavi EU.

»Konkretno, što se tiče tog famoznog poglavlja 23, to znači poštivanje ljudskih prava, manjinskih prava, poštivanje i implementaciju međunarodnih ugovora koji se tiču manjinskih prava, a isto tako punu suradnju sa sudom u Haagu. A isto tako jasno je da ne može biti Srbija nadležna za sve ratne zločine na području bivše Jugoslavije«, objasnio je Kovač.

ODGOVORI IZ SRBIJE

Povodom upozorenja Hrvatske o problemima s ulaskom Srbije u EU, premijer Srbije **Aleksandar Vučić** je izjavio kako neće nikoga napadati, ali da Srbija neće dopustiti poniženja.

»Priznajem da ne razumijem uvijek hrvatske dužnosnike i to je najteže što ću o njima reći. Srbija veoma poštuje svoje susjede. Oni su veoma moćni i snažni. Mi ćemo raditi svoj posao, ali ako misle da smo fascinirani njihovom argumentacijom ili mnogo uplašeni, grdn su se prevarili«, rekao je Vučić novinarima i dodao kako on ne brine zbog prijetnji i kritika, već je zabrinut zbog prava Srba u Hrvatskoj.

Prvi potpredsjednik Vlade Srbije i ministar vanjskih poslova **Ivica Dačić** je u intervjuu za *Blic* rekao kako Zagreb svojim najnovijim nastupima krši odluke koje je sam donio da bilateralne teme neće pretvarati u problem kad je riječ o članstvu Srbije u Europskoj uniji i međunarodnim organizacijama.

»Mana prethodne Vlade Hrvatske očito se prenijela i na ovu novu, a to je da se tema odnosa sa Srbijom zlorabila za unutarnje političke svrhe«, rekao je Dačić i dodao da će Srbija zatražiti reakciju EU na oštre poruke iz Zagreba, ali da njegova zemlja prvo treba sagledati na što to Hrvatska ulaže primjedbu kako bi Beograd mogao odgovarajuće reagirati.

Dačić je, također, izrazio uvjerenje kako Europa neće tolerirati da hrvatske primjedbe zaustave proces Srbije ka EU.

»Srbija je za regionalnu stabilnost, ali Hrvatska neće moći zlorabiti svoje članstvo u EU, između ostalog, jer su argumenti na našoj strani«, poručio je Dačić, a po pitanju hrvatskih komentara o slučaju **Vojislava Šešelja**, šef diplomacije Srbije ocjenjuje da je Hrvatska na tu temu »pogriješila adresu« i ističe da to nije pitanje za Srbiju, nego za Haški tribunal.

Z. S.

Pásztor raspisao pokrajinske izbore

Predsjednik Skupštine Vojvodine **István Pásztor** raspustio je 22. ožujka aktualni saziv Skupštine i raspisao redovne pokrajinske izbore za 24. travnja.

Pásztor je pozvao građane da iskoriste svoje pravo i da glasuju na predstojećim izborima »za onoga koga žele«.

»Vi ste jedini koji imate pravo odlučiti tko će u sljedećem mandatu imati priliku da vas predstavlja u Skupštini Vojvodine«, rekao je Pásztor na konferenciji za novinare. Građani će na izborima glasovati kroz proporcionalni izborni sustav za 120 predstavnika u pokrajinskom parlamentu. U aktualnom sazivu većinu su formirale Demokratska stranka, Liga socijaldemokrata Vojvodine i Savez voždanskim Mađara. Posljednji pokrajinski izbori održani su 6. svibnja 2012. godine.

Izvanredne sjednice moguće

Predsjednik Skupštine Vojvodine **István Pásztor** izjavio je da raspisivanje pokrajinskih izbora ne znači suspenziju sadašnjeg saziva Skupštine i objasnio da će ona imati kapacitet da održava izvanredne sjednice »ukoliko za to bude inicijative«.

Na pitanje novinara hoće li će biti održana izvanredna sjednica o problemima s uzurpacijom poljoprivrednog zemljišta i uhićenjima poljoprivrednika u općini Sombor, Pásztor je rekao da još ne zna hoće li će biti »inicijative i potrebe za zakazivanje sjednice«.

»Ne znam hoće li biti inicijative i potrebe, ali je potpuno sigurno da je to moguće, što važi i za zasjedanja svih skupštinskih odbora, što svakako i čine«, rekao je Pásztor.

Izvanrednu sjednicu je prošlog vikenda zatražila Liga socijaldemokrata Vojvodine, zbog dešavanja u Somboru i hapšenja šestorice poljoprivrednika.

Rade protuzakonito?

Bivša ministrica poljoprivrede **Ivana Dulić Marković** izjavila je u srijedu da je država zaključkom Vlade dozvolila uzurpatorima da uđu u posjed zemljišta, da ostanu u uzurpiranom posjedu do daljega, a poruka je »ovo je divlji zapad, uđite u posjed, država će zaključkom Vlade sve legalizirati«.

»Ne može se zaključkom Vlade naložiti lokalnim samoupravama da urade nešto protuzakonito«, rekla je Dulić – Marković.

SRIJEMSKI BISKUP MONS. ĐURE GAŠPAROVIĆA

Istinski se okrenuti dobrome

Draga braćo i sestre, danas kličem: »Radujte se kršćani u Isusu sabrani, Isus raspet pokopan, smrt nadvlada ovaj dan. Aleluja!« Ovim riječima poznate uskrсне popijevke, koja se u našem narodu pjeva još od davnih vremena, pozivam vas da i ove Izvanredne jubilarne godine Božjega milosrđa 2016., koju je papa Franjo proglasio, sebi posvetite najsudbonosniji događaj ljudske povijesti. To je događaj da je utjelovljeni Sin Božji doista umro i uskrsnuo na život vječni. To je učinio radi nas ljudi

i radi našega spasenja. Poslušao volji nebeskoga milosrdnog Oca, sišao je s nebesa, postao čovjekom i »prošao zemljom čineći dobro« (Dj, 10,38). Raspet također za nas, mučen i pokopan. A Bog, milosrdni Otac, ga uskrisi treći dan i dade mu da se očituje, ne svemu narodu, nego nama svjedocima, ističe apostol Petar (usp. Dj 11,40.41). Život Isusa Krista pobijedio je smrt, jer je to bio pravi, istinski Život. Tako pobjeđuje uvijek ono pravo, istinito dobro, jer ono dolazi od Boga. Zaslugom Isusa Krista uskrsloga i mi ljudi smo se Bogu približili. Osjećamo njegovo milosrđe prema nama da i mi budemo milosrdni. Krist je srušio bedem koji je, uslijed neposluha naših praroditelja, postojao između Boga i nas ljudi i učinio nas zauvijek bliskima Bogu, Božjim prijateljima. Kao definitivni Pobjednik, Krist nije nikakvo »zlopamtilo« da bi nam predbacivao što smo svojim grijesima prouzročili svu patnju i njegova utjelovljenja i njegove mučeničke smrti. On,

sada u slavi Očevoj, stoji kao cilj pred nama koji hodimo ovom suznom dolinom, prema svršetku našeg putovanja. On nam želi svojim milosrđem »podići ruke klonule i ojačati koljena klecava« (usp. Heb. 12,12), obnoviti nam malaksale sile naše vjere, nade i ljubavi. Uskrsli Krist nije nikakva prazna fantazija, fatamorgana, nikakva izmišljotina. Poput magneta On nas privlači sve jače i snažnije k sebi. Smisao i cilj našeg zemaljskog života je vječno zajedništvo s uskrslim Kristom, s našim božanskim Spasiteljem i njegovim i našim milosrdnim nebeskim Ocem. To je i temelj i sadržaj naše nade. Mi kršćani, koji vjerujemo u uskrsnuće Kristovo, obdareni smo Božjom istinom o Njemu i nama. Pozvani smo i zadušeni u svijetu očuvati nadu svojim vjerodostojnim kršćanskim životom. Pozvani smo ovom svijetu davati prepoznatljive znakove i vjerodostojne dokaze naše utemeljene nade u konačnu pobjedu Božje istine, pravde, milosrđa, dobrote i ljubavi. Tko to čini, on uistinu voli

drugoga, jer mu dariva ono što on najviše treba – nadu u istinsku vječnu sreću. Ne smijemo se, dakle, ponašati dvolično, tako da ni ne pokazujemo koliko nas čini sretnim znanje i sigurnost da nas Bog neizmjerljivo voli.

Braćo i sestre, događaj Kristova uskrsnuća nije nešto što je tek na kraju, već Kristovo uskrsnuće daleko više zahvaća sada naš život i svijet, više nego tek samu smrt. Zato u snazi njegova uskrsnuća svetkovina Uskrsa treba biti poticaj svim ljudima da porade na sebi, odbace zlo i istinski se okrenu dobro, temeljna je poruka Uskrsa.

Pobijedimo međuljudsku mržnju i zajednički se oduprimo svakoj vrsti zla. Natječimo se u plemenitosti i marljivosti. Zauzimajmo se za pošten rad i napredak u svemu. Neka nas Uskrsli po djelima milosrđa ispuni nutarnjim mirom, vedrinom srca i pogleda, te osnaži velikodušnošću. S tom željom, neka je milošću ispunjen i blagoslovljen Uskrs!

+ Đuro biskup

Uskrsnu doista!

*Čovjeka radi i njegova spasenja.
A toga teško ima bez kulture.
Jer, čovjek bez kulture je kao voćka
bez ploda...
Stoga neka Vam je sretan
i blagoslovljen Uskrs!*

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVODANSKIH HRVATA

MONS. DR. IVANA PÉNZESA, SUBOTIČKOG BISKUPA

Godina milosrđa

Kršćanska braćo i sestre!

Događa nam se da u života zalutamo u jadikovanje, da se izgubimo u ruševinama besmisla. Kad nam se dogode teške stvari, u opasnosti smo zatvoriti se u kukanje. Ipak, Gospodin nam je blizu iako ga uvijek ne prepoznajemo. On nam progovara iako ga ne čujemo dobro, hoda uz nas, ali ga možda ne primjećujemo. Papa Franjo u

ovoj jubilarnoj godini naglašava da je Božje milosrđe srž evanđelja i naše vjere, jer milosrđe je snaga koja sve pobjeđuje.

Danas smo previše pod utjecajem medija, a znamo da za njih dobra vijest nije prava vijest. Dobre vijesti se slabo prodaju. Svakog dana teče rijeka tužnih i teških vijesti o ratovima, nesrećama, siromaštvu, izbjeglicama i izljuje se u naše domove, u naša srca. Umjesto da nas sve to smekša, samo okrenemo stranicu ili promijenimo program. Mediji pri tomu imaju veliku odgovornost. Nije opasnost da se zagadi samo zrak, zemlja i voda, nego i misao i smisao.

Uskrs nam donosi boje. Ne možemo živjeti u crno bijelom svijetu. Mi trebamo sve boje, trebamo i pozitivne strane života. Ono što je crno ne treba biti još crnje. Današnjem čovjeku izloženom medijskom sivilu

potrebno je čudo, i to čudo uskrsnuća. Potrebna mu je ruka koja će ga umiti, suze mu obrišati, rane mu poviti, podići ga i povesti put svjetla. Da, mi trebamo promjenu. Čitavo naše biće i cijeli naš svijet čezne za preporođenjem. Sve smrtno i propadljivo želi ustati iz groba i stupiti u sveto i vječno.

Isus je uskrsnuo! To je najbolja vijest. Uskrs je najsvečaniji govor. Ne možemo o uzvišenim stvarima govoriti prožeti običnim osjećajima. Ne možeš reći, moj dragi prijatelju, ako tako ne osjećaš. Slavlje Kristovog uskrsnuća najbolja je prilika da kršćani u svagdašnjem životu dožive prijelaz iz smrti u život, iz ropstva u slobodu, iz tame u svjetlo. To je prilika da pružimo ruku ranjenom čovjeku, da otvorimo vrata svojih grobova, da upalimo svijeću u svome domu i da se radujemo Uskrsu. Aleluja znači hvalite Gospodina.

To je hodočasnička, putnička pjesma. Nije to pjesma odmora, nego pjesma ohrabrenja i poticaja na pokret. Uskrs je blagdan koji ne prestaje, nego usmjerava našu pozornost prema blagdanu Uzašašća, prema očekivanju Duha, prema nebu. Zato slaveći Uskrs žarko molimo: Obnovi nas, Gospodine, da i mi uskrsnemo, da i drugi pored nas uskrsnu, da cijeli svijet uskrsne.

Neka nam Bog svima dade milost da možemo reći: Vidio sam Gospodina. Ne zato što sam imao viđenje, ne znam kako, ali vidio sam ga. Vidio sam ga u svom srcu. I zato što sam ga vidio, želim biti bolji. Dopustimo da nas ogrije uskrsno otajstvo. I radosna srca zahvalimo da imamo takvog Boga kao što je on.

Ovim mislima svima želim sretan Uskrs i obilje blagoslova od uskrslog Spasitelja!

+ Ivan biskup

■ SRETAN USKRS! ■

Bez Uskrsa – najvećeg kršćanskog blagdana – nema ni života.

Neka nam svima život bude u znaku mira i radosti, pravde i dostojanstva, zajedništva u obitelji i društvu!

Bio nam Uskrs ohrabrenje u odgovornoj zadaći očuvanja našeg hrvatskog narodnog bića!

HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE

KARAVANA KANDIDATA LISTE ZA PRAVEDNU SRBIJU – DEMOKRATSKA STRANKA (NOVA, DSHV, ZZS)

Spriječiti odlazak mladih

»Demokratska stranka će izgraditi pravednu Srbiju, koja će biti potpuno drugačija nego što je danas. Pravedna Srbija neće dozvoliti da se zemlja oduzima poljoprivrednicima i dodjeljuje tajkunima, da se poljoprivrednicima oduzimaju i smanjuju poticaji, kao i mirovine koje su stečeno pravo garantirano Ustavom«, izjavio je

Dodao je da DS neće dopustiti da mladi ljudi masovno bježe iz države i da će kroz poreznu politiku stimulirati poslodavce kako bi zaposlili mlade, obrazovane ljude, ali i u cilju omogućavanja povratka onih koji su odavde otišli. »Pravedna Srbija neće dopustiti da ljudi masovno bježe iz ove zemlje, zato što se u ovoj zemlji cijene stranački aktivisti i starlete s kupljenim diplomama, a

je aktualna vlast zaboravila da postoji istina, jer se njeni predstavnici fotografiju ispred tvrtki kao što su *Swarovski*, *Continental* ili *Siemens*, a sve te kompanije je u Suboticu dovela Demokratska stranka.

Nakon Subotice predizborni program je održan u Tavankutu. Bojan Pajtić je s predsjednikom DSHV-a **Tomislavom Žigmanovim** i kandidatki-

vodovoda i kanalizacije, s manje od 20 posto asfaltiranih ulica i cesta, s Domom kulture koji nije u funkciji više od 8 godina, a upoznati su i o naporima koji se čine na očuvanju kulture bunjevačkih Hrvata, kao i o razvoju seoskog turizma.

»Mi smo danas u Tavankutu, jer DS tradicionalno štiti prava manjinskih nacionalnih zajednica, to smo činili i devedesetih godina kada su Hrvati bili protjerivani iz Srijema, to smo činili i poslije toga u pokrajinskoj Vladi, a kasnije i na republičkoj razini doprinoseći donošenju zakona. Prirodna posljedica jest naša koalicija s DSHV-om na republičkoj, pokrajinskoj i lokalnoj razini. To je stranka s kojom mi tradicionalno surađujemo, a obilazak Tavankuta jeste dio izborne kampanje u kojoj mi zajedno s našim koalicijskim partnerima objašnjavamo ljudima zbog čega je važno da se na ove izbore izađe«, rekao je Pajtić i naglasio da su ljudi koji vode Srbiju, ljudi koji su devedesetih bili protagonisti i inspiratori, podstrekiivači ratnih sukoba na prostoru bivše Jugoslavije i zbog toga je sasvim logično da oni ne mogu skroz izići iz svog šinjela.

»Ukoliko se vodi takva politika, imate tenziju i konstatne probleme i kada dođe do oštre retorike, izbijanja iskri na razini hrvatskih i srpskih republičkih vlasti, onda je to problem i za Hrvate u Srbiji i za Srbe u Hrvatskoj. Mi smo se kao stranka uvijek borili za mirna rješenja, razgovore, jer prijateljski odnosi mnogo više donose. Takvu politiku je DS zastupao i prije dva deset i šest godina, takvu politiku zastupa i danas«, rekao je Pajtić.

Z. S. / I. D.

Posjet gazdinstvu Pere i Vesne Benčik u Tavankutu

predsjednik Demokratske stranke **Bojan Pajtić** na gradskom trgu u Subotici 18. ožujka, gdje je u okviru karavane te stranke predstavljena izborna lista broj 2. *Za pravednu Srbiju – DS (Nova, DSHV, ZZS)*.

Pajtić je rekao da su predstojeći izbori »posljednji vlak za normalnu Srbiju i posljednja prilika da se u državu uvede princip rada – da bi građani živjeli normalno, da bi živjeli sad, a ne za 20 godina«.

ne mladi, stručni ljudi«, rekao je Pajtić i ponovio da DS ni pod kojim uvjetima neće ulaziti u koaliciju sa SNS-om nakon izbora, jer su amaterizmom, bahatošću, nesposobnošću i korumpiranošću pokazali da ne umiju voditi državu. Prve proljetne oborine dovele su do poplava u Srbiji na istim mjestima na kojima su poplave bile prije dvije godine i ništa nisu učinili da to spriječe«, rekao je Pajtić i istaknuo kako se i na primjeru Subotice vidi koliko

njom za pokrajinske izbore **Vesnom Prčić** posjetio obiteljsko poljoprivredno gazdinstvo **Pere i Vesne Benčik** u Vuković kraju, Zadrugu **Vočko** u Gornjem Tavankutu te **Etnosalaš Balažević** HKPD-a **Matija Gubec** u Donjem Tavankutu.

Tijekom posjeta upoznali su se s uvjetima poslovanja u poljoprivredi – ratarstvu, stočarstvu i voćarstvu, o životu u selu s četiri tisuće građana bez banke, zubara, dječjeg liječnika,

TOMISLAV ŽIGMANOV NA TV N1

SNS je derogirao prava Hrvata

»**T**reba imati dostojanstvo, ne nuditi se svima na političkoj sceni. Treba imati u vidu da kada su došli predstavnici SNS-a, došlo je do derogiranja nekih prava, napetosti između Republike Srbije i Hrvatske, to se negativno reflektira na naša prava i položaj«, rekao je predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov** ilustrirajući to primjerom prestanka emitiranja trosatnog programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice, gostujući u utorak navečer u emisiji na TV N1.

Žigmanov je, skupa s članom Predsjedništva i šefom zastupničke grupe Saveza vojvođanskih Mađara u Skupštini Srbije **Bálintom Pásztorom**, bio gost kod **Jugoslava Ćosića** u emisiji *Pressing*. Govorili su o pravima manjina i očekivanjima manjinskih stranaka uoči izbora.

Žigmanov je govorio o razlozima zašto je DSHV odlučio napraviti koaliciju s DS-om pred izbore.

»Programski osnovi su isti. Iskustva koja smo imali su pozitivna. Manjinsku strukturu smo

Bálint Pásztor, Tomislav Žigmanov i Jugoslav Ćosić

počeli graditi nakon 2000. godine i sve što imamo ostvarili smo zbog suradnje s DS-om. Nije uvijek bila idilična i idealna, ali je ta suradnja donijela ključne beneficije«, rekao je Žigmanov.

Predsjednik DSHV-a je kazao da se Srbija obvezala da će osigurati parlamentarnu zastupljenost na svim razinama vlasti, a da se to ipak nije dogodilo, i da je problem u »prirodnom pragu«.

»Da bi vaša lista bila prijavljena i prihvaćena morate sakupiti 10.000 sudski ovjerenih potpisa. To za jednu zajednicu koja ima oko 40 ili 50.000 glasača, nije moguće. Kao da SNS mora prikupiti milijun potpisa. Prirodni prag

odgovara većim manjinama«, naveo je Žigmanov.

Bálint Pásztor, čija je stranka bila u koalicijskom sporazumu sa SNS-om, kaže da je zadatak manjinske stranke prikloniti se onoj stranci koja može osigurati ostvarenje njenih prava.

»Odluka o tome koja će stranka biti najjača u državi određuju pripadnici većinskog naroda. Zadatak manjinske stranke je tražiti partnera za realizaciju svojih ciljeva. Ne možemo čekati 4-5 godina da se DS konsolidira. Prije dvije godine smo počeli razgovore sa SNS-om, prva smo stranka koja je objavila koalicijski sporazum na internetu, da procijeni svaki gra-

đanin koliko se realiziralo«, rekao je Pásztor.

On je dodao da je došlo do historijskog pomirenja između Mađarske i Srbije u tom razdoblju, poput toga da je ukinut institut kolektivne odgovornosti, i da su realizirani ciljevi za srazmjernu zastupljenost ove manjine.

S druge strane Tomislav Žigmanov kaže da, kada su u pitanju prava manjina u Srbiji, ne treba o njima govoriti zbirno.

»Hrvatska zajednica je specifična, ima mali broj pripadnika i zbog situacije iz 90-tih, ima specifične probleme«, naveo je on i kao primjer pomenuo situaciju s udžbenicima na hrvatskom jeziku.

»Institucije koje su nadležne, nisu ništa činile da se prevedu ili na drugi način napišu udžbenici na hrvatskom. Ni Mađarsko nacionalno vijeće ni hrvatsko ne pravi udžbenike. Sada od prvog do osmog razreda imamo udžbenike tako što smo se dogovorili s privatnim izdavačima, platili smo svojim novcem, a Hrvatska svojim donacijama platila tiskanje. To ima negativnu poruku«, rekao je Žigmanov.

Interreg IPA Hrvatska - Srbija

Petnaestog ožujka raspisana je nova provedba europskih projekata 40 milijuna eura vrijednog Interreg IPA programa prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, koji obuhvaća područja četiri županije sjevernoistočne Hrvatske i pet okruga sjeverozapadne Srbije, u kojima živi oko 2,3 milijuna stanovnika. Voditeljica programa **Olja Georis** iz Agencije za regionalni razvoj Hrvatske je kao cilj programa navela jačanje socijalnog, ekonomskog i teritorijalnog razvoja prekograničnog područja. Navela je da je ovaj proračun programa namijenjen za

sljedeće četiri oblasti: poboljšanje kvalitete socijalnih i zdravstvenih usluga, zaštitu okoliša i prirode, prevenciju rizika te održivu energiju i energetske učinkovitost, kao i turizam, kulturnu i prirodnu baštinu te konkurentnost i razvoj poslovnog okruženja. U kulturnom dijelu prezentacije ovog programa u Vukovaru nastupili su HKUD *Dunav* iz Vukovara, kao predstavnici konferencije iz Hrvatske, te tavankutski HKPD *Matija Gubec*, kao predstavnici Srbije. O svom sudjelovanju na konferenciji i planovima u svezi novog raspisa očitovao se i pred-

sjednik tavankutskog Društva **Ladislav Suknović**:

»HKPD *Matija Gubec* planira aplicirati na treću prioritetnu os koja se odnosi na razvoj turizma, zaštitu kulturnog i tradicijskog nasljeđa, imajući u vidu da je to prirodni nastavak svih naših aktivnosti koje predstavljaju objedinjeni i nerazdvojni opseg našeg djelovanja. Mislim da smo kroz nekoliko godina dokazali uspješnost našeg nastupa na turističkom tržištu, te pokazali kako povezanost kulturne baštine i turizma može biti dobitna kombinacija. Ima još puno prosto-

ra za unapređenje naše ponude, pa je u tom smislu ovaj raspis nova mogućnost za nas i trajnije i sigurnije napredovanje u turističkoj i s tim u vezi i kulturnoj ponudi Tavankuta. Što se tiče izbora dobrog partnera, *Gubec* je u prethodnom razdoblju vodio pregovore s nekoliko potencijalnih partnera s kojima bismo mogli ostvariti zajednički nastup. Za sada smo u preciziranju i sagledavanju potreba i kapaciteta te ujednačavanja istih, sve mogućnosti su otvorene. Ukoliko budemo imali potrebe ili pak dobru ponudu, spremni smo uključiti i druge subjekte da zajednički nastupimo.«

I. D.

OBILJEŽEN PRAZNIK HRVATSKE ZAJEDNICE – BLAGDAN SV. JOSIPA

Korištenjem prava svjedočiti pripadnost hrvatskom narodu

Samo ukoliko vlastitim primjerom hrabro ostvarujemo svoja manjinska prava, pokazat ćemo da cijenimo sebe, a onda će nas i drugi uvažavati, istaknuo je predsjednik HNV-a Slaven Bačić

Jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Srbiji – blagdan sv. Josipa, obilježen je prošloga petka u Subotici. Svečanosti u velikoj vijećnici Gradske kuće, koju je organiziralo Hrvatsko nacionalno vijeće, prisustvovali su predstavnici republičke i pokrajinske vlasti, Republike Hrvatske, te institucija, ustanova i udruga ovdašnjih Hrvata.

NAPREDAK I POTEŠKOĆE

Ne uviđamo uvijek koliki smo napredak postigli u ostvarivanju manjinskih prava u posljednjih petnaestak godina, a prečesto naglašavamo poteškoće i zapreke kojih ima na pretek, kazao je u uvodu svojeg govora predsjednik HNV-a **Slaven Bačić**.

»U državnim školama može se učiti hrvatski jezik i slušati nastava na hrvatskom jeziku. Imamo četrdesetak aktivnih hrvatskih udruga. Iz pokrajinskog proračuna financiraju se NIU *Hrvatska riječ* i radijski i televizijski program na Radioteleviziji Vojvodine. Imamo pravo dobiti dvojezične službene dokumente, osobne iskaznice na hrvatskom jeziku i tražiti da naša imena budu uvijek budu ispisana na hrvatskom jeziku, tj. latinici. Na zgradama općine, mjesnih zajednica, policije ili porezne uprave stoje nazivi ovih tijela i na hrvatskom jeziku«, kazao je on.

Bačić je naveo kako ostvarivati ova, kao i druga prava, nije uvijek jednostavno, nego se često i za njih treba boriti, ali nadasve

vlastitim primjerom svjedočiti pripadnost hrvatskom narodu i kroz korištenje ovih prava. Za ostvarivanje manjinskih prava nije ključno djelovanje HNV-a, već osobni primjer svakog pripadnika hrvatske zajednice i to tako što će upisivati djecu na nastavu na hrvatskom, čitati tisak i gledati i slušati emisije na hrvatskom jeziku, od državnih tijela tražiti dvojezične dokumente tamo gdje je hrvatski u službenoj uporabi, sudjelovati u radu hrvatskih udruga...

»Samo ukoliko vlastitim primjerom hrabro ostvarujemo svoja manjinska prava, pokazat ćemo da cijenimo sebe, a onda će nas i drugi uvažavati«, istaknuo je Bačić.

OZBILJNE NAMJERE ZA UNAPREĐENJE SURADNJE

Čestitajući praznik pripadnicima hrvatske nacionalne zajednice, savjetnik premijera Srbije za regionalnu suradnju i vjere **Vladimir Božović** je kazao kako Hrvati u Srbiji trebaju tražiti i ostvarivati sva svoja prava bez obzira na to tko je u Vladi i tko ju vodi.

»Moje današnje prisustvo ovdje, kao izaslanika predsjednika Vlade i ove sadašnje Vlade, govori u prilog tome i u prilog naših ozbiljnih namjera da unaprijedimo međusobnu suradnju s Hrvatskim nacionalnim vijećem i svim institucijama i u kulturi i u prosvjeti, i da sve obveze koje je predsjednik HNV-a naveo i u

pogledu udžbenika i u pogledu kulturne suradnje ostvarujemo na način koji će vama osiguravati da svoj jezik, kulturu i posebnost možete ispoljavati», kazao je Božović.

On je izrazio zadovoljstvo činjenicom da institucije i predstavnici Hrvata u Srbiji i Srba u Hrvatskoj surađuju te ustvrdio kako te dvije zajednice mogu pomoći jedna drugoj, kao i dvama vladama »da zajedničkim snagama gradimo politiku regionalne stabilnosti, suradnje, mira i zajedništva«.

Božović je rekao da je Hrvatska već pomogla te da je siguran da će i dalje pomagati Srbiji na njezinom putu za punopravno članstvo u EU.

NEPROMJENJLIVO OPREDJELJENJE

Potpredsjednik Vlade AP Vojvodine **Miroslav Vasin** je istaknuo kako 16 godina u AP Vojvodini pokrajinske vlade čine sve da osiguraju što povoljniji položaj nacionalnim zajednicama koje žive na tom teritoriju, pa tako i Hrvatima.

»Želim vas uvjeriti da se opredjeljenje nas koji smo se ovako ponašali u prethodnih 16 godina

BOŽOVIĆ: POTPORA BEZ OBZIRA NA POLITIČKE RAZLIKE

»Vaša politička stranka je na neki način opozicija našoj sadašnjoj političkoj stranci koja vodi Vladu, ali sam siguran i uvjeren da vi niste opozicija Srbiji i da mi u Vladi bez obzira na to, želimo da vam obećamo da ćemo istrajavati i da ćemo se truditi da ispunimo sva vaša nacionalna prava, ne samo ona predviđena Akcijskim planom, zakonima i pravilima, nego i ono što nalaže ljudska čast, ljudsko dostojanstvo, te da unaprijedimo vaš položaj, bez obzira na političke razlike, jer sam siguran da vi Republiku Srbiju doživljavate kao svoju zemlju, svoju otadžbinu u kojoj treba da tražite i da ostvarite sva svoja prava, bez obzira tko je u toj Vladi, i tko je bude vodio«, kazao je savjetnik premijera Srbije Vladimir Božović.

neće nikad promijeniti. Nije bilo lako 2000. godine, poslije ružnih i užasnih devedesetih, biti na ovoj strani. Nije bilo lako stati uz one koji su obeshrabreni, podržati one koji su napadani. I zato je moj ponos što ispred vas stojim kao predstavnik tih građana koji su se tako ponašali, tom još i veći«, rekao je Vasin.

POTPORA HRVATSKE

Prisutnima se obratio i **Milan Bošnjak** iz Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske.

»U važnom trenutku pristupanja Srbije zajednici europskih

naroda, Europskoj uniji, kojoj je Hrvatska već nekoliko godina punopravni član, mi pomažemo maksimalno našim iskustvom koliko to možemo. Vjerujemo da će Srbija i nadalje činiti korake koji će voditi unapređenju i razvoju cjelokupnog društva, a posebice u području očuvanja i zaštite manjina. Da će doista predstavnici hrvatska manjine na svim mjestima imati priliku učiti hrvatski jezik, da će djelovati u kulturnom, stručnom, znanstvenom i političkom životu, a Republika Hrvatska i Državni ured za Hrvate izvan RH, kao središnje tijelo učinit će maksimalne napore kako bi se ta

nastojanja i kako bi se to što prije i što uspješnije ostvarilo«, naveo je Bošnjak.

Veleposlanik Hrvatske u Srbiji **Gordan Markotić** prenio je pozdrave i čestitke predsjednice RH **Kolinde Grabar – Kitarović**, te naglasio kako je pitanje nacionalnih manjina visoko na listi prioriteta u odnosima Hrvatske i Srbije.

»U tom smislu, ima još prostora za unapređenje tog položaja. Međutim, to je proces koji traje i uvjeren sam da ćemo jednog dana, i to vrlo skoro, u cijelosti zatvoriti sva ona otvorena pitanja koja postoje na području zaštite nacionalnih manjina, u prvom redu dosljedne primjene Sporazuma o zaštiti nacionalnih manjina između dvije države, ali i poštovanja svih onih drugih prava koja su vezana za nacionalne manjine i s jedne i s druge strane granice«, kazao je Markotić.

U kulturno-umjetničkom dijelu programa nastupili su tamburaši HGU *Festival bunjevački pisama* iz Subotice, pjevački zbor HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina, recitatorica **Donna Karan** iz Subotice, kao i pjesnici iz Monoštora – **Anita Đipanov** i **Željko Šeremešić**.

B. P.

ODRŽANA 30. SJEDNICA HNV-A

Pozitivno izvješće revizora

Na 30. redovitoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća, koja je održana prošloga petka u Subotici, vijećnici su bez veće rasprave usvojili Izvješće revizora o prihodima i rashodima HNV-a za 2015. godinu.

»Prije nekoliko godina Ured za ljudska i manjinska prava propisao je obvezu da poslovanje svih nacionalnih vijeća mora biti revidirano od strane neovisnog ovlaštenog državnog revizora. Kada je HNV u pitanju, izvješća su uvijek bila pozitivna, što znači da se proračunska sred-

stva koja Vijeće dobiva koriste namjenski«, kazao je predsjednik HNV-a **Slaven Bačić**.

Vijećnici su dali negativno mišljenje na Prijedlog odluke

Vlade AP Vojvodine o broju mjesta za upis učenika u prvi razred srednjih škola na teritoriju AP Vojvodine u školskoj 2016/2017. godini. Razlog je sljedeći: postoji

inicijativa i poduzeti su prvi koraci da se srednjoškolska nastava na hrvatskom jeziku, uz postojeću u Gimnaziji **Svetozar Marković** i Politehničkoj školi, od jeseni organizira i u Srednjoj medicinskoj školi u Subotici, što prijedlogom pokrajinske odluke nije predviđeno. Kako nacionalna vijeća nacionalnih manjina u ovom postupku daju svoje mišljenje, u HNV-u izražavaju nadu da će njihov zahtjev u Pokrajini biti prihvaćen.

Prošlotjednoj sjednici HNV-a nazočilo je 21 od 29 vijećnika.

D. B. P.

STRANKE I KOALICIJE U PREDIZBORNOJ KAMPANJI: DS – ZA PRAVEDNU SRBIJU

»Katarza« pod brojem 2

Opterećena ne do kraja raskinutim naslijeđem prošlosti, neoporavljena od unutarstranačkog raskola i s propuštenom šansom da u protekle četiri godine oko sebe okupi široki front koji bi bio u stanju suprotstaviti se najjačoj koaliciji Demokratska stranka na ove izbore izlazi s pitanjem je li potonuće na dno stvar prošlosti ili budućnosti

Bilo je u novijoj povijesti ovih prostora već slučajeva da su stranke, koje su do jučer bile na vlasti, potučene do nogu i da im je zbog toga malo tko predviđao ne samo izbornu pobjedu nego i skori oporavak. Sjetimo se samo Socijalističke partije Srbije (SPS) nakon drugog (pravog) »događanja naroda« 2000. Ta, tko je uopće 6. listopada te godine uopće mogao i pomisliti da će za nepuno desetljeće opet sudjelovati u vlasti. I to s kim? Prvo s Demokratskom strankom (DS) – koja im je na koncu XX. i početku XXI. stoljeća bila najžešći (ne samo ideološki) protivnik, e da bi u listopadu 2008. potpisale »Deklaraciju o pomirenju« – a zatim 2012. i s čedom DS-a: Srpskom naprednom strankom (SNS). Sjetimo se i Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), kao primjera iz susjedstva, kojega je šestočlana koalicija, predvođena Socijaldemokratskom partijom (SDP), nakon smrti predsjednika (države i stranke) **Franje Tuđmana** (koncem 1999.) na izborima početkom siječnja 2000. također premoćno pobijedila, osvojivši 91 od 151 zastupničkog mjesta u Hrvatskom saboru.

Sličnosti u ova dva primjera temelje se na činjenicama da su i SPS i HDZ pokazali kako su – i

nakon burnih unutarstranačkih problema i turbulencija (uhićenje, suđenje i smrt **Slobodana Miloševića** u Haagu, odnosno prevrati na vrhu HDZ-a, koji su kulminirali uhićenjem bivšeg premijera **Ive Sanadera**) – u stanju konsolidirati redove i privući povjerenje birača. Razlike su u tome što je SPS u Srbiji kontinuirano na vlasti – istina kao mnogo slabiji koalicijski partner – već tri mandata, dok se HDZ od 2000. na ovamo »kontinuirano smjenjivao« na vlasti s SDP-om.

GODINE KOJE SU POJELE SVADLJIVCI

Zašto ovako dugačak i usporedan uvod da bi se nešto reklo o

listi broj 2 na predstojećim parlamentarnim izborima: *DS – za pravednu Srbiju?* Prije svega zbog toga što se DS (još) nije oporavila od bolesti od kojih su se u opisanim slučajevima izliječili SPS i HDZ, a razlog za to zacijelo se nalazi i u činjenici da – i pored izvanrednih izbora prije dvije godine – DS još drži vlast u Skupštini Vojvodine i malobrojnim lokalnim samoupravama, kao (s)tečevine redovnih izbora prije četiri godine.

Međutim, umjesto da je za to vrijeme (g)radio novi imidž na ruševinama koje je sam napravio, DS se za protekle četiri godine pokazala kao bezlična oporba na republičkoj razini i kao posve nedorasli protivnik SNS-

u, prepuštajući mu vlast u brojnim lokalnim samoupravama u kojima je u početku imao čak i nadomućnu većinu (sjetimo se samo Subotice od prije dvije i pol godine ili nedavnog primjera Bele Crkve kada je do smjene vlasti, naravno na štetu DS-a, došlo nakon fizičkih obračuna u lokalnom parlamentu). Propustila je DS za protekle četiri godine riješiti i još dvije krupne stvari. Prva se – ma koliko iz vrha DS-a govorili suprotno – tiče same stranačke »katarze«, a druga sposobnosti da oko sebe za ove izbore okupe široki krug koalicijskih partnera koji bi – uključujući i nevladin sektor i armiju neodlučnih građana i apstinenata – bili u stanju suprotstaviti se trenutačno

najjačoj koaliciji, predvođenom jednom strankom i jednim čovjekom.

Naime, kada je riječ o »man-gupima u vlastitim redovima«, prije bi se moglo reći da su oni iz DS-a sami otišli nego što je stranka nešto učinila na njihovom udaljavanju (sjetimo se samo primjera **Nenada Ivaniševića** koji se u **Ljajićevom** SDP-u promptno preobrazio u državnog tajnika). Također, DS je sve proteklo vrijeme (iz)gubila i na jalovim unutarstranačkim razmiricama (koje do danas nisu zaliječene), prije svega na relaciji bivši i novi

od Pokrajine dobio 40 milijuna dinara, pri čemu je linija radila samo tijekom otvaranja, dok se za sudbinu novca ne zna ništa, osim opravdane sumnje da je trajao nešto duže. Upitan, naime, prošle godine od dolje potpisanog »di su novci?« Pajtić je pokazao zabrinjavajuću dozu amnezije riječima da se ne sjeća o čemu je riječ).

DNO KAO VREMENSKA KATEGORIJA

I s kakvim, onda, snagama ulazi ova stranka na predstojeće izbore? Najkraći odgovor na to

nje koju je, nakon raskida sa Savezom vojvođanskih Mađara (SVM), započeo bivši predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić** (koja mu je i donijela zastupničko mjesto u Skupštini Srbije u dva mandata), suštinski je ovo ipak druga priča. Druga, prije svega zbog toga što i DS i DSHV uoči ovih izbora svoj savez – srazmjerno, naravno, svojim objektivnim snagama – grade na ruševinama nekadašnje »moći«. Zvučat će možda (i) pretenciozno, ali čini se kako dolaskom **Tomislava Žigmanova** na čelo stranke DSHV-u krila iz pepela rastu

izjavama u kojima podsjeća na Sporazum dvije države od prije 12 godina, odnosno na nebrigu o ovdašnjim Hrvatima vlasti i u jednoj i u drugoj državi. Samo tim izjavama Žigmanov je poradio na »vidljivosti« DSHV-a kakvu ova stranka nikada nije imala ni u Hrvatskoj, a kamoli u Srbiji (a kakva je u domaćoj javnosti, recimo, posve normalna kada je riječ o Mađarima u Vojvodini, Bošnjacima u Sandžaku ili Albancima na jugu Srbije). Treba, naravno, reći da je na ruku Žigmanovu išla i okolnost što se u Hrvatskoj na vlast vratio HDZ koji je – i ne samo kada je u pitanju položaj ovdašnjih Hrvata – pokazao veliku zainteresiranost za događanja u Srbiji, dajući joj do znanja da će na putu prijema u Europsku uniju u svom zapadnom susjedu imati itekako zainteresiranog, ne samo promatrača nego i aktivnog sudionika u tom procesu.

Vratimo li se sada DS-u, treba reći kako je potpisani koalicijski sporazum bio »umjereno korektan« prema DSHV-u. Ovo prije svega stoga što 16. mjesto predstavnika DSHV-a na listi koalicije DS – za *pravednu Srbiju* najvjerojatnije garantira prolazak u Skupštinu Srbije, što je, uostalom, i glavni cilje obje stranke.

Kada je riječ o izborima za Skupštinu Vojvodine, a napose za lokalne izbore (bar u pojedinim sredinama, Vojvodine napose), stvari za ovu koaliciju naizgled možda stoje čak i povoljnije u vezi s osvajanjem zastupničkih i vijećničkih mandata. Međutim, stranka koja (još uvijek) neslužbeno slovi kao glavna i jedina oporba vladajućoj koaliciji, a koja tek treba pokazati je li (i s koliko postotaka) u stanju prijeći izborni cenzus prije svega bi trebala razmisliti o propustima načinjenim ne dok je bila na vrhuncu snage nego u vrijeme kada se potonuće približilo dnu. Kako bi, prije svega zarad vlastite objektivnosti, dobila odgovor na pitanje je li to vrijeme stvar prošlosti ili budućnosti.

Z. R.

predsjednik, odnosno između **Borisa Tadića** i **Bojana Pajtića**. Opterećena je DS i još nekim naslijeđima prošlosti poput nikad do kraja razjašnjene afere s Razvojnog bankom Vojvodine, neprovedenim reformama i kolaboriranjem s tajkunima. (Ima tu, recimo, jedan simpatičan primjer Pajtićeve zaboravnosti da je, kao predsjednik Vlade Vojvodine, prije šest godina prisustvovao otvaranju linije kristalnih gnojiva u subotičkoj *Azotari* za koju je vlasnik **Peđa Mališanić**

pitanje bio bi: s prirodnim i prepolovljenim. Naime, bez obzira na to o kojoj razini izbora je riječ, DS je pod svoje okrilje prihvatila regionalne, nacionalno-manjinske i jednu (donedavno) »otpadničku« stranku od vlastitih redova (Nova stranka **Zorana Živkovića**).

Za prirodu teksta u listu poput *Hrvatskoj riječi* svakako je najzanimljiviji sporazum s Demokratskim savezom Hrvata u Vojvodini (DSHV). I ma koliko on formalno bio nastavak surad-

mnogo brže nego li njegovom neusporedivo jačem koalicijskom partneru. U prilog tomu opet se mogu navesti dva osnovna razloga, a koji polazište imaju u jednoj staroj i do sada nedovršenoj priči odnosa između Srbije i Hrvatske. Naime, pitanje parlamentarne zastupljenosti Hrvata u Skupštini Srbije, te nedavnog prijema premijera **Aleksandra Vučića** predsjednika Srpskog nacionalnog vijeća (SNV) u Hrvatskoj **Milorada Pupovca** Žigmanov je inteligentno i efektно iskoristio

OTAC DANIJEL ČOLO, ŽUPNI VIKAR REMETSKE ŽUPE UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Smrt – početak ulaska u život vječni

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

Kršćaninom se ne rađa, kršćaninom se postaje, riječi su karmelićanina oca **Danijela Čole**, župnog vikara župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Remeta u Zagrebu. Bog žeda za nama i to strastveno, ne hladno, apstraktno. U Isusu je to pokazao. Pokucao je na naša vrata i mi smo mu otvorili i onda korak, po korak shvaćamo da smo mi njegovi i da je on naš.

HR: Kada ovaj intervju bude pred našim čitateljima bit će to Veliki petak – dan Isusove muke i smrti. Zahvaljujući Isusu kršćanska smrt ima pozitivan smisao. Isusovo uskrsnuće početak je jednog novog čovječanstva. Jesmo li mi zapravo svjesni toga?

Svijest o uskrsnuću prvenstveno je izričaj vjere. Ta svijest polako se razvija kroz naš životni hod. U tomu hodu vremenom se suočavamo s neizbježnom činjenicom, a to je umiranje. Kakav imamo stav prema pitanju smrti? Negdje je u narodu zabilježen onaj pučki aksiom: kakav život, takva smrt, kakva smrt, takva vječnost. Ne možemo doslovno uzeti rečeno u obzir, ali ima nešto u tom izričaju što čovjeka nuka da promisli o kvaliteti svoga življenja i to na razini cjeline svoga bića. U *Posljednjim razgovorima* koji opisuju skori prijelaz s ovoga svijeta Sv. Terezije od Djeteta Isusa i svetoga Lica zabilježene su sljedeće misli koji nam

Smrt nije neko ništavilo, ona omogućuje sudioništvo u preobrazbi kojom Božja ljubav svršetak čini novim početkom. Zato je za nas smrt prijelaz u novi život. Kroz tminu smrti mi se zajedno s Kristom provlačimo i ulazimo u život vječni

ocrtavaju, rekao bih, ljepotu umiranja. Jedna sestra u samostanu koja je njegovala Sveticu na bolesničkoj postelji izjavila je sljedeće: »Meni je vrlo teško gledati je bolesnu, pa sam joj često ponavljala: 'kako je život žalostan!'« No ona mi je odmah odgovarala: »Život nije žalostan, on je naprotiv vrlo radostan. Kad biste rekli 'Progonstvo je žalostno', razumjela bih vas. Pogrešno je zvati životom ono što mora završiti. Samo nebeskim stvarima treba dati pravo ime, a one neće nikada umrijeti. I radi toga život nije žalostan nego radostan, vrlo radostan!« Još je na jednom mjestu zabilježeno: »Po mene neće doći neki fantom, nego dragi Bog. Smrt je dijeljenje duše od tijela, to je sve.« Tako nam je poručila Svetica. Što nam smrt »omogućuje«? Kad umremo, ulazimo u novi život. To je nešto posve novo, ali konačno. Umiranje i smrt je duhovni proces, iako se odnosi na naše tijelo, to je duhovni proces. Umiranjem čovjek biva primljen u Božje okrilje, ulazi u konačni spokoj. Umiranje može biti znak potonuća, ali i inspiracija za mnoge, ovisi kako živimo na ovoj zemlji. Naša nas vjera uči da je smrt početak ulaska u život vječni. Vrijeme umiranja trenutak je našeg života koji je odabran u Božjoj namisli, ne našoj, zato vjerujemo da je svaki ljudski život svet. Stoga je svaka osoba vrijedna, bez obzira na status i sposobnosti za ovoga života, jer je stvorena od Boga. Cijelo naše putovanje sve do trenutka umiranja ima društveno obilježje, to nije nešto izričito osobno. Smrt može biti duboka tuga, ali po vjeri u uskrsnuće može biti i slavlje života. Tko umire prolazi iskustvo posljedice grijeha, ali je zahvaćen otkupljenjem koje izvodi Božja ljubav. Smrt nije neko ništavilo, ona omogućuje sudionništvo u preobrazbi kojom Božja ljubav svršetak čini novim početkom. Zato je za nas smrt prijelaz u novi život. Po učenju sv. Pavla, naša je egzistencija Kristov život u čovjeku i čovjekov život u

Kristu. Kroz tminu smrti mi se zajedno s Kristom provlačimo i ulazimo u život vječni.

HR: Bili ste i ove godine sudionik Korizmenih duhovnih večeri Duhovnog centra oca Gerarda u Somboru. A u Vašem nadasve zanimljivom izlaganju govorili ste o Isusu i njegovoj brizi za grešnike, o tome kako svaki čovjek zaslužuje Božju ljubav, da je Božja ljubav jača od grijeha. Ali, je li lako čovjeku mijenjati se?

Najteže je mijenjati mentalitet, stečene navike. Svakodnevno u našim ušima odzvanja riječ kultura. Danas se pod kultu-

korača s Bogom uz sve nejasnoće po snazi vjere i milosti Božje mijenja se za onaj konačni susret u kojem će se dogoditi vječno sjedinjenje s Ljubljenim. Tko okreće lice dragom Bogu ne može iskusiti tu ljepotu i snagu milosti Božje. Augustin je rekao da je grijeh onda kada se čovjek okrene i korača od Boga. I kada se ne gleda lice Božje, već neke druge stvarnosti, koje znaju biti loše, onda čovjek upada u grijeh. A grijeh je zapravo promašaj, a većina čini grijeh zbog ljubavi, samo pogrešno usmjerene, jer čovjeka nešto privuče. To što ga privlači ima neku čar i on to želi posjedovati, a slobodno je biće, može birati. Lijepo je rekao sveti

goga znači ljubiti ga, a ljubav se ne sastoji izričito u osjećajima, nego u djelima. Naše najveće boli proizlaze iz naše osamljenosti koja je znak pomanjkanja ljubavi. Svoj život trebam vrednovati kvalitetom ljubavi prema bližnjemu, koja je izvjesni pokazatelj ljubavi prema Bogu. Mađarski pjesnik **Ady Endre** izrekao je jednu vapijuću misao: »Želim biti voljen da nekome pripadam«. Uskratiti to čovjeku isto je kao da si mu izmakao tlo pod nogama. Nemojmo se bojati darovati sebe drugima, jer u toj razmjeni darivanja struji ona tako topla i draga Kristova ljubav.

Otac Danijel je rođen 1977. godine u Sarajevu. Redovnik je i svećenik, član Hrvatske karmelske Provincije sv. Oca Josipa. Za svećenika je zaređen 2013. godine. Pastoralno je djelovao na otoku Krku, a od 2014. obavlja službu župnog vikara u Remetama, Zagreb. Osim pastoralnog djelovanja u župi održava duhovne vježbe, pučke misije te duhovne obnove u nekim redovničkim zajednicama i župama.

rom puno toga može provući. Evanđelje se uvijek utjelovljivalo u kulturu nekog podneblja te je istu oplemenjivalo, davalo joj je kršćanski kolorit. Ništa ne ide lako, pa ni osobna promjena. Život nam je dan da se napravimo za život vječni. Kako se pripremim, svatko se treba osobno upitati. Vrijeme mi je dano da se ostvarim kao čovjek za kraljevstvo Božje. Ostvarenje se neće događati ako mi je Isus neka usputna postaja u mom životu, ako ga puštam u sebe samo onda kad mi to odgovara. S Bogom se korača u redovitosti hoda. Kršćanin ne može živjeti na način »ja ću na misu kad ja hoću, kad budem bolje raspoložen«. Kršćanstvo je životna drama koja Krista ne ispušta iz života sve do posljednjega daha. Svaki dodir s Bogom, osobito onaj u nedjeljnoj euharistiji, mijenja nas i oblikuje da budemo prikladni za život u kraljevstvu Božjem. Tko redovito

Pavao kada Galaćanima tumači slobodu: »sve mi je dopušteno, ali mi sve ne koristi.«

HR: Crkva nije obično društvo, već zajednica svetih, a sveti su oni koji vjeruju Isusu Kristu, jer imaju jedan za drugoga osjećaja, sućuti, blizine, duše. No, s druge strane nije li sve više primjera da čovjek čovjeka više ne čuje?

Čini se da je tako, no puno je onih tihih primjera koji demantiraju da je čovjek izgubio osjećaj za drugog čovjeka. Ljubav prema bližnjemu Isusov je zahtjev. Ta ljubav nije nešto apstraktno, umišljeno. Ljubav je vrlo konkretna stvarnost, ona nije samo neki jaki emocionalni naboj koji se javi u susretu s dragom osobom. Isus je ljubio vrlo konkretno, angažirano i toplo i nije se bojao pokazati tu ljubav. Čuti drugoga znači prihvatiti ga u svoj njegovoj dubini. Čuti dru-

HR: Sluga Božji otac Gerard Tomo Stantić ostavio je dubok trag na ovim prostorima Bačke. Bio je dobar duh karmelske zajednice, svakom na usluzi. Koliko ste upoznati s njegovim djelovanjem i koliko Vas, koji također kao i otac Gerard pripadate karmelskom redu, nadahnjuje otac Gerard?

S ocem Gerardom upoznat sam najviše kroz njegove misli koje mi je posredovao pokojni otac **Ante Stantić**. Kao bogoslov često sam mu znao navratiti u sobu na »čašicu« razgovora, a on mi je rado pričao dosege našega Sluge Božjega. Upečatljiva crta oca Gerarda koja mi je ostala jest volja i želja za posredovanjem Božje ljubavi u sakramentu pomirenja. Kao svećenik i sam imam tu nezasluženu milost da čovjeku posredujem Božje oprostjenje kao znak njegove ljubavi.

HR: Na koncu ovog intervjua što biste uoči dolazećeg Uskrsa poručili našim čitateljima?

Odgovorio bih vrlo kratko, Gospodinovim riječima: »Ne bojte se. Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta«. Gdje je radost tu je Bog, a uskrsnuće je čin radosti. Stoga, braćo i sestre, radujmo se, ponavljam radujmo se. Naša radost neka je znana svima. Blagoslovljen vam Uskrs!

Izložba u HKC-u *Bunjevačko kolo*

Pozdravnim riječima voditeljice likovne sekcije slamarskog odjela HKPD-a **Matija Gubec** iz Tavankuta **Jozefine Skenderović**, predsjednika HKC-a *Bunjevačko kolo* **Marinka Prčića** i predsjednika HKPD **Matija Gupca** **Ladislava Suknovića** u ponedjeljak je otvorena Uskrsnja izložba u *Bunjevačkom kolu* u Subotici. Izloženi radovi su inspirirani najvećim kršćanskim blagdanom, a najviše je bilo šarenih, ukrasnih jaja, te radova u slamarskoj tehnici koji su nastali u proteklom razdoblju. Ova lijepa izložba je nastavak tradicije koja traje već više od dva desetljeća, a ovoga puta je organizirana u suradnji HKPD-a **Matija Gubec** i HKC-a *Bunjevačko kolo* u čijem je prostoru bila upriličena do srijede 23. ožujka.

D. P.

Ukrsna radionica Hrvatskom domom

HKUD Vladimir Nazor organizirao je prošlog petka *Uskrsnu radionicu* na kojoj su pokazane stare i nove tehnike ukrašavanja uskrsnih jaja. Tijekom trajanja radionice pokazano je kako su se jaja nekada šarala voskom i farbala u lukovici. Pokazane su i neke nove

TRADICIJA ŠARANJA JAJA

Zašto se boje jaja za Uskrs?

Šaranje jaja jedna je od tradicija u narodu koja se vezuje za blagdan Uskrsa. Ukrašena jaja krase nam uskrsnji stol, poklanjaju se djeci i gostima, a na Vodeni ponedjeljak, djevojke daruju momke šarenim jajima. Nitko zapravo ne zna odakle ova tradicija potječe i zašto se jaja boje, ali o tome postoje brojne teorije i legende.

NEKOLIKO TEORIJA

Postoji nekoliko teorija o tome zašto se na Uskrs boje i ukrašavaju jaja.

Prema prvoj teoriji ovaj običaj potječe iz poganskih rituala vezanih za proljeće. Jaja su kao simbol ponovnog rođenja i novog života često bila uključena u poganske proslave i festivale vezane uz proljeće. Simbolizirala su proljeće i novi život koji dolazi nakon zime. Običaj je bio ukrašavanje i darivanje jaja obitelji i prijateljima. Simbolika ponovnog rođenja u proljeće dobro se uklopila sa slavljenjem Isusovog uskrsnuća, zato su kršćani ovaj običaj preuzeli i uklopili u svoju tradiciju.

Druga teorija govori o tome da su prvi kršćani u

Mezopotamiji bojili jaja u crveno što je podsjećalo na krv Kristovu prolivenu na raspeću.

Nadalje, postoji nekoliko legendi koje tradiciju bojenja jaja vezuju za **Mariju Magdalenu**. Prema jednoj verziji legende ona je trećeg dana po **Isusovom** raspeću išla na grob i u košarici nosila jaja koja je trebala podijeliti drugim ženama koje su tugovale na grobu. Kada je došla na grob, stijena s ulaza bila je odmaknuta, a jaja u njejoj košarici poprimila su žarko crvenu boju. Prema drugoj pak verziji, Marija Magdalena je nakon Isusovog uskrsnuća išla

razgovarati s rimskim imperatorom **Tiberijem**. Na ulasku je pozdravila Tiberija s »Isus je uskrsnuo«. Na čega joj je on odgovorio pokazujući na jaje koje se nalazilo (ili na stolu ili po drugoj verziji u rukama Marije Magdalene): »Isus je uskrsnuo kao što je ovo jaje crveno«. Čim je to izgovorio, jaje je postalo crveno.

Postoje i legende koje ovu tradiciju vezuju uz Isusovu majku **Mariju**. Ona je bila prisutna prigodom Isusovog raspeća na Veliki petak. Tada je kod sebe imala jaje. Po jednoj verziji krv iz Isusovih rana pala je na

Radionica u Somboru

tehnike kao što je šaranje jaja dekupaž tehnikom, oslikavanje bojama za staklo i oslikavanje jaja motivima sa svile. Sve ovo s pažnjom su pratila djeca sudionici radionice, koji su i sami šarali jaja i dobili neke nove ideje za pripremu uskršnjih jaja.

Z. V.

Tradicionalna izložba u Tavankutu

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo *Matija Gubec* i Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu svake godine u petak pred Cvjetnicu otvara prodajnu Uskršnju izložbu jaja i čestitki ukrašenih slamom. Članice i članovi slamarskog i etnološkog odjela HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta bili su organizatori ove izložbe. Izložba je otvorena 18. ožujka i bit će postavljena do 27. ovog mjeseca. Prigodnim riječima izložbu je otvorio ravnatelj Crvenog križa grada Zagreba **Petar Penava**, dok su u programu otvorenja sudjelovali učenici OŠ *Matija Gubec* koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, a koje su pripremile učiteljice **Marica Skenderović**, **Mirjana Perčić** i **Slavica Ivković Ivandekić**. Uskršnja

izložba u Tavankutu realizira se u okviru projekta *Tradicija koja živi*, kojim HKPD *Matija Gubec* podupire i potiče održavanje nekadašnjih običaja i praksi. Povodom otvorenja izložbe predsjednik **Ladislav Suknović** je rekao:

»Na ovaj način pokušavamo očuvati etnološki ambijent unutar naše udruge, a s druge strane pokušavamo potaknuti i ostale naše članove i posjetitelje da u okviru ovog najvećeg

kršćanskog blagdana budu u Tavankutu, sagledaju kako mi to radimo. Mi doista dajemo veliku pozornost na očuvanje naše kulturne baštine. Osim postavke Uskršnje izložbe, u Galeriji se mogu pogledati i ostali radovi, kako suveniri tako i slike koje su nastale na prethodnim kolonijama, tako da svi posjetitelji koji dolaze mogu posjetiti galeriju koja je otvorena svaki dan od 9 do 15 sati«.

I. D.

jaje i obojilo ga u crveno. Prema drugoj, Marija je molila vojnika da bude manje okrutan prema Isusu nudeći mu jaje. Njene suze padale su po jajima i bojila ih u jarke boje.

KAKO SU BOJILI JAJA NAŠI STARI?

Širom kršćanskog svijeta raširen je običaj bojenja jaja, a tehnike se razlikuju u ovisnosti od toga s kakvim materijalima su ljudi raspolagali. Opisujući običaje vezane uz crkvene blagdane biskup **Ivan Antunović** zapisao je kako su bunjevački Hrvati jaja šarali u petak ili u subotu, a kao tehniku navodi bojenje jaja *varzilom*. Prema toj tehnici, jaje se šara voskom i nakon toga uvalja u varzilo (boju). Tako bi jaje na mjestima gdje je bio vosak ostalo bijelo, a

ostala površina bila je obojena.

Osim ove, u starije tehnike bojenja jaja spadaju i one gdje se jaja boje različitim prirodnim materijalima: u ljusci od luka (dobije se smeđa boja), u zelenoj kori od oraha, zelenom žitu, mlečkici i dr. Također, tu spada i tehnika šaranja tušem, mješavinom boje i laka. Njima su crtali na jaja razne likove koristeći se pemzlicom i perom. U okolicu Sombora u stara vremena koristila se i tehnika šaranja jaja voskom sa slamkom u više boja.

Kao što je i nekada bio običaj i danas djevojke poklanjaju šarena jaja momcima na Vodeni ponedjeljak kada ih dođu polit. Biskup Antunović daje zanimljivo tumačenje običaja polijevanja ženskog svijeta i dijeljenja jaja na Vodeni ponedjeljak. Legenda govori kako se glas o Isusovom uskršnju brzo razlio na sve

strane zahvaljujući ženama koje su ovu vijest proširile. Budući da je vikanje žena u Jeruzalemu bilo neugodno muškarcima koji su u raspeću sudjelovali, ovi su ih, da bi ih ušutkali polijevali vodom, a djeci su dijelili jaja.

KAKO BOJIMO JAJA DANAS?

Kod ukrašavanja jaja danas se još uvijek koriste neke stare tehnike, kao što je tehnika bojenja jaja u ljusci od luka ili šaranja jaja voskom ili tuševima u boji. Međutim, danas pored različitih umjetnih boja, jaja se ukrašavaju bušenjem rupica, rukotvorinama izrađenih u tehnici slame ili pak nekim drugim suvremenim tehnikama rada. **Dojna Antonić**, jedna od članica slamarske sekcije HKPD-a *Matija Gubec* godinama se bavi izra-

dom jaja ukrašenih u slamarskoj tehnici, ali osim toga, kaže:

»Jaja bojim u lukovini, to je prirodno bojenje, a inače koristila sam i tempere i različite boje. A najnovija tehnika koju koristim je *dekupaž*, koja se radi na način da se na prirodno bijelo jaje s ljepljivom nanosi salve-ta. Nakon toga jaje se lakira. Najčešće koristim pačija jaja, jer su prirodno bijele boje. Za motive najčešće uzimam cvijeće ili druge koji se vezuju za Uskrs kao što su zečevi ili pilići«.

Ukrasna jaja uvijek su mala umjetnička djela, bilo da su obojena u lukovini, umjetnoj boji ili nekom drugom tehnikom. Ona su ukras blagdanskih stoja, podjetnik na sreću Uskrsa i napose dar od srca osobi kojoj se poklanjaju.

Aleksandra Prčić

Hoćete li aplicirati na natječaje?

JOSIP PAVLOVIĆ,
HKD Šid, Šid

Uvijek dobro dođu

Svake godine apliciramo na više natječaj koje raspisuje Hrvatsko nacionalno vijeće, Veleposlanstvo Republike Hrvatske, Općina Šid kao i na natječaje koje raspisuje tajništva Autonomne Pokrajine Vojvodine. Od Tajništva za kulturu i informiranje i Tajništva za obrazovanje, propise upravu i nacionalne manjine, za 2015. godinu dobili smo 90.000 dinara, a izvjesna sredstva dobili smo za koreografiju *Žetva*, također od Tajništva APV. Mi smo zadovoljni sredstvima koje smo do sada dobili, mada bi uvijek moglo biti više. Međutim, s obzirom na trenutnu situaciju i na smanjeni iznos sredstava namijenjenih za kulturu, zadovoljni smo. Veliki broj aktivnosti u okviru rada naše udruge ostvarili smo upravo zahvaljujući tim sredstvima, ali i od članarine članova Društva i pomoći naše župe i župnika. I ove godine aplicirat ćemo na natječaje koje raspisuje tajništva APV i nadamo se da ćemo ponovno dobiti sredstva, koja planiramo iskoristiti za odgovarajuće ozvučenje novoizgrađene bine. Nadam se da ćemo sredstva za koja smo aplicirali putem natječaja dobiti do kraja šestog mjeseca, kako bismo mogli završiti sve planirane radove u roku. Svjesni smo da će ove godine biti manje raspoloživih sredstava u odnosu na prethodne, ali nam je drago što je pokrajinska vlada prepoznala naše aktivnosti i dodijelila nam izvjesna sredstva uz pomoć kojih smo unaprijedili rad naše udruge. Zato će i ove godine naša udruge aplicirati na sve natječaje koji budu raspisivani od državnih, pokrajinskih i svih ostalih institucija.

S. D.

STANKA ČOBAN,
UG Tragovi Šokaca Bač

Uklapamo se koliko možemo

UG *Tragovi Šokaca* financira se isključivo putem projekata. Danas više i nije moguće drugačije. Nitko od nas više se ne može osloniti na neke prihode na bazi sponzorstva. U mjestima u kojima radimo više i nema toliko jakih gospodarskih subjekata, koji bi mogli isfinancirati bar dio našega rada. Stoga se moramo sve uže profilirati i u radu se poglavito oslanjati na sredstva odobrena po našim projektima. Apliciramo na sve natječaje koje raspisuje Tajništva Vlade AP Vojvodine, Općine Bač, Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i HNV-a. Natječemo se i za sredstva po natječajima koje raspisuje Tajništva Vlade AP Vojvodine koja nisu vezana isključivo za nacionalne zajednice. Na natječaje koje raspisuje ministarstva Republike Srbije vrlo rijetko se natječemo, jer s njima imamo loša iskustva. Za prijave na njihove natječaje potrebna je vrlo obimna dokumentacija, papirologija je prekomplikirana, a na koncu nam se u pravilu ništa ne odobri. Sredstava nikada ne dobijemo dovoljno za sve planirane aktivnosti, pa se uklapamo onoliko koliko možemo. Projekte uglavnom pišemo sami, no, kad god nam je potrebno, veliku pomoć imamo i od nadležnih službi u našoj općini. No, za izradu nekih velikih projekata međunarodnog karaktera nismo osposobljeni i ne možemo ih pisati sami. Svi govore o IPA projektima, EU fondovima, no mislim da samo jedan zanemarivo mali broj naših udruge ima obučene ljude za pravljenje takvih projekata, pa nam je stručna pomoć neophodna.

I. A.

MARIN KATAČIĆ,
predsjednik HKPD S. S.
Kranjčević, Bereg

Natječaji za održanje udruge

Jednan od natječaja na kome smo sudjelovali – natječaj grada Sombora za kulturno-umjetnička društva koja njeguju nacionalni identitet je završen. Po tom natječaju *Kranjčević* je dobio 39.400 dinara. Generalna primjedba na taj natječaj je prekomplikirana i zahtjevna procedura, jer se od udruge, po meni, traži nepotreban broj razne dokumentacije. Primjerice, s tri različita dokumenta dokazujemo da smo bili na nekom gostovanju. Prvo je pozivno pismo, drugo zahvalnica koju smo tamo dobili i treće dokaz o plaćenom putu. A mi u većini slučajeva na gostovanja putujemo tako što između sebe prikupimo novac i platimo mini bus. Kako onda možemo imati dokaz da je udruge platila putovanje? I glede tog natječaja još bih rekao kako je moj dojam da su male sredine i male udruge zapostavljene. Kako mi u selu, gdje u školi ima 60 učenika, možemo parirati udrugama, recimo, iz Sombora. Dobro bi bilo kada bismo imali uvid u dokumentaciju drugih udruge kako bismo vidjeli na koji način su bodovani i čime su zaslužili sredstva koja su dobili. Općenito, natječaji su način da dođemo do sredstava potrebnih za naš opstanak, jer mi nemamo neki drugi način financiranja ili nekog sponzora tako da sve naše programe i gostovanja realiziramo iz sredstava koja dobijemo na natječajima. Upravo sada poslali smo dokumentaciju za natječaj Ministarstva kulture Republike Srbije. Sudjelujemo i na pokrajinskim natječajima i tu dobivamo 20,30, 40.000 dinara, kako kada. Naravno, tu su i HNV i Veleposlanstvo Republike Hrvatske.

Z. V.

**RAZGOVOR POVODOM FORMIRANJA
VOJVOĐANSKE INICIJATIVE ZA EU**
**STANKA PARAĆ,
DIREKTORICA CENTRA LOKALNE DEMOKRACIJE**

Nema sveznajućih u europskim integracijama

Organizacije civilnog društva iz Vojvodine nedavno su formirale Vojvođansku inicijativu za EU. O ciljevima ovog organiziranja predstavnika civilnog sektora, razgovarali smo s direktoricom subotičkog Centra lokalne demokracije **Stankom Parać**.

Što je dovelo do nastanka ove inicijative nevladinih organizacija?

Ova mreža je nastala na inicijativu jednog broja vojvođanskih nevladinih organizacija koje imaju dužu tradiciju djelovanja i koje su u raznim oblastima dosegle određene kapacitete. One su s jedne strane orijentirane na razvoj lokalne zajednice, a s druge na različite tematske oblasti. Nastanak ove inicijative je vezan za projekt koji je realiziran uz podršku Pokrajinskog tajništva za međunarodnu suradnju i lokalne samouprave u okviru kojeg se novosadski Centar za regionalizam bavio temom u kojoj mjeri i na koji način su organizacije civilnog društva iz Vojvodine uključene u proces pregovaranja, konzultiranja, po određenim pregovaračkim poglavljima s Europskom unijom koji su u tijeku. Civilni sektor iz Vojvodine se uopće ne prepoznaje u tom prostoru, dakle, ne prepoznaje se ni ta specifičnost Vojvodine kao regije i ova inicijativa je zapravo pokušaj da se zaustavi veliko zaostajanje vojvođanskog civilnog sektora u odnosu na Beograd i ostale dijelove Srbije kada je u pitanju pre-

govarački proces prilikom pristupanja Europskoj uniji. Znači, Vojvođanska inicijativa za EU je formirana zbog artikuliranja interesa građana Pokrajine u procesu pridruživanja Srbije Europskoj uniji.

Zbog čega je važno objedinjavanje civilnog sektora u jednu mrežu glede sudjelovanja u pregovaračkom procesu?

Odgovor je jednostavan. Za ovu inicijativu je bitan taj pokušaj objedinjavanja resursa, znanja, jer nitko ovdje ne zna sve u vezi s pregovaračkim poglavljima, ne znaju sve niti eksperti, nema sveznajućih ljudi u europskim integracijama. Treba biti uže specijaliziran i pratiti tokove institucionalnih promjena na planu definiranja javnih politika unutar određenih pregovaračkih poglavlja. A za to je potrebno i kapaciteta, znanja i vremena. U Srbiji je i dalje manjak ljudskih resursa kada su u pitanju europske integracije i taj manjak se ne može lako nadomjestiti.

Kako će se odvijati rad mreže?

Početak rada podrazumijeva prvo potrebu za obukom, edukacijom. Organizirat ćemo obuke, prvo na temu što se događa po pitanju pregovora i što je obveza ovdašnje vlasti u odnosu na Europsku komisiju. Naš plan je organizirati i seriju obuka u suradnji s ekspertima, kao i obuke u oblasti razumijevanja pojmovnika koji se razvija u okviru određenih pregovaračkih poglavlja. Potrudit ćemo se

da budemo uvijek blagovremeno informirani o potezima koje vlasti u Srbiji poduzimaju na temu određenih institucionalnih promjena unutar određenih poglavlja. Edukacija i znanje je jako bitno, nije stvar u tome da to samo radi civilni sektor, nego i predstavnici lokalne vlasti koje trebaju biti nositelji onoga što će biti implementirano na razini lokalnih samuprava. Pripremaju se određene sektorske politike unutar pregovaračkog procesa, a nevladine organizacije trebaju utjecati na promjenu kulture sudjelovanja u tom procesu. Primjerice, radnu skupinu za pravosuđe i osnovna ljudska prava, za pravdu, slobodu i sigurnost, odnosno za poglavlja 23 i 24, predvodit će Nezavisno društvo novinara Vojvodine, za poglavlja 25 i 26 posvećeno znanosti, obrazovanju i kulturi Građanski fond *Panonija*, za poglavlja 12 i 18, koja tretiraju problematiku zaštite potrošača i zdravlja predvodit će Asocijacija potrošača Srbije, dok će naš Centar lokalne demokracije predvoditi radnu skupinu za poglavlja 19, 20 i 22, koja tematiziraju socijalne politike i zapošljavanje, poduzetništvo i industrijske politike. Ima sektorskih politika čiji se izgled ne može definirati za kratko vrijeme, niti one donose kratkoročni politički benefit. Srbija mora imati takvu organizaciju države koja bi trebala u trenutku priključenja Europskoj uniji apsorbirati deset puta više sredstava nego što se to

sada događa. Usvojenost europskih vrijednosti je proces koji bi trebao obuhvatiti najveći broj građana, što znači da bi oni u određenom trenutku, kada se približimo integraciji, zapravo vide i određenu korist za sebe kao građane. No, mislim da će proći još mnogo vremena do toga.

Tko će poduprijeti rad Vojvođanske inicijative za EU?

Očekujemo potporu od TASCO projekta. Taj projekt je dio programa Potpora civilnom društvu koji je mehanizam Europske unije, a podupire organizacije civilnog društva u državama koje još nisu članice Europske unije. Dakle, misija TASCO projekta je unapređivanje i poboljšanje kapaciteta i akcija civilnog sektora, kao i njihove demokratske uloge. Upravo se sada pravi plan TASCO programa za potporu civilnom društvu u Srbiji za razdoblje do 2020. godine. Europska unija gleda organizacije civilnog društva kao važne aktere u podupiranju procesa pridruživanja. Tako TASCO program inzistira na uključivanju civilnih organizacija u pregovarački proces i na njihovom aktivnom sudjelovanju u javnoj raspravi, kako bi utjecale na javne politike i na proces donošenja odluka. Bez obzira na postotak sudjelovanja civilnog društva u tom procesu, to pridonosi većem legitimitetu tih odluka i Europska unija će i dalje inzistirati na tome.

Z. Sarić

Spoj dvije romantične ulice

Szabadka. Veselényi utca.

Na razglednici iz prošlosti je spoj dvije stare subotičke ulice u mali trg prikazan bajkovitim i romantičnim, slikom u tom duhu upotpunjenom ženskim šeširima i damama u šetnji. Ulice i trg i danas postoje, a to su ulice Ivana Gorana Kovačića i Braće Radića, s Evangelističkom crkvom na uglu, podignutom početkom XX. stoljeća. Između trenutka, zabilježenog na staroj snimci, i ovog, aktualnog, dio grada je pretrpio nasilno rušenje u bombardiranju 1944. godine, pri čemu su najviše stradale ulice bliže željezničkoj trasi, ali je oštećenja bilo i u današnjoj ulici Ivana Gorana Kovačića, a napose na terenu gdje je kasnije niklo višekatno naselje *Tokio*. U lijevom kutu stare razglednice vide se kuće koje su vremenom nestale.

Karta Subotice iz 1884. godine upravo na ovom spoju dvije stare ulice prikazuje mjesto javnog bunara, jednog od brojnih na području grada korištenih za opskrbu stanovništva vodom. Obje ulice su kroz vrijeme mijenjale nazive, te današnja Braće Radića na karti grada 1921. nosi ime Paje Kujundžića, a ulica Ivana Gorana Kovačića tada se zvala Trenkova.

NEKAD
i
SAD

K. K.

BORBA ZA DRŽAVNE NJIVE U SOMBORU

Lisice i marica za poljoprivrednike

Epilog korištenja državne zemlje u Somboru sada je poznat. I svi oni koji su povjerovali ministrici poljoprivrede **Snežani Bogosavljević – Bošković**, koja je poslije posjeta Somboru, prije mjesec i nešto dana, izjavila da se uzurpacija zemlje neće tolerirati i da će oni koji su se drznuli da neovlašteno oru i siju to skupo platiti, ili preciznije tri puta više od prosječne cijene zakupa, bili su debelo u krivu. Uzurpatori ostaju u njivama u koje su ušli, a to će ih koštati onoliko koliko je i prosječna cijena zakupa u Srbiji. Taj zaključak Vlada Srbije donijela je 11. ožujka, a somborskim ratarima predložen je tek pet dana kasnije. Je li toliko Zaključak putovao od Beograda do Sombora ili se sve odgađalo zbog straha od reakcije poljoprivrednika? Očekivano, Zaključak Vlade izazvao je reakciju poljoprivrednika i to onih koji su mjesec dana prije toga danonoćno čuvali jedinu parcelu od oko 300 hektara, koja u Gakovu nije uzurpirana. No, malo tko je mogao i pretpostaviti da će sve eskalirati i zatvorskim kaznama, a upravo se to dogodilo krajem prošlog tjedna. Šestorica poljoprivrednika iz Gakova uhićena su pod optužnicom da su napali traktoristu koji je za uzurpatora gakovačkih njiva došao uzorati i preostalih 300 hektara. **Nebojša Kovačević**, poljoprivrednik iz Gakova i očevidac sukoba u gakovačkom ataru kaže da je do sukoba došlo kada je traktor uzurpatora njiva prepriječio put jednom od traktora kojim su poljoprivrednici pokušali uzorati njive koje su čuvali. Kovačević negira da je bilo bilo kakvog fizičkog obračuna. »Donesena je odluka da možemo ući u tih 300 hektara i da po izvansudskom poravnanju zakup platimo do prvog svibnja. Kako

nam je rečeno tako smo uradili, a oni su došli da nas provociraju i da nas spriječe da obradimo tu zemlju«, kaže Kovačević. Uhićeni poljoprivrednici privedeni su prvo u policiju Sombor, a odatle, s lisicama na rukama i u »marici«, na saslušanje u Prekršajni sud u Apatinu. Saslušanje je trajalo skoro cijelu noć, bezmalo devet sati, a svoj iskaz morao je dati i liječnik koji je pregledao napadnutog traktoristu.

»Ovim ljudima na teret je stavljen prekršaj koji se tereti po Zakonu o javnom redu i miru i za što je zapriječena kazna od 30 do 60 dana. Rekao bih da je cio ovaj slučaj u najmanju ruku čudan. Iz nalaza liječnika vidi se da nema niti jedne jedine ozljede, a netko se poziva da je ovih šestoro privedenih ljudi nanijelo tjelesne ozljede, da su udarali rukama i nogama. U liječničkom nalazu toga ničeg nema«, kazao je u noći kada su saslušavani uhićeni poljoprivrednici njihov branitelj, odvjetnik **Branimir Mitrović**. On je pozivajući se na svoje dugogodišnje odvjetničko iskustvo rekao da je dovođenje poljoprivrednika s lisicama na rukama presedan, kakav on u svojoj praksi nije vidio.

Očekivano, uhićeni poljoprivrednici proglašeni su krivim i osuđeni su na 30 dana zatvora, a na izdržavanje kazne sprovedeni su odmah nakon izricanja presude. Još dok se očekivala presuda oglasio se ministar unutarnjih poslova **Nebojša Stefanović** s izjavom da oni i nisu poljoprivrednici, jer se poljoprivredom niti bave niti imaju registrirana poljoprivredna gazdinstva, ali zato imaju dosje u policiji i izvršitelji su raznih kaznenih djela. No, ministra su vrlo brzo demantirali dokazi, odnosno uvjerenja o registraciji poljoprivrednih gospodarstava osuđenih Gakovčana.

Ova priča svoj nastavak je dobila početkom tjedna kada je policija poljoprivrednicima uručila odluku Privrednog suda u Somboru, gdje se vodi stečaj gakovačkog *Graničara* da pravo korištenja sporne parcele ima *Graničar*. Je li i koliko je to u suprotnosti za Zakonom o poljoprivrednom zemljištu posebna je tema.

Z. Vasiljević

USKRSNI OBIČAJ U MONOŠTORU

Vezena jajca za pravoga momka

Cura je momku za Ukrs darivala »paket«, a momak je uzvraćao na Petrov tako što je curi kupio papučiće. Bio je to jasan znak za njihove kod kuće da spremaju svatove.

Monoštor je selo o kome bismo u svakom broju *Hrvatske riječi* mogli napisati po jednu zanimljivu priču. Ovoga puta donosimo priču o jednom uskrsnom običaju koji je danas ostao samo u pričama, a to je običaj darivanja momka za Uskrs. Darivanje i primanje tog poklona, »paketa« kako ga zovu, bio je jasan znak da će na jesen biti svatova. Priču o tom zanimljivom običaju ispričala nam je **Marija Turkalj**.

VELIKA NEDILJA

Naša sugovornica priču počinje od Velikog ponedjeljka, kada prestaju svi veliki poslovi i u kućama se radi samo ono što se mora.

»Pere se već ako ima male dice, počiste sobe, prominju čiste tranjarice, pometu se dvorovi, ljudi sprimu ranu za živinu, krunju i krupu kukuruze, ako je Uskrs rano pa se još loži naci-pu se drva. Majke i bake dotirivaju ruvo za Uskrs, štirku uplete, popravljaju zrnje... I sve redu u pridnu sobu, na krevet. Uživu u tome, a soba sva meriše. Ako imu više divojaka, pa i četaricu,

morao je biti novi i 'okruglan' i četarička marama. To sve sprimito čeka Veliku subotu i Uskrs da se cure opravu«, priča Marija.

Tijekom Velikog tjedna šarala su se i vezla jaja.

»Šarena jajca za dicu u gnjizdo, a vezena za divojke da bi darivale pravom momku, ako će se te godine udati za njega. Vezena jajca drtavicama ni znô svako pravit' u Monoštoru. Vezla je strina **Đulka Pelkova**, nena **Marija Iliškova** i moja baka **Evča**, pa je i mene naučila. Dok sam sidila uz nju, pripovidala mi je ovo što ja sad pripovijam vama. Veziljama bi se donela jajca, zlatni papir u svakaki boja, od kriškindla koji se čuvao u sveti knjiga. One bi ga savijale, pravile zvizdu, srce i cvit, to bi lipile na bilo zlato sa biljankem, a između bi metnile šljoku. Kad se osuši, onda se omotu drtavice oko jajceta. Gore se metne šiška od bili plantičica, a u sridini šiške sitni modri i plavi cvit i pletenčica za obisit«, prisjeća se naša sugovornica tog pravog umjetničkog rada starih Monoštorki.

Posebice živo bilo je u obitelji gdje je cura spremala »paket« za momka.

»Dolazili su rodovi da vidu šta je spakovala. Majka je od Božića čuvala kutiju od dadini cipela. Zamotal bi ju u bili jel' plavi krep papir, pa bi metnula dva vezena jajceta za momka, svekrvi štofanu maramu, svekru čorape, staroj i staromu maramice, a ako je bilo i dice u kući metnula bi i dva lemuna (naranče). Kutiju bi svezala bilom plantičicom«, pojašnjava nam Marija kako se pakirao »paket« za momka i njegove.

JAJCA I PAPUČICE

Paket je momku cura davala ne Veliku subotu.

»Posli Uskrsnuća momak bi dopratio divojku kući, a ona bi mu rekla: 'Čekaj malo oma ću doć. Iznela bi mu 'paket' i rekla: 'Evo ti zec dono štogot kod nas'. Ako je momak zdravo voljio tu divojku zafaljio bi se i brzo ga odno kući, jer su njegovi načuli da će dobit' 'paket', pa su čekali. Svi sidu za stolicom i čeku. Nisu još ni šunku načeli. Momak ulazi, čestita Uskrs i meće paket na stolicu. Svi gledu, svakrva odveziva, pa kaže: 'Ala su lipa vezena jajca i marama štofana'. Svekrva se brkovi

smiju: 'Biće ove godine svatova'. Dica i stari uzimlju darove. 'E sada možemo večerati', kaže majka, 'ajde dada, da se izmoljimo, pa blagoslovi kruz i nariži svakome'. Pod večerom bi majku tentali: 'Sad se brini za papučice vezene da divojka dobije za Petrov dan, a ti Marine najveće srce od kolača sa ogledalcima da si joj kupio posli podne', priča nam Marija.

Na dan uoči Petrova momak je donosio nove papučice, a divojka bi ih obuvala na svetu misu.

»Kad izađe prid crkvu, a rodbina i druge se okupu oko nje da vidu jel' dobila nove papučice. Posli podne će joj Marin kupiti veliko srce, koje je svekrva naručila. Uranila je još u pet sati, pa ošla kod licitera da joj ostave srce, jer će se možda do posli podne prodati«, završava naša sugovornica priču o ovom monoštorskom običaju.

Ali ima još ponešto o tome da se kaže, jer nije uvijek to darivanje prolazilo najbolje. »Ako svekrva nije voljila divojku, nije joj bilo po volji, kada bi momak doneo 'paket' bisno bi rekla: 'Nos

ga natrag, baci ga priko kapije. Dada bi je covo, ali nije vridilo, moralo se slušat. A bilo je i tako da je momak sakrio 'paket', pod krevet, pa su istru-nili lemuni u 'paketu'. Majka ne da,

pa ne da, ali momak prid proštenje dovede divojku na viru. I opet su joj morali kupiti papučiće. Bilo je i di su kod momka čekali 'paket', a on ga nije dobio, jer su divojkini brani-li. Zabavljali su momku – pijanac je bečar, i dada i stari su bili pijanci, volju se tuć. Šta će ti taki momak? Mani ga se. Neš mu sprimat 'paket'. Načeš boljeg. A divojka plače, kad ga volji, pa jedne subote pobigne na viru. Momak koji je čeko 'paket', a nije ga dobio, posli je po noći, kad je s pajtašima išo kući, dovuko prid divojkinu kapiju drva, kaku drljaču, stari cigala... Znali su isčupati klupčicu pa podmstit kapiju. A ujutru, kad majka urani, ima šta vidit. Budi dadu čisti i srdi se. Al šta će kad ima divojku. A dada samo kaže: 'Bio je zec noćas', završava ovu zanimljivu priču Marija Turkalj.

Priredila: Zlata Vasiljević

CRVENI KRIŽ GRADA ZAGREBA U TAVANKUTU

Vrijedna donacija

Ravnatelj Crvenog križa Grada Zagreba **Petar Penava** sa suradnicima donirao je pedeset kompleta posteljina i deka Hrvatskom kulturno-

prosvjetnom društvu *Matija Gubec* iz Tavankuta. »Želimo poduprijeti aktivnosti očuvanja hrvatske kulturne baštine i tradicije u Vojvodini. Ovo je samo nastavak suradnje, korak u smjeru boljih rezultata koje tavan-kutsko Društvo ostvaruje, a koja budi nadu da će hrvatska zajednica, s kulturnog aspekta, u Vojvodini biti obogaćena i da će se održati«, kazao je Petar Penava.

Dar je primio predsjednik društva **Ladislav Suknović**, te zahvalio na potpori djelatnicima Crvenog križa Zagreba.

I. D.

TJEDAN U BAČKOJ

Ima li ovdje poljoprivrednika?

Bili smo svjedoci krajem prošlog tjedna eskalacije sukoba oko državnih oranica u Somboru. Borba za državne njive dovela je čak i do fizičkog sukoba, uhićenja, suđenja i zatvora. S jedne strane uzorparator koji smatra da ima pravo orati državne njive u Gakovu, a s druge oni koji smatraju da imaju isto takvo, ako ne i veće, pravo orati njive u svom ataru. Ime tog uzurpatora koji je već uzorao 2.300 hektara pominje se u pol glasa, jer izgleda da je riječ o toliko moćnom čovjeku, ili čovjeku s toliko jakim i dobrim vezama u vlasti da nitko ne želi ništa rizikovati javno ga pominjući imenom i prezimenom. S druge strane, hapšenje i zatvaranje čuvara gakovačkih oranica bilo je (politička) prilika da se očituje ministar policije i to o tome kako nije riječ o nikakvim poštenim paorima već ljudima s kriminalnim dosijeima i krivičnim djelima kao što su iznuda, krivotvorenje... Naravno da su to odmah demantirale njihove kolege s prosvjeda. Ne ulazim sada u to jesu li navodi ministra točni ili ne, ali bih htjela podsjetiti i na aferu s povjerenikom SNS-a u Somboru, također u svezi s državnim zemljom.

U cijeloj toj priči meni se sada nameće pitanje ako se cijela borba vodi oko 3.000 hekara u atarima Gakova i Rastine, što je s 14.000 hektara, jer ukupno je na javnoj dražbi ove godine trebalo biti 17.000? Nameće mi se i pitanje gdje su i što je s onim poljoprivrednicima koji u njive ulaze samo onda kada za to imaju i »papir«, koji nemaju hrabrosti, a niti su tako odgojeni da silom otimaju ono na što polažu pravo? Što je s njima? Koliko su oni dobili od tih državnih njiva? Vjerojatno ništa. Oni će i dalje preživljavati s nekoliko desetina hektara, krpiti kraj s krajem, mučiti se sa starom i izraubovanim mehanizacijom, uvjeravati sebe kako je njihov dida opstao i s manje zemlje sve oruči je plugom i konjima, pa će »izdurati« i oni. Znaju dobro i oni da su se vremena promijenila, da više nije gazda onaj koji ima maksim zemlje koju su orali i sijali njegovi didovi, već onaj koji ima stotine hektara iako do jučer nije imao ni jutro, onaj koji ima mehanizaciju vrijednu stotine tisuća eura, a ne stari »belarus« koji je prije za otpad nego li za njivu. Znaju, ali toliko vole tu zemlju da će na njoj ostati, orati i sijati čak i kada tu neke velike zarade nema. Znaju, ali će im srce zaigrati kada tu istu ljubav vide i kod svoje djece kada zaoru svoju prvu brazdu i osjete miris masne, polodne bačke crnice.

Z. V.

HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE NEMA PRAVA SUDJELOVATI NA NATJEČAJU U OPĆINI ŠID

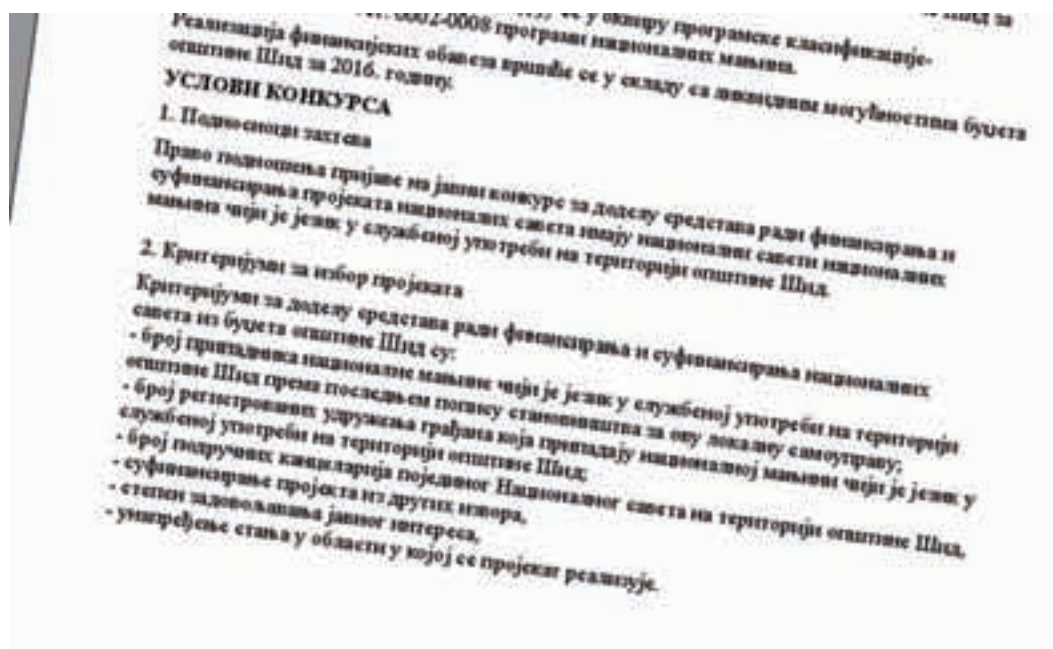
Hrvatima uskraćena prava?

»S obzirom na propisane uvjete natječaja, to vijeće nema pravo sudjelovanja na natječaju, jer ovaj pravilnik koji je usklađen sa Zakonom o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, navodi da uporaba jezika i pisma određene manjine, bude na cijelom teritoriju općine Šid«, navodi u svom objašnjenju Romko Papuga načelnik općinske uprave Općine Šid

Komisija za dodjelu sredstava je radi financiranja i sufinanciranja projekata nacionalnih vijeća nacionalnih manjina čiji je jezik u službenoj uporabi na teritoriju općine Šid, raspisala javni natječaj 4. ožujka. Visina sredstava predviđenih za tu namjenu iznosi 800.000 dinara, a sredstva su osigurana odlukom o proračunu općine Šid za 2016. godinu. Među uvjetima natječaja, naveden je i kriterij koji se odnosi na broj pripadnika nacionalne manjine čiji je jezik u službenoj uporabi na teritoriju općine. Iako je hrvatski jezik u službenoj uporabi u naseljenim mjestima šidske općine Sotu i Batrovcima, iz Općine tvrde da hrvatska nacionalna manjina nema pravo sudjelovanja na raspisanom natječaju.

NEDOVOLJAN BROJ

Kako navode u općinskoj upravi, ovaj natječaj je prvi takve vrste koji je Općina Šid raspisala nudeći vijećima nacionalnih manjina da direktno apliciraju za određene projekte. Navode da im je želja bila da se na maksimalan način učini transparentna dodjela sredstava nacionalnim vijećima nacionalnih manjina koja egzistiraju na teritoriju Općine Šid, pod uvjetom da ispunjavaju uvjete koje Zakon predviđa, a to je na prvom mjestu službeno uporaba jezika i pisma na cijelom teritoriju općine:

»Stjecajem okolnosti ovaj natječaj odnosi se na nacionalna vijeća rusinske i slovačke nacionalne manjine, iako mi znamo da je na dijelu teritorija općine Šid, u Sotu i Batrovcima, u službenoj uporabi hrvatski jezik. S obzirom na propisane uvjete natječaja, to vijeće nema pravo sudjelovanja

na natječaju, jer ovaj pravilnik koji je usklađen sa Zakonom o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, navodi da uporaba jezika i pisma određene manjine, bude na cijelom teritoriju općine Šid«, navodi u svom objašnjenju **Romko Papuga** načelnik općinske uprave.

U konkretnom slučaju raspisani natječaj odnosi se na slovačku i rusinsku nacionalnu zajednicu čiji je jezik u službenoj uporabi na cijelom teritoriju općine.

PILOT PROJEKT

Natječaj ovakve vrste nije raspisivan do sada u Općini Šid. Navode da je natječaj pilot varijanta koja će se u narednom razdoblju vjerojatno i promijeniti:

»Ideja Pravilnika je bila da se ne dodijele sredstva u masi nego da nacionalna vijeća stoje iza konkretnog projekta nacionalnih zajednica. Ono što nacionalna vijeća budu ocijenila da je najbitnije za njih, općina će to i podržati«.

Prvobitna ideja je bila da se i hrvatskoj nacionalnoj zajednici

Podsjećanja radi, 2011. godine na jednoj od sjednica općinskog parlamenta u Šidu, i pored protivljenja radikala, pokrenuta je procedura za uvođenje hrvatskog jezika kao službenog u Sotu i Batrovcima. Uslijedila je promjena Statuta općine, čime je službeno poslije tri godine nakon inicijative Hrvatskog nacionalnog vijeća, uveden službeni hrvatski jezik u tim mjestima, u kojima su ispunjeni zakonski uvjeti kada je u pitanju broj pripadnika nacionalne zajednice: (Sot više od 40 posto, a Batrovci 29 posto hrvatskog stanovništva). Po popisu iz 2011. godine u Općini Šid živi 1.750 Hrvata, odnosno nešto više od 5 posto. Osim hrvatskog jezika, koji je u službenoj uporabi u Sotu i Batrovcima, u Općini Šid u službenoj uporabi su srpski, slovački i rusinski jezik.

O tome jesu li pripadnici hrvatske zajednice u šidskoj općini imali pravo sudjelovati na raspisanom natječaju zatražili smo mišljenje od Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine. Obećan nam je službeni dopis kojeg nismo dobili do zaključka ovog broja. U telefonskom razgovoru nam je rečeno da je o zakonitosti navedenog natječaja i eventualnim propustima, nadležno Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

omogućiti pravo sudjelovanja, ali ističu da su postojale određene zakonske prepreke:

»Mi smo tražili mišljenje resornog Ministarstva za lokalnu samoupravu i državnu upravu, kako ne bismo napravili grešku. Međutim, rečeno nam je

da službeni jezik mora biti u uporabi na cijelom teritoriju općine. Tom prilikom nam je rečeno da propisi na temelju kojih smo uveli u službenu uporabu hrvatski jezik u mjestima Sot i Batrovci više ne važe. Tako da, kada bi se sada pojavila neka nacionalna manjina koja je relativno zastupljena na teritoriju općine bez ispunjenja ovih zakonskih uvjeta, više ne bi mogli ostvariti to pravo. Njihov jezik mora biti na teritoriju cijele lokalne samouprave, a ne samo u pojedinim naseljenim mjestima kao što su to do sada pokrajinske odluke predviđale«, navodi Papuga, ne sporeći da je ovo prvi natječaj takve vrste što ne znači da se uvjeti tog natječaja ubuduće neće mijenjati.

Prema njegovim riječima, pripadnici hrvatske zajednice će kao i svih prethodnih godina, imati mogućnost sudjelovati na natječajima koje raspisuje općina Šid iz oblasti kulture i rada udruga.

Suzana Darabašić

Gradska uprava Subotica, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, temeljem članka 10. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Sl. glasnik RS br. 135/04 i 36/09) obavlja:

OBAVJEŠTENJE O DONESENOM RJEŠENJU DA JE POTREBNA IZRADA STUDIJE PROCJENE UTJECAJA NA ŽIVOTNI OKOLIŠ

za projekt »RADIO-BAZNE STANICE NS2087_04 SU_Subotica_Aleksandrovo«, na katastarskoj parceli 36141/15 KO Donji Grad, ulica Čantavirski put bb (46.064402°, 19.683285°), nositelja projekta VIP MOBILE DOO Novi Beograd, Omladinskih brigada br. 21.

Zainteresirana javnost ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objavljivanja obavještenja u sredstvima informisanja. Tekst rješenja se u cijelosti može preuzeti na Internet adresi: http://www.subotica.rs/documents/zivotna_sredina/Resenja/IV-08-501-75-2016.pdf

TJEDAN U SRIJEMU

Grad budućnosti

Iako su proteklog tjedna najaktualnija dešavanja u Srijemu vezana za izbornu utrku i predavanje lista kandidata aktualnih političkih stranaka za predstojeće lokalne izbore, jedna od vijesti koja je zaokupirala pozornost javnosti odnosila se na uručivanje nagrade Gradu Srijemska Mitrovica kao gradu budućnosti za 2016./17. godinu. Nagradu u ime Grada Srijemska Mitrovica 15. ožujka u francuskom ljetovalištu Cannesu primio je načelnik gradske uprave za urbanizam, komunalne i inspeksijske poslove **Vladimir Petković**. Ovo je već treća godina za redom kako Srijemska Mitrovica dobija priznanje engleskog časopisa *FDI*, koji je dio medijske grupacije *Financial Times Ltd*, a ove godine nagrada je u daleko ozbiljnijoj kategoriji. Ovogodišnja nagrada potvrđuje je dosadašnje poslovne filozofije grada, a pod kategorijom ekonomskog potencijala koje pruža podrazumijeva se kompletan učinak lokalne uprave da privuče stranog investitora. Kako ističu u ovoj lokalnoj samoupravi, kompletno komunalno opremljene industrijske zone, cestovna infrastruktura i poduzimljivost lokalne uprave, privukli su u prethodnim godinama oko 150 milijuna eura stranih ulaganja u Srijemsku Mitrovicu. Kao jedan od glavnih razloga koji ovaj grad izdvaja od ostalih općina jeste, prema riječima predstavnika ovog srijemskog grada, njihov poseban odnos prema investitoru. Kako je istaknuo načelnik gradske uprave za urbanizam, komunalne i inspeksijske poslove Srijemske Mitrovice, u svim njihovim dosadašnjim kontaktima s investitorima najbitnija je bila sama kompletna potpora lokalne uprave od trenutka kada investitor dostavi pismo o namjerama do realiziranja same investicije. Jedna od najznačajnijih stranih investicija u ovom gradu svakako je ponovno pokretanje mesne industrije *Mitros*, koja bi do kraja mjeseca trebalo otpočeti proizvodnju u kompletno renoviranom prostoru. Među uspješnima je i *Cooper standard* i *Lames*, kao i *Luvata*. Kao jednu od stranih kompanija koja na najrepresntativniji način predstavlja Srijemsku Mitrovicu u svijetu čelni ljudi ovog grada navode nizozemsku kompaniju *Vahali*, koja od 2013. uspješno posluje u ovom srijemskom gradu. I dok se neki gradovi u Srijemu nagrađuju zbog uspješnih investicija i proglašavaju za gradove budućnosti, u drugima su investicije postale nepoznanica. Šid je očiti primjer jedne od takvih općina kojoj bi Srijemska Mitrovica mogla poslužiti kao dobar uzor. Predizborna obećanja su da će se poslije izbora i ova općina uvrstiti u red razvijenijih. Pitanje je vjeruju li građani još u takvu vrstu obećanja?

S. D.

DAR KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE SUBOTICI U POVODU USKRSA

Pisanica od srca

**Od kada je predstavljena javnosti
Pisanica od srca na platou ispred Franjevačke
crkve u Subotici svakodnevno privlači
pažnju brojnih građana i gostiju
najvećeg grada na sjeveru Bačke**

O braćajući se brojnom auditoriju koji je u četvrtak, 17. ožujka, prisustvovao svečanom otkrivanju velike uskrse pisanice na platou ispred Franjevačke crkve, koju je Koprivničko-križevačka županija u povodu Uskrsa darivala Subotici, gradonačelnik **Jenő Maglai** je istakao:

»Darivanje ove pisanice gradu Subotici je lijepa gesta Koprivničko-križevačke županije i predstavlja prvi korak k uspostavi buduće suradnje, a svečano predstavlja i pripremu za najveći kršćanski blagdan. Simbolika Uskrsa i uskrsnog jajeta označava početak nečega novoga, napretka i stvara-

nja novog života. Posebno nas raduju oslikani motivi Subotice, ukomponirani u cjelokupnu sliku ove pisanice koja će ovaj prostor krasiti sve do Uskrsa«.

VIŠEGODIŠNJI PROJEKT

Koprivničko-križevačka županija već desetak godina realizira projekt darivanja velikih uskrasnih pisanica što je svojevrsni model razvijanja branda naivne umjetnosti po kojoj je Podravina nadaleko poznata. Zamjenik župana **Ivan Pal** je pojasnio razloge zbog kojih je njihova županija odabrala Suboticu.

»Ovakva pisanica se nalazi u brojnim svjetskim metropolama poput primjerice New Yorka, Pariza, Bruxellesa, Budimpešte, te sredinama gdje diljem svijeta žive Hrvati, a Subotica je centar hrvatske manjine u Vojvodini i Srbiji. Ovom gestom otvaraju se mogućnosti za razvijanje daljnje suradnje na polju kulture, školstva, i naravno gospodarstva, kroz efektivno povezivanje matične države s hrvatskom dijasporom«.

Direktor Turističkog ureda županijske turističke zajednice **Zdravko Mihevc** pojasnio

je određene detalje vezane uz *Pisanicu od srca*:

»Odlučili smo se za ovakve velike formate koji jako dobro funkcioniraju u javnim urbanim prostorima i nakon deset godina naše pisanice svuda po svijetu izazivaju veliku pažnju, što potvrđuje uspješnost ovoga projekta. Pisanica je napravljena od plastike i oslikana je akrilnim bojama, jer drugi materijali nisu pogodni za vanjske uvjete, i kao takva funkcionira bez ikakvih problema na prostorima gdje je postavljena. Na njenoj izradi su radili slikari **Durdica Franjić, Mirko Horvat, Franjo Mihočki, Ivan Rođak i Zdravko Šabarić**, a rad je trajao nekoliko dana«.

PUN POGODAK

Od kada je predstavljena javnosti *Pisanica od srca* na platou ispred Franjevačke crkve u Subotici svakodnevno privlači pažnju brojnih građana i gostiju najvećeg grada na sjeveru Bačke. Brojne njezine fotografije već su preplavile medijske prostore, društvene mreže i osobne foto kolekcije, u potpunosti opravdavajući plemenitu nakanu njezinih darivatelja.

Gvardijan Franjevačkog samostana, pater **Zdenko Gruber** izražava zadovoljstvo zbog uspješnosti funkcioniranja ovog lijepog projekta

»Postavljanje pisanice ispred Franjevačke crkve je lijepi dar za sve građane Subotice koji će unijeti i svojevrstu živost, otvarajući mogućnost razgledanja i

fotografiranja u njoj okolici. Ideja za njezino postavljanje baš na ovom prostoru je potekla od Generalnog konzula RH u Subotici **Velimira Pleše** i mi

smo je sa zadovoljstvom prihvatili«.

Na koncu ove priče o *Pisanici od srca* zamolili smo Velimira Plešu da nam pojasni njegovu »umiješanost« u realiziranje ovog iznimno uspješnog projekta između Koprivničko-križevačke županije i grada Subotice.

»Slična pisanica je prije par godina postavljena u Međugorju, gdje sam tijekom svog prošloga mandata živio, i postala je vrlo omiljena među svim hodočasnici i posjetiteljima. Onda sam pomislio zašto ne bi jedna takva krasila prostor ispred Franjevačke crkve u Subotici. S obzirom kako je ove godine veliki raspon između katoličkog i pravoslavnog Uskrsa, neka stoji što duže ovdje, a po potrebi se može kasnije preseliti i na neko drugo mjesto. Ovo je začetak jedne buduće suradnje na više razina i mislim kako će biti dobrih plodova tog jajeta«.

Dražen Prčić

DVODNEVNI POSJET SUBOTICI

Izaslanstvo Koprivničko-križevačke županije je tijekom dvodnevnog boravka u Subotici posjetilo Hrvatsko nacionalno vijeće, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Franjevački samostan, a obišli su i Tavankut, Galeriju slika u tehnici slame te središte same Subotice.

Massimo Savić u SNP-u

NOVI SAD – Nakon što je nedavno »rasprodao« beogradski *Sava centar*, pop pjevač i skladatelj **Massimo Savić** je na kraćoj turneji po Srbiji, u okviru koje će sutra (subota, 26. ožujka) održati koncert u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu. Ulaznice su u prodaji na blagajni SNP-a. »Svi koji dođu na moj koncert znaju da uvijek dajem sve od sebe. Siguran sam da će uživati, da će se moja publika odlično provesti. Želim ljudima napuniti srce i um lijepim stvarima«, kaže Massimo.

Ča Grgina huncutarija u somborskom kazalištu

SOMBOR – U Narodnom kazalištu Sombor u srijedu 30. ožujka gostuje HKC *Bunjevačko kolo* iz Subotice koje će izvesti predsta-

vu *Ča Grgina huncutarija* **Marjana Kiša** radenu po tekstu **Đure Franciskovića**. Početak je u 20 sati.

Z.V.

Urban&4 u novosadskoj *Fabricsi*

NOVI SAD – **Damir Urban**, jedan od najznačajnijih hrvatskih rock glazbenika u posljednja dva desetljeća, vraća se u Novi Sad, gdje je i održan njegov prvi solo koncert u Srbiji. Urban će s četvercem održati koncertnu promociju novog albuma *Mamut* u četvrtak 7. travnja u klubu SKCNS *Fabrika*. Ulaznice se mogu kupiti u GIGSTIX prodajnoj mreži i CD shopu Mungos (Zmaj Jovina 2).

Koncert Tonija Cetinskog u Novom Sadu

NOVI SAD – Hrvatski pop glazbenik **Toni Cetinski** održat će 17. travnja koncert u velikoj dvorani novosadskog SPENS-a. Cetinski

će na pozornicu izaći s proširenim glazbenim sastavom, te najavljuje da će, osim svojih aktualnih hitova, izvesti i svoje stare pjesme koje publika nije imala priliku dugo čuti, kao i neke pjesme s novog albuma koji se uskoro očekuje.

Ulaznice za koncert se mogu kupiti na blagajni SPENS-a, kao i na svim prodajnim mjestima u prodajnoj mreži *Gigstixa* i *Eventima*.

Prljavo kazalište u Subotici

SUBOTICA – Hrvatski bend *Prljavo kazalište* održat će u nedjelju, 17. travnja, koncert u subotičkoj Dvorani sportova, s početkom u 20 sati. Zagrijavanje uoči nastupa *Prljavaca* bit će s predgrupom *Perpetuum Mobile*. Cijena ulaznice iznosi 1.200 dinara, a na dan koncerta bit će 1.500 dinara. Cijena Vip ulaznice iznosi 2.400 dinara (broj karata je ograničen), a rezervacija stola iznosi 1.000 dinara. Ulaznice se mogu kupiti na prodajnim mjestima u Subotici, u *Cornershopu* (Dimitrija Tucovića 4), svaki dan od 7 do 22 sata, u turističkoj agenciji *SAM* (Matka Vukovića 3a), od 9 do 17 sati, kao i putem interneta, preko portala *Gigstix*.

Poziv za Liru naivu 2016.

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za četrnaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2016.*

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3 do 5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2016.* bit će održan 28. svibnja 2016. u Žedniku.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 1. svibnja 2016. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24.000 Subotica ili elektroničkom poštom na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-31-86.

HMI:

Mala škola hrvatskoga jezika i kulture

NOVI VINODOLSKI – Hrvatska matica iseljenika i ove godine, dvadeset i treći put, organizira *Malu školu hrvatskoga jezika i kulture*. Škola će biti održana od 18. do 29. srpnja u Novome Vinodolskom, primorskom ljetovalištu bogate kulturne prošlosti. Temeljni je cilj ovoga ljetovanja da djeca, uzrasta 9-16 godina, koja žive izvan Hrvatske, u zajedništvu s djecom iz različitih mjesta u Hrvatskoj, unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika te upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojemu borave.

Program škole ostvaruje se putem raznih kreativnih igraonica-radionica (jezična, kulturološka, novinarska, lutkarska, dramska, plesna, filmska), te niza sportskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja. I još puno, puno veselja i radosnih trenutaka u zdravom, bezbrižnom i sigurnom okolišu pod nadzorom iskusnih učitelja i voditelja.

Više informacija o programu možete pronaći na internetskoj stranici HMI: www.matis.hr u rubrici *Programi*.

GLAZBENA SVEČANOST U NOVOM SADU

Afirmacija djela Franje Štefanovića

HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina duži niz godina promiče djela iz bogatog opusa **Franje Štefanovića**. Tako je i ove godine, u nedjelju u amfiteatru SPENS-a, organiziralo svečani program u povodu spomendana rođenja tog petrovaradinskoga skladatelja.

Program je započeo emitiranjem dijela video-snimke prošlogodišnjega gostovanja članova HKPD-a *Jelačić* i đaka Muzičke škole *Isidor Bajić* u osječkom dječjem kazalištu Branka Mihaljevića, koji su u okviru manifestacije *Europska noć muzeja* dva puta izveli najpoznatiju Štefanovićevu dječju operu *Šumska kraljica*.

Naizmjeničnim emitiranjem dijelova video-snimke izvedbe same opere i nastupa dječjeg

tamburaškog orkestra HKPD *Jelačić* u Osijeku sa živim točkama sudionika nedjeljnoga programa, publici i poštovateljima Štefanovićeva lika i djela predstavljeno je raznovrsno glazbeno naslijeđe toga skladatelja.

Za razliku od prošlogodišnjih proslava kada je *Šumska*

kraljica glazbeno-scenski izvedena u cijelosti, ovoga puta je dječji zbor Muzičke škole uz solista **Dimitrija Savića** u ulozi slijepog patuljka otpjevao sve zborne dionice iz te opere. Zborom je, uz klavirsku suradnju **Sladane Aćimović**, dirigirala prof. **Ana Kovačić**.

Izvedene su i poznate dječje pjesmice iz čitanki s početka 20. stoljeća za koje je Štefanović skladao napjeve, te smo tako čuli *Zašto volim* i *Dom* u nastupu dječjeg tamburaškog orkestra HKPD-a *Jelačić* pod ravnanjem prof. **Stevana Mošo**.

Mješoviti pjevački zbor HKPD-a *Jelačić* pod ravnanjem Ane Kovačić, otpjevao je tri Štefanovićeve skladbe: *Vjerujem* iz *Mise Na glas zvona*, *More mi je ljubav tvoja* i *Kolo*.

Na kraju svečanosti izraženo je očekivanje da će afirmacija Štefanovićevih djela biti nastavljena i izvan granica države, napose u okviru predviđenih gostovanja HKPD-a *Jelačić* na Hvaru i u Zagrebu ove godine.

Tekst: P. P. / Foto: Aleksandar Miškov

IZLOŽBA RADOVA S KOLONIJE STIPAN ŠABIĆ 2015.

Kreativna reinterpretacija tradicije

Do ponedjeljka, 4. travnja, u Galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici možete pogledati izložbu djela nastalih na prošlogodišnjem, petom sazivu Umjetničke kolonije *Stipan Šabić* koji je održan krajem kolovoza na Paliću. Postav čini oko 40 slika 19 mahom akademskih likovnih umjetnika iz Srbije, BiH, Hrvatske, Njemačke, Češke, Rumunjske, Mađarske ali i daleke Australije.

Govoreći o nastalim radovima, povjesničar umjetnosti **Branimir Kopilović** je naveo kako su vidljive različite slikarske tehnike, poetike i opredjeljenja. Različit je, kako je dodao, i odabir tema. »Jedna od zadanih tema bila je subotička secesija, pa vidimo motive poput palače Raichle ili vodotorinja na Paliću,

Izložbu je otvorio Vladan Čutura

a drugu temu čine vojvođanska ravnila, odnosno žetelački radovi. Neki su se umjetnici opredijevali za slobodne teme istražujući ono što ih inače već zanima«, kazao je Kopilović dodavši kako održavanjem ove kolonije ime likovnog pedagoga **Stipana**

Šabića ostaje trajno prisutno u subotičkom likovnom životu.

Izložbu je otvorio profesor hrvatskog jezika i komparativne književnosti **Vladan Čutura**. »Imajući u vidu teme radova, možemo reći da je sloboda suvremenog stvaralaštva ovdje

kulturnoj tradiciji podarila nove forme, potvrđujući je kao vrijednu. A tradicija će biti vrijedna i živjeti do trenutka do kada ju se bude moglo prevrednovati i kreativno reinterpretirati. Druga bitna stvar je međunarodni karakter ove kolonije, kojim je još jednom potvrđeno da je umjetnost univerzalni jezik koji olakšava komunikaciju među ljudima i kulturama«, rekao je Čutura.

U programu otvorenja izložbe sudjelovali su Trio Gordan-Nenad-Zlatko i recitatorica **Sara Dulić** iz subotičke Gimnazije *Svetozar Marković*.

Izložbu je organizirala HLU *Croart* koja je i organizator kolonije *Stipan Šabić*.

D. B. P.

IN MEMORIAM: ANTE SEKULIĆ (TAVANKUT, 1920. – ZAGREB, 2016.)

Odlazak velikana kulture i uljudbe

Ante Sekulić se poduhvatio sveobuhvatnog posla bilježenja svake pojedinosti što je po njegovu sudu bitna za Hrvate, posebice bačke i podunavske Hrvate u dovršetku procesa njihova nacionalnog osvješćenja i emancipacije

U petak, 18. ožujka, u Zagrebu je preminuo istaknuti hrvatski pjesnik, književnik i znanstvenik **Ante Sekulić**. Rođen je u Tavankutu, 16. studenoga 1920. Pučku školu završava u Subotici, kao pitomac karmelićanskog zavoda u Somboru je svršio šest razreda gimnazije, a poslije se vraća u Suboticu gdje maturira. Kroatistiku i klasičnu filologiju diplomirao je na Sveučilištu u Zagrebu, gdje kasnije doktorira s tezom o govoru bačkih Hrvata.

Od 1997. bio je dopisni član HAZU-a, a također je član Društva hrvatskih književnika, Hrvatskoga P.E.N.-a, Matice hrvatske, Hrvatskog filološkog društva, Hrvatskog mariološkog instituta u Zagrebu, Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* u Subotici i dr. Nadalje, bio je i Redoviti član Papinske marijanske akademije u Rimu i nekih drugih inozemnih znanstvenih institucija i udruga. Živio je u Zagrebu u zvanju znanstvenog

savjetnika i do kraja života nije prestajao sa spisateljskim i znanstvenim radom. Poznavanje sedam jezika od značaja je za Sekulićev znanstveni rad, poglavito iz povijesti zavičaja.

KNJIŽEVNI POČECI

Još kao gimnazijalac dobiva 1938. godine nagradu Subotičke matice za svoj kraći povijesni rad o Bačkoj. Početkom prosinca te godine mons. **Blaško Rajić**, glavni urednik, izdavač

i vlasnik *Subotičkih novina* tiskao je osamnaestogodišnjem Sekuliću prvu pjesmu, posvećenu Bezgrešnoj, a o Božiću javlja se čitateljima s lirskom prozom pod naslovom: *Pošao u tuđinu* sa stranica književnog časopisa *Klasje naših ravni*. Od tada je objavio preko 60 knjiga, mahom znanstvenih radova i udžbenika, a također oko 500 rasprava, studija i članaka u tisku, časopisima i drugoj periodici.

Na tragu gorkih iskustava što ih stječe u vrijeme pokušaja gušenja Hrvatskoga proljeća, u razdoblju od 1972. do 1984. Ante Sekulić pod pseudonimom **J.(akov) Šimunov** objavit će četiri knjige stihova i lirsko-refleksivnih razmatranja o Bogu, o Kristu, o vlastitoj kristocentričnoj usmjerenosti, o marijanskim temama, a piše stihove i refleksije posvećene iznimnoj osobnosti fra **Anti Antiću** (1893. – 1965.) duhovniku i odgojitelju, te pjesme što ih upućuje svome Antiću, sinu za kojim čezne u vrijeme dok robija radi svojih uvjerenja. Naslovi knjiga su: *Željan Boga* (1972.), *Pred Gospodinom* (1976.), *Središte života* (1984.) i *Moj bližnji* (1984.).

Ante Sekulić zastupljen je u više izbora, među kojima navodimo *Marulić – Hrvatski književni zbornik* (1868. – 1968.), *Skupljena baština: suvremeno hrvatsko pjesništvo 1940. – 1990.*, *Lipe riči: iz književnosti bunjevačkih Hrvata*, *Izabrane pjesme* i dr. Zapažena je i njegova suradnja u izradi hrvatskog prijevoda Biblije (*Jošua*, *Prva*

knjiga o Kraljevima, Druga knjiga o Kraljevima, Knjiga Ezrina i Knjiga Nehemijina, 1968.).

NA UDARU REŽIMA

Desetljeća što ih je Sekulić proživio do pred kraj osamdesetih godina nisu mu bila naklonjena, a niti prožeta mirom. Zbog »rušenja bratstva i jedinstva« uhićen je 1947. godine i osuđen na šest mjeseci strogog zatvora. Nakon izdržane kazne srednjoškolski je profesor u Sinju, Pazinu, Virovitici i Delnicama. U Rijeci službuje kao visokoškolski profesor, pročelnik je katedre za hrvatski jezik, ondje je 1972. godine ponovno uhićen i osuđen na dvije i pol godine zatvora, te još i dvije godine zabrane javnog nastupa.

Nedaće što ih je stvaralo okruženje, nestanak dragih osoba – u djetinjosti dobi majčina smrt, a u vrijeme zrelosti smrt supruge – trajno se i usporedno provlače kroz poetski opus Ante Sekulića, uz neizlječivu nostalgiju za zavičajnim ravnicama: *Kad prođem nizinama / kraj mene šapuću ljudi, / da sam mlado, nesretno siroče / koje nitko, / nitko ne ljubi* (*Sin nizine*). Nakon majčine smrti brigu o njemu preuzima djed iz Žednika, ali njezinu ljubav nitko mu neće nadoknaditi, o čemu nalazimo trag u drugoj pjesničkoj knjizi (*Zvona bjeline*): *O, kako je tužno, dobri djede, / tražiti Nekog u tminama, / dok meka zimska noć / kraljuje nad nizinama*. Ondje, gdje kako pjesnik zapaža i: *Salaši stoje / Vječno sami. / Stražari nijemi, Stoljetni. / Stoje na suncu, / Na vjetru / I u tami* (*Popudbina*).

IZNIMNI DOPRINOSI

Svojim djelima Ante Sekulić vidno je pridonio hrvatskoj kulturi i znanosti (donekle i politici), i u tom se smislu s njime može uspoređivati mali broj pojedinaca, i ne samo onih iz redova bačkih i podunavskih Hrvata, na plemenitoj zadaći prepoznavanja, skupljanja i

predstavljanja vrijednosti nacionalne kulture.

Tijekom bezmalo osam desetljeća Sekulić ustrajno nudi sunarodnjacima ovo, jedino pozornosti vrijedno oružje kojim se dojmljivo mogu suprotstaviti svim režimima, vojskama i asimilacijskom utjecaju okolnih i velikih jezika, jačajući im samosvijest, spoznaju vlastitih uljudbenih vrijednosti i pravo na opstanak. O tomu svjedoče njegov tiskani opus i do sada neobjavljena djela. Ante Sekulić i te kako dobro zna od kolike je važnosti knjiga za opstanak malog naroda, te da se čitateljstvo ne može stvarati bez tiska, časopisa, knjige i nakladništva. Medija svih vrsta.

Ante Sekulić se poduhvatio sveobuhvatnog posla bilježenja svake pojedinosti što je po njegovu sudu bitna za Hrvate, posebice bačke i podunavske Hrvate u dovršetku procesa njihova osvješćenja i nacionalne emancipacije. Ispravljao je i popunjavao propuste nastale proteklih desetljeća i stoljeća, hotimične i one iz neznanja, tragajući za izrazom duhovne i stvaralačke samosvijesti i samospoznaje koja nam omogućuje da budemo ono što

jesmo i da baš takvi opstajemo i s drugima, ali ne na svoju štetu, niti na štetu drugih.

NAJZNAČAJNIJA DJELA

U ovom je nekrologu nemoguće navesti sva važnija Sekulićeva djela, ali se moraju istaknuti naslovi poput: *Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca* (JAZU, 1986.) te *Bački Hrvati* (JAZU, 1991.), dvije knjige u kojima su do sada najpouzdanije obrađene prilike, povijest i običaji bačkih Hrvata, s obiljem priloga i najpotpunijim obuhvatom izvorne građe. Slijede zatim dva Sekulićeva troknjižja – ono prvo iz književnosti: *Hrvatski pisci u ugarskom Podunavlju do kraja XVIII. stoljeća* (1993.), *Hrvatska preporodna književnost u Podunavlju do 1918.* (1994.) i *Književnost podunavskih Hrvata u XX. stoljeću* (1996.), a drugo iz onomastike: *Hrvatski bački mjestopisi* (1994.), *Hrvatski baranjski mjestopisi* (1996.), *Hrvatski srijemski mjestopisi* (1997.). Tu valja uvrstiti i djela: *Pavlini prinosi hrvatskoj književnosti* (1997.), kao i *Karmelićanski prinosi hrvatskoj kulturi* (2001.).

U red kapitalnih djela Ante Sekulića spada *Rječnik govora bačkih Hrvata* (2005.), zorno svjedočanstvo o govoru hrvatskog puka što se ne predaje usprkos nedaćama koje ga prate od vremena (do)seoba u Podunavlje gdje i za sutra nastoji osigurati uvjete opstanka, dočim Sekulić, zacijelo vrhunski poznavatelj govora bačkih Hrvata, desetljećima sakuplja i obrađuje golemo leksičko blago Hrvata koji žive između Dunava i Tise – od Budima do Titela i drugdje u Vojvodini. Mi koji stoljećima trajemo na periferiji i rubu, kao granica rasprostriranja hrvatske kulture, znamo do koje mjere je u pravu Ante Sekulić kada piše: »...Od prvih bilježaka iz god. 1938. sve do 1990. nakupilo se blaga nemjerljiva, ali nažalost i izgubljena. Negdašnjih kazivača i pomagača više nema pa mi se činilo uputnim u završnici vlastita života povjeriti budućim naraštajima našu lipu rič koju sam upio u djetinjstvu i čuvao je do danas, jer su me krijepili i poticali članovi brojnih obitelji iz naših salaša, sela i gradova (Bač, Baja, Sombor, Subotica, Žednik, Aljmaš, Gara, Kačmar i dr.)«. Posljednja tiskana knjiga – *Jezikoslovne rasprave* objavljena mu je krajem 2015. sunakladom subotičkog Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* i subotičke Matice hrvatske.

Sahranjen je u utorak, 22. ožujka, na zagrebačkom Mirogoju.

Milovan Miković

NAGRADE I PRIZNANJA

Za svoj rad Ante Sekulić dobio je brojne nagrade, priznanja i odličja. Među ostalim, odlikovan je najvišim državnim odličjima u Hrvatskoj – Danicom s likom Stjepana Radića i Danicom s likom Marka Marulića (1996.) i Hrvatskim pleterom (1997.). Godine 2009. imenovan je Počasnim građaninom Subotice, a ove godine dodijeljena mu je Plaketa Grada Zagreba.

HRVATSKE ŽUPANIJE KROZ POVIJEST

Najzapadnije područje Hrvatske

Istarska županija jest najzapadnije područje Hrvatske. Obuhvaća površinu skoro cijelog poluotoka Istre osim sjeveroistočnog dijela (Opatija, Lovran) koji pripada Primorsko-goranskoj županiji. Županija obuhvaća pet posto od ukupnog teritorija Hrvatske, a isto toliki je i postotak stanovništva. Na području županije nalazi se deset gradova: Pula, Poreč, Buje, Buzet, Labin, Novigrad, Rovinj, Umag, Vodnjan dok je sjedište županije Grad Pazin.

Hrvatska plemena područje Istarske županije prema pisanom svjedočanstvu pape *Grgura I.* naseljavaju početkom VII. sto-

latinskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. U XIX. stoljeću područje Istre postaje dio Habsburške monarhije, a tada dolazi i do početka Hrvatskog narodnog preporoda u Istri kojeg možemo podijeliti u dva razdoblja – prvo od 1830. do 1860. godine i drugo od 1860. do 1900. Na svom početku Hrvatski narodni preporod na području Istre vidljivo je različit na zapadnom i istočnom dijelu poluotoka gdje su u istočnom dijelu pripadnici hrvatske građanske, intelektualne i ekonomske elite bili dosta bolje organizirani. Značajni dio u preporodu jeste bila borba za ravnopravnost hrvatskog jezika u

gimnazija u Pazinu osnovana je 1899. godine i to je bila prva srednjoškolska ustanova istarskih Hrvata.

ZEMLJOPISNI POLOŽAJ I GOSPODARSTVO

Istarska županija na sjeveru se graniči sa Slovenijom, na istoku i jugu s Primorsko-goranskom županijom, dok se na zapadu morem graniči s Italijom. Obalni i priobalni dio Istarske županije karakterizira sredozemna klima s toplim i suhim ljetima, te skoro 2.400 sunčanih sati godišnje. Klima Istarske županije se postupno mijenja prema unutrašnjosti poluotoka, gdje prelazi u kontinentalnu, zbog hladnog zraka s planina. U sklopu Istarske županije nalazi se i nacionalni park Brijuni koji čini četrnaest otoka smještenih sjeverozapadno od Pule: Veliki Brijun, Mali Brijun, Sv. Marko, Gaz, Okrugljak, Supin, Supinić, Galija, Grunj, Vanga, Madona, Vrsar, Jerolim i Kozada. Ukupna je površina ovih otoka 736 hektara dok duljina obale iznosi 46,6 kilometara. Po broju registriranih gospodarskih subjekata i financijama u gospodarstvu prednjači prerađivačka industrija, turizam i trgovina, a Istarska županija je najposjećenija turistička regija u Hrvatskoj gdje je broj turista u stalnom porastu.

KULTURNE I POVIJESNE ZNAMENITOSTI

Ono po čemu tur isti, osim po prelijepoj prirodi i moru, pamte Istarsku županiju točnije Pulu jeste pulska Arena ili Amfiteatar. Pulska arena je najveći i najsacuvaniji spomenik iz doba antike na području Hrvatske, dok je u svijetu među očuvanim rimskim amfiteatrima na šestom mjestu. Afmitetar je sagrađen tijekom vladavine cara **Vespazijana** u I. stoljeću, a mogao je primiti oko 25.000 gledatelja. Danas pulsku Arenu godišnje posjeti oko 300.000 posjetitelja, a u njoj se odvija većina ljetnih kulturnih događaja i koncerata. U Istarskoj županiji održavaju se dva najznačajnija filmska festivala u Hrvatskoj *Motovun film festival* koji se održava na trgovima i ulicama srednjovjekovnog Motovuna i *Pula film festival* koji je utemeljen 1954. godine.

ljeća. Hrvati prvo naseljavaju unutrašnjost Istre dok se latinsko stanovništvo povlači u utvrđene primorske gradove. Arheološka istraživanja kao i zapisi o nastojanju otkupa zarobljenika od Hrvata dokazuju da su do konca VII. stoljeća hrvatska plemena doprla i do gradova na obali. U narednim stoljećima vlast na istarskom poluotoku prvo ima franačka država, a potom Mletačka Republika no bitan dokaz o postojanju Hrvata na području Istre jeste *Istarski razvod* – pravni dokument iz XIV. stoljeća o razgraničenju šuma, vinograda, pašnjaka susjednih komuna u Istri, a pisan je na

javnoj uporabi posebice u Istarskom saboru, koji je utemeljen 1861. godine. U drugoj fazi preporoda dolazi do izdavanja lista *Naša sloga*, prvih novina na hrvatskom jeziku na području Istre za čije je pokretanje najzaslužniji bio **Juraj Dobrila**, narodni preporoditelj i biskup. Drugo razdoblje Hrvatskog narodnog preporoda smatra se odlučnim za uspostavu suvremene hrvatske nacije u Istri, a značajnu ulogu je odigrala mlada pravaška generacija kao i pripadnici Narodne stranke. Godine 1893. dolazi do osnutka *Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru* koja je podupirala osnivanje hrvatskih škola u Istri, a hrvatska

REGIONALIZACIJA REPUBLIKE SRBIJE S POSEBNIM OSVRTOM NA PROŠLOST I »PREDVIĐENU« BUDUĆNOST POKRAJINE VOJVODINE

Kako se mijenjala slika vojvođanskih gradova

U nekoliko nastavaka ovog feljtona govorili smo o građevinarstvu uopće, u koje se ulažu značajna proračunska sredstva. Prema klasičnim teorijama o kapitalizmu, građevinarstvo i poljoprivreda su grane gospodarstva koje zahtijevaju znatna ulaganja kapitala, ali koje ne donose odmah i profit. Gradnja može trajati i više godina (autoceste, plinovodi, kanali za navodnjavanje itd.). Isto tako novozasađeni vinogradi ili voćnjaci počinju donositi prve plodove tek poslije nekoliko godina, a tako je to i u stočarstvu: ako se uništi tzv. osnovno stado, njeno ponovno podizanje traje godinama. S druge strane, ove dvije grane gospodarstva najintenzivnije mijenjaju i naš okoliš, bio on građen ili prirodan. U razvijenim državama Europe, kojima se želimo pridružiti, vodi se izuzetno brižljiva politika na državnom nivou, prije svega preko državnih poticaja za pojedine grane poljoprivrede, preko uvoznih kvota itd. Švedska vlada je prije trideset godina donijela plan, i naravno isfinancirala, o izgradnji i renoviranju 10.000 stanova u roku od pet godina, kako bi svi državljani imali odgovarajuće stambene prilike. U Njemačkoj država financira izgradnju tzv. *Sozialwohnungen* koje potom dodjeljuje onima koji ne mogu sebi priuštiti kupovinu stana ili izgradnju obiteljske kuće. Ovi stanovi, naravno, ostaju u državnom vlasništvu. Znači, osim velikih infrastrukturnih projekata, druga najvažnija građevinska djelatnost je izgradnja stanova koju država na neki način financira ili kontrolira. Zato su vrlo važni zako-

ni koji se odnose na planiranje ili izgradnju, na poljoprivredno zemljište na uređenje šuma ili voda itd., jer to izravno utječe na naš neposredni okoliš.

KAKO DOĆI DO STANA ILI OBITELJSKE KUĆE?

Nakon završetka II. svjetskog rata, kao posljedica bombardiranja, pojavila se potreba za stanovima. U našoj bivšoj zemlji rušenje nije bilo tako

primjera radi, fasade u centru Subotice obnovljene su iz sredstava svih zaposlenih građana, iz sredstava sakupljenih samodoprinosom. Prve poratne stanove država je gradila za svoje kadrove, prije svega za vojsku i miliciju. Tada u novoizgrađenim zgradama nije bilo ovakvih ili sličnih problema, ali je bilo problema s kulturom stanovanja, čuvanjem okoliša. Dok se nisu navikli na nove, kolektivne stambene prilike, ljudi su kroz otvoreni prozor

katastrofalno, ali postojeći stambeni fond uopće, bio je zastario i neodgovarajući, npr. bez pitke vode i kanalizacije. Privatno vlasništvo nad zgradama je ukinuto, stambene (ali i ostale) zgrade su u početku postale državno, a potom društveno vlasništvo. Ovakvi stanovi su dodjeljivani prije svega potrebnim kadrovima, koji su stekli tzv. stanarsko pravo, ali nisu imali obvezu iste objekte, njenu okolinu i održavati. Građevine, kao i čovjek, imaju svoj vijek trajanja. Svakako ih stalno treba održavati, a poslije određenog roka treba pojedine dijelove i obnavljati, prije svega fasade, krovove, unutarnje instalacije vodovoda, kanalizacije, struje itd. Osamdesetih godina,

bacali sitnije i krupnije smeće »na ulicu« kao u srednjovjekovnim gradovima. Uklanjanje ovakvog smeća i uređenje okoliša obavljale su gradske službe. To se dešavalo koncem šezdesetih godina. Situacija se kasnije popravila, nakon decentralizacije cijele zemlje, kada su na svim nivoima formirane samoupravne interesne zajednice (SIZ).

KAKO JE FINANCIRANA STAMBENA IZGRADNJA?

Ti novoformirani SIZ-ovi su preuzeli financiranje masovne stambene izgradnje, a potrebna sredstva su ulagali sami građani, koji su se tada zvali radni ljudi. Svakome od čiste (netto) plaće

skidano je mjesečno 6 posto za stambenu izgradnju, a pola ovog iznosa (3 posto) je uplaćivano na zajednički račun SIZ-a za stambenu izgradnju, dok su s drugom polovicom raspolagale same tvrtke, zvane radne organizacije koje su raspoloživi novac dijelile za stambene kredite, za adaptaciju postojećih stanova, kuća ili za izgradnju novih stambenih jedinica. Svoju graditeljsku karijeru sam počeo upravo na izgradnji prvih stanova za račun SIZ-a, tada se to zvala »usmjerena stambena izgradnja«. Kao osnova projektantima služili su propisi i standardi, koji su stvoreni na bazi propisa iz vojne stambene gradnje. Primjera radi, dvosoban stan je mogao imati maksimalnu veličinu od 62 m², na to su imale pravo obitelji s dvoje djece. Tako izgrađeni stanovi su dijeljeni po radnim organizacijama, shodno njihovim zahtjevima i visini uplaćenih sredstava. Na ovaj način godišnje, samo u Subotici, bilo je izgrađeno, vjerovali ili ne, oko 700 stanova. Intenzivnu stambenu gradnju vršila je i Jugoslovenska narodna armija (JNA). Ona je svojim časnicima osigurala stanove u mjestima gde su bili u vojnoj službi, a nakon mirovine svaki časnik je mogao birati u kojem će gradu živjeti. Jedna od omiljenih lokacija bila je Novi Beograd. U JNA su važila i posebna pravila: npr. dvosobnim stanom smatrao se stan s dnevnim boravkom i s dvije spavaće sobe. Za civilne prilike, npr. u Vojvodini, to se računao kao luksuzni, trosobni stan i zato su u prosjeku građeni (uvjetno) dvosobni stanovi. Devedesetih godina ova se situacija temeljito mijenja.

KORIZMA U DUHOVNOM CENTRU OCA GERARDA U SOMBORU

Patnja nas povezuje s Isusovim djelom spasenja

Središnja tema ovogodišnjih korizmenih duhovnih večeri Duhovnog centra oca Gerarda bila je »Božije ime milosrđa«, što je bila nit vodilja svih susreta. Gost predavač na posljednjoj, šestoj, tribini bio je otac **Jakov Kuharić** iz zajednice Karmela Svetog Ilije na Buškom jezeru, koji je govorio o bolesti i smrti.

»Sveti Ivan Pavao II. u Apostolskom pismu 'Spasonosno trpljenje' ističe da je posebnost ljudskog trpljenja njegova povezanost s pitanjem o smislu. Rekao je Ivan Pavao II. da je bol, osobito tjelesna, visoko rasprostranjena i među životinjama, ali jedino je čovjek udaren boli svjestan da trpi, pa se pita zašto? Još

dublje trpi kao čovjek, ako ne nađe zadovoljavajućeg odgovora. Osim zbog same patnje, čovjek još dodatno trpi zbog pitanja o smislu«, kazao je otac Jakov.

U suočenju s tjelesnim, duhovnim i duševnim trpljenjem, koji neizbježno prati tešku bolest mentalitet našeg vremena nije od velike pomo-

ći, jer je suvremenom čovjeku sve podređeno ugodnostima i užitku. U takvom životu nema mjesta trpljenju. Nasuprot tome kršćanska vjera pomaže čovjeku da pronađe motive za podnošenje patnje.

»Ona to čini otkrivajući duboki duhovni smisao patnje, odnosno njezinu povezanost s Isusovim djelom spasenja. Prihvatiti život znači prihvatiti i neizbježni dio patnje. Patnja na više načina koristi održavanju i promicanju života«, kazao je otac Jakov.

Onaj tko pred sobom nema vlastitu konačnost ne može realno i ljudski usmjeravati i živjeti svoj život.

»Duboko je ukorijenjena predbaza o patnji kao kazni za grijeh, dakle kazni za neki oblik

Cvjetnica

Spomínjući se Isusova trijumfalnog ulaska u Jeruzalem katolici su Sproslavili blagdan Cvjetnice u nedjelju, 20. ožujka.

Foto: Iz Lemeša Ivan Horvat

Pučke misije u Sonti

U tjednu od 13. do 20. ožujka u župi sv. Lovre u Sonti održane su pučke misije po modelu duhovnih vježbi sv. Ignacija. Misije je

vodio pater **Zvonko Vlah**, rođen u Baranji, a trenutno na službi u Opatiji na dužnosti ravnatelja Doma duhovnih vježbi i Rezidencije Družbe Isusove. P. Zvonko je i nacionalni tajnik Apostolata molitve, te pučki misionar. U dogovoru sa župnikom, vlč. **Josipom Kujundžićem**, p. Zvonko se prilagođavao mogućnostima župljana glede termina aktivnosti i njihovih dolazaka u crkvu, kako bi Božja Riječ bila što djelotvornija. Program misija odvijao se na tri razine: zajednički program, namijenjen svima, odnosno misa s tematskom propovijedi navečer, posebne pobožnosti pola sata prije mise (prva razina); s posebnim naglaskom na staleške poduke, tj. susrete za pojedine dobne skupine, od najmanje djece, preko djece osnovne škole i mladih, do odraslih: roditelji, odnosno bračnih parova, te

uvrede Boga. Takvo tumačenje prisutno je i na stranicama Starog zavjeta, ali već i u Starom zavjetu to nije jedino tumačenje. U Novom zavjetu stoji – Bog je tako ljubio svijet da je dao svog sina jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni. Bog je dao svog jedinorođenca da čovjek ne umre već da ima život vječni«, kazao je otac Jakov.

Zahvaljujući Kristu čovjek na zemlji živi s nadom u vječni život. Otac Jakov je u svom predavanju govorio i o bolesničkom pomazanju, ističući da je smrt tema koja se najčešće izbjegava.

»Moramo se suočiti s vlastitom smrću i sa strahom od smrti. Tko želi pomoći umirućem da otkrije smisao i vrijednost života i da uvidi da je vrijedno živjeti ga do kraja, treba znati vjerovati u smisao života i smrti. Zato su molitva i skramenti dragocjena pomoć, ne samo umirućem već i onome tko ga na tom putu želi ljudski i vjernički pratiti«, kaže otac Jakov.

Z. V.

starih i bolesnih (druga razina); konačno, od velike je važnosti i mogućnost osobnih susreta: uz osobnu svetu ispovijed bila je prigoda i za pojedinačne razgovore (treća razina).

»Istina, na misije danas ne dolaze mase ljudi kao nekoć, ali i u redovitom pastoralu u župama vjerski život nije više kao prije. Moji dojmovi upravo završenih misija u Sonti vrlo su pozitivni i smatram da su one, nakon posljednjih misija iz 1974. godine, bile potrebne. Vjernici su na njima sudjelovali cijeli tjedan, a brojčano ih je bilo svakoga dana kao i nedjeljom na svetoj misi. Sve su pratili i prihvaćali s velikom pozornošću. Držim da će od misija imati koristi i župnik, koji je sve jako dobro pratio i mogao je vidjeti gdje je potrebno uložiti više truda da bi župska zajednica bila još življa i dinamičnija«, rekao je p. Zvonko Vlah.

I. Andrašić

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Slavlje Uskrsa započinje subotnjim bdijenjem, koje svojom bogatom simbolikom otkriva bit i značaj događaja kojeg slavimo. Ali, da bismo to sve mogli shvatiti vjerom moramo prihvatiti uskrsnuće i znati da svemogući Bog djeluje na načine koji nadilaze ljudski razum, što se posebno očituje u događaju uskrsnuća Kristova.

SIMBOLIKA BDIJENJA

Kršćanska liturgija poznaje različite vrste bdijenja, ali uskrsno bdijenje na Veliku subotu svim tim drugim bdijenjima daje smisao. Tako je njegova liturgija bogata simbolikom koja nam otkriva značaj Isusova uskrsnuća za cijelu povijest spasenja. To je slavlje zaokreta od smrti ka životu, od tame ka svjetlu, slavlje pobjede ljubavi nad mržnjom i zlom.

Značenje uskrsnog bdijenja posebno je izraženo biblijskim čitanjima, koja su uzeta iz različitih dijelova Pisma. Zato ova liturgija u sebi sadrži mnogo više svetopisamskih čitanja od bilo koje druge tijekom godine. Tako služba riječi započinje odlomkom koji nas podsjeća na čin stvaranja (usp. Post 1,1-2,2), zatim ističe drugu važnu točku u povijesti spasenja, Abrahamovo izabranje i poslanje, te u prvi plan stavlja svjetlo vjere i poslušnosti Bogu (usp. Post 22,1-18). Poslije Abrahama važna točka je trenutak izlaska Izraela iz Egipta, koji predstavlja zaokret u njihovoj povije-

Prazan grob

sti i početak novog odnosa s Bogom, jer postaju njegov izabrani narod (usp. Izl 14,15-15,1).

Čitanja iz proročkih knjiga govore o nevjernosti, otpadu naroda od Boga, grijehu, ali i donose nadu u obećanju nove budućnosti s Bogom u teškim okolnostima babilonskog sužanjstva. Sva ova starozavjetna čitanja, koja su kao kratki pregled povijesti spasenja, svoj vrhunac nalaze u riječima Pavlove poslanice Rimljanima u kojoj se krštenje predstavlja kao zajedništvo vjernika s Kristom i u smrti i u novosti života snagom njegova uskrsnuća (usp. Rim 6,3-11). Tako ovo bdijenje svojom liturgijom podsjeća da su sva starozavjetna očekivanja našla svoje ispunjenje u Isusu, kao i da je njegovo uskrsnuće vrhunac povijesti spasenja. Osobito je u ovoj liturgiji znakovita uskrsna svijeća koja predstavlja samog Krista. Kao što ona svojim svjetlom razgoni mrak, tako je i Krist pobijedio tamu groba svojim uskrsnućem i tim svojim spasenjskim djelom izbavio čovjeka iz tame grijeha.

No, kako bi prepoznao i shvatio simboliku uskrsnog bdijenja čovjek mora vjerom prihvatiti Kristovo uskrsnuće, tu najveću istinu kršćanstva, jer je to događaj koji nadilazi prirodne zakone; nadilazi ovaj svijet, događaj koji se razumom ne može objasniti. Ni apostolima nije bilo lako prihvatiti ovaj događaj, jer su najprije tražili razumska objašnjenja za prazan grob. No, kada su se od razuma okrenuli vjeri, sve im je postalo jasno i prihvatljivo. Zato, da bismo baštinili plodove Kristova uskrsnuća, trebamo vjerom prionuti uz njega. Stoga nam i liturgija Uskrsa donosi Ivanovo izvješće o ovom doga-

đaju u kojem možemo lako uočiti razlike u pristupu uskrsnuću razumom i vjerom.

POTREBNA JE VJERA

U nedjelju uskrsnuća Gospodinova čitamo kako je rano ujutro došla na grob Marija Magdalena kako bi pomazala Isusovo mrtvo tijelo. Budući da je našla prazan grob, prvo što je pomislila bilo je da je Isusa netko ukrado. Ali, Marija promatra prazan grob isključivo s ljudskog stajališta iz kojeg je jedino logično objašnjenje to da je tijelo ukradeno. Na njene vijesti do groba trče Ivan i Petar. Ivan stiže prvi, ali boji se ući. U njemu prevladava strah od nepoznatog i neobjašnjivog. Petar stiže nakon njega, ali odmah ulazi. On ima više snage i hrabrosti, ali ostaje na razini viđenih činjenica. Dok je Ivan, koji, iako je stigao prvi, ulazi tek nakon Petra, bio otvoreniji djelovanju Duha. Snagom Duha on vjeruje da prazan grob znači da je Isus živ, da je pobijedio smrt. On se potpuno predaje vjeri bez pokušaja razumskog objašnjavanja onoga što vidi. Jer ljudski razum ne može iznjedrati objašnjenje koje je prihvatljivo jedino vjerom (usp. Iv 20, 1-9). Osobe koje nam Ivan prikazuje u ovom izvješću o Isusovom uskrsnuću predstavljaju različite ljudske poglede na činjenicu praznog groba koji postoje i danas. Tako nam evanđelist želi poručiti da je pristup praznome grobu moguć s raznih strana, s oprečnim motivima, ali da je pristup onome koji je ustao iz groba omogućen samo vjerom u Boga, Stvoritelja i Gospodara života i smrti. Samo vjerom možemo prihvatiti da je Isus pobijedio smrt, a da je prazan grob dokaz tome događaju.

MINI INTERVJU: RADIVOJ LAZIĆ, NOVINAR U MIROVINI, SAKUPLJAČ KUHARA

Kuharstvo kao omiljeni hobi

Od dana osnutka HKD-a Šid, jedan od redovnih posjetitelja svih kulturnih manifestacija u hrvatskoj udruzi u Šidu, ali i jedan od inicijatora održavanja književnih večeri je **Radivoj Lazić**, novinar u mirovini i veliki ljubitelj gastronomije i kuhara. U svojoj privatnoj knjižnici u obiteljskom domu on posjeduje oko 6.000 knjiga, a među njima se nalazi i preko 1.000 kuhara pisanih na gotovo svim stranim jezicima. Među njima su i preko 20 kuhara, koje je sam napisao:

Odakle toliko ljubav prema knjigama?

Od malih nogu sam zavolio knjigu. Prvu knjigu poklonio mi je otac i to je bila knjiga **Arsena Diklića** *Ne okreći se sine*. Od tada sam počeo skupljati knjige. Neke mi je majka kupovala, veliki broj su mi poklonili prijatelji, a kada sam počeo raditi, većinu od njih sam sam kupovao.

Od kada datira ta velika ljubav prema kuharstvu?

Svojevremeno dok sam radio za dnevni list *Dnevnik*, osamdesetih godina, pročitao sam u *NIN-u* da **Igor Matić** posjeduje zbirku kuhara preko 200 primjeraka. Tada sam došao na ideju da i sam počnem sakupljati knjige iz oblasti kuharstva i tijekom jedne godine sakupio sam oko 200 kuhara. Najprije sam od izdavača tražio da mi pošalju kuhare, a potom sam pravio prikaze u novinama. Tako da sam veliki broj kuhara dobio i besplatno.

Znači li to da recepte iz kuhara primjenjujete i praktično?

Kuharstvom sam se bavio u srednjoj školi i kasnije tijekom studiranja. Uvijek sam u studentskom domu imao tavu i kuhaču i uvijek kada su se organizirale žurke bio sam pozivan da pravim neke specijalitete. Tako je moj hobi kasnije postao i profesija, jer sam u 46. godini života upisao i višu hotelijersku školu, smjer gastrologija.

Neke od kuhara ste i sami napisali?

Autor sam preko 20 kuhara. To su uglavnom kuhari s nacionalnom tematikom iz vojvođanskog kraja. Tako sam napisao vojvođanski, zatim srijemski kuhar, kuhar pod nazivom *Gulaši i paprikaši*, kuhar za klince, a napisao sam i dvije knjige za studente na višoj školi gastronomije pod nazivom *Gastromondijal* u kome su zastupljene kuhinje iz 32 zemlje.

Za sebe kažete da ste multikulturalan čovjek, jer ste prijatelj svih kulturno-umjetničkih društava u Šidu, pa i HKD Šid gdje ste bili jedan od inicijatora književnih večeri.

U svim kulturno-umjetničkim društvima sam dobro došao. S hrvatskom udrugom u Šidu surađujem od trenutka njihovog osnivanja. Bio sam inicijator održavanja prve književne večeri u toj udruzi kada su se predstavili svi šidski pjesnici. Knjiga je moja velika ljubav, posebno mjesto zauzimaju kuhari i smatram da su književne večeri idealna prilika da se svi skupa podsjetimo na veliki značaj pisane riječi, ali i na književnike koji su na ovim prostorima pomalo zaboravljeni.

S. D.

IGRA

Jamaica

Jamaica je odlična igra trke piratskih brodova oko Jotoka s blagom. Svatko od igrača dobiva jedan piratski brod, ploču za nošenje robe i tri kartice u svojoj boji. Igrač na potezu je kapetan i baca dvije kockice koje postavlja na sredinu ploče (otoka), jednu kockicu za dan i jednu za noć. Potom svi igrači postavljaju jednu kartu iz svoje ruke koja označava akciju za taj potez. Akcija može biti pomjeranje ili sakupljanje jednog od tri vrste tokena – barut, novac ili hrana. Ti tokeni stoje na ploči za nošenje robe. U slučaju da se pomjerite, igrači se pomjeraju za broj

polja dobiven na kockici. Međutim, većina polja na koje stanete zahtijeva da se odreknete nekih tokena, poput zlata ili hrane. Neka od tih polja imaju kovčeg s blagom na sebi. Kada ga sakupite dobivate jednu kartu blaga. Karte blaga mogu biti dobre ili loše po vas, zato morate dobro razmisliti isplati li vam se da skrećete s puta da ih sakupite. Ako stanete na isto mjesto gdje se nalazi vaš suigrač, onda počinje napad na njega. Igrači bacaju kockicu i jači broj pobjeđuje u napadu. Igrači također mogu dati tokene baruta da bi pojačali napad. Pobjednik može opljačkati poraženog tako što uzme protivniku jedan od dijelova na ploči za nošenje robe i prisvoji svu robu s tog dijela ili mu uzme jednu karticu blaga. Igrač također može dati protivniku svoju karticu blaga, uglavnom onu negativnu koja oduzima bodove. Kada jedan brod obiđe otok i pređe cilj, igra se završava i u zavisnosti na kom su mjestu, igrači dobivaju bodove. Igrači sabiraju i oduzimaju bodove koje imaju i igrač s najviše poena je pobjednik.

TV PREPORUKA

NEDJELJA 25. OŽUJKA, HRT 1 20:07

Tamo gdje palme cvatu

dokumentarni film

Film govori o životu i misionarskom radu u dalekoj Indiji najpoznatijeg hrvatskog misionara oca Ante Gabrića, a povodom stote obljetnice nje-

gova rođenja (28. veljače 1915.). Film je sniman u župi Mariapolli u zapadnom Bengalu u Indiji gdje je svoje posljednje svećeničke godine živio otac Gabrić i gdje je pokopan s grudom hrvatske zemlje i bočicom Jadranskog mora, te u Metkoviću gdje se rodio. Postao je Indijac i ostao Hrvat... Uvijek je govorio da ima dvije domovine, Hrvatsku i Indiju. Gradio je ceste, otimao zemlju Gangesu, podizao naselja, organizirao škole, propovijedao evanđelje u najudaljenijim krajevima Bengalske prašume... Najpoznatiji hrvatski misionar, a opet tako se malo o njemu zna. Tko je bio otac Ante Gabrić, pogledajte u dokumentarnim filmu **Ljiljane Bunjevac Filipović** *Tamo gdje palme cvatu*.

Godina proizvodnje: 2014.

Scenarij: **Ljiljana Bunjevac Filipović**Montaža: **Matija Zajec**Snimatelj: **Branko Cahun**Producent: **Mate Čuljak**Redateljica: **Ljiljana Bunjevac Filipović**

VRIJEDI PROČITATI

VLADAN ČUTURA

Suvremena vojvođansko-hrvatska kratka priča

Svaki pojam, u značenjskome i svom uporabnom smislu, upućuje iznova na različite semantičke aspekte koji ovise o semiotičkom okolišu. Tako, npr., igričnost u nekim aspektima psihologije nosi krajnje negativno značenje, no kada je riječ o igričnosti u književnim tekstovima i kada je ona dio njihove narativne mehanike uglavnom je riječ o predvjetu za dobru arhitekturu teksta. Pojam igričnosti, dakako, uvijek će prizivati pojam igre koja je, pozovemo li se na pragmatiku, elementarno načelo ispoljavanja čovjeka, ali i važan kulturni fenomen.

Upravo narativna igričnost bila je glavni i, vjerujem, najpouzdaniji kriterij u odabiru tekstova koji su uvršteni u ovaj prikaz. Želim naglasiti kako namjera ovoga pothvata nije postavljati konačne književno-estetske ocjene o vojvođanskoj kratkoj proznoj formi nastajaloj na hrvatskome jeziku posljednja dva i pol desetljeća. Upravo iz toga razloga knjiga nije naslovljena antologija, nego ima skromnu namjeru – prikazati dio suvremenoga hrvatskog književnog stvaralaštva u Vojvodini, točnije kraćih proznih vrsta, tako da prateći književni tekstovi izdvojeni iz cjeline čine nešto što bismo mogli nazvati reprezentativnim izborom ili prikazom.

PJESMA ZA DUŠU: *Ti si pjesma moje duše* Mišo Kovač

Opet sreću nismo našli
od nas dvoje kom' je teže
sada samo kraj se sluti
ipak još nas nešto veže

I kad zadnji brod nam ode
kad nas izda samo glas
ti ćeš znati, ti ćeš znati
da u tebi tražim spas

Ref.

Ti si pjesma moje duše
ti si bol u srcu mom
nemoj da ti tuge sruše
onaj sjaj u oku tvom

Ti si pjesma moje duše
ti si želja moga sna
i ne mogu još da shvatim
da bez tebe moram ja

Opet lažem samog sebe
ne dam želji da se gubi
ovo ludo srce sanja
da se pokraj tebe budi

IZ LEKSIKONA PODUNAVSKIH HRVATA – BUNJEVACA I ŠOKACA

Dalmatini

Podunavski Hrvati imaju bogatu povijest i kulturnu baštinu. U želji da vas podsjetimo ili upoznamo s najzanimljivijih dijelovima te povijesti ili baštine, od ovoga broja na stranicama našeg tjednika moći ćete čitati sadržaje (natuknice) iz *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, odnosno dosadašnjih dvanaest svezaka objavljenih u okviru tog projekta Hrvatskog akademskog društva iz Subotice. Natuknice ćemo prenositi u cjelovitoj ili skraćenoj verziji. Sadržaje iz *Leksikona*, objavljujemo u dogovoru s njegovim Uredništvom.

DALMATINI

Dalmatini, jedan od naziva za hrvatsko stanovništvo u mađarskim naseljima od XIV. do polovice XIX. st., osobito čest nakon XVIII. st. Pod tim se imenom u Segedinu i Senandriji (mađ. Szentendre) u XVI. i XVII. st. spominju pripadnici zajednice okupljeni uglavnom oko imućnih i uglednih Dubrovčana. U Senandriji oni su se doselili 1690. iz Beograda, gdje se Dalmatini spominju već od kraja XVI. st., a bilo ih je i u XVII. st. Tako je biskup **Marin Ibrisić** 1649. u Beogradu krizmao 2001 osobu, a o nazočnosti beogradskih Dalmatina svjedoče zapisnici biskupa Matije Benlića koji 1659., među ostalim, veli da u Beogradu postoji jedna katolička crkva u kojoj služe dvojica franjevaca, s time da se o crkvi brinu dubrovački, a o svećenicima dubrovački i bosanski trgovci skupa. U Budim i na područje oko njega Dalmatini su doseljeni i iz drugih dubrovačkih trgovačkih kolonija: današnji rumunjski Banat (Lipova), južna Srbija, Kosovo, Bugarska

(grad Ciprovo/Tiprovo). U crkvenim matičnim knjigama Dalmatine (»Dalmata«) često razlikuju od ostalih Hrvata (»Croata«), npr. u Senandriji, Turbalu (Törökbálint), Budimu, Dušniku. Naziv Dalmatin (mađ. dalmata) razlikuje se od naziva Dalmatinac (mađ. dalmát) i zamijenio je odrednicu »katolički Srbi« ili »katolički Raci«, koja se koristila do kraja XVII. st. Iako je prijemno s kojeg prostora Dalmatini potječu, čini se da to ime, osim dubrovačkih trgovaca, »pokriva« i mnogobrojne druge »katoličke Slavene« koji su se na područje Ugarske doseljavali nakon prodora Turaka na hrvatski etnički prostor od XIV. st. Njime se kao svojom narodnosnom ozna-

kom koristilo i pučanstvo koje se, pod vodstvom franjevaca, u ugarske zemlje doselilo iz Bosne i Hercegovine te Hrvatske, osobito one hrvatske skupine koje su danas poznate pod regionalnim imenima Bunjevci i Šokci. U XVI II. st. ime Dalmatin postalo je dominantno za Hrvate koji su živjeli u Ugarskoj (Subotica, Segedin, Sombor, Budim i dr.), pri čemu su se tako i sami nazivali (npr. u Segedinu su zapisana imena **Joso Dalmata**, **Nicolaus Belgradiensis Dalmata**, **Oliva Gabrich Dalmata** i dr.). Arhivski izvori iz tog vremena, prije svega franjevački, redovito se koriste nazivom Dalmatin za hrvatsko stanovništvo u južnoj Ugarskoj i na širem području Budima, i to ne samo kao oznakom narodno-

sti nego i jezika. Dalmatini su u mnogim naseljima tijekom XVI II. stoljeća (negdje čak i u drugoj polovici XIX. st.) imali školsku nastavu na svojem jeziku, pravo na propovijed na »dalmatinsko-me«, a u upravi grada ili sela sudjelovali su kao jedna od etničkih zajednica. Šire prihvaćanje naziva Dalmatin imalo je više razloga: nastojanja te zajednice da posebnim imenom signalizira svoju drugost prema jezično bliskim Srbima, ali i prema rimokatoličkim Mađžarima i Nijemcima; općih političkih prilika u Habsburškoj Monarhiji, u kojima su hrvatske zemlje i narod bili rascjepkani u više pokrajina (Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Istra, Vojna krajina, Bosna, Hercegovina) i pod vlašću više zemalja (Austrija, Turska, Ugarska, Mletačka Republika); činjenice da su u feudalnom razdoblju naseljeničke skupine često dobivale imena prema zemljopisnom prostoru s kojega su se doselile. U srednjem vijeku nazivi Dalmata, Dalmatia i Dalmatice bili su k tomu sinonimi za Hrvata, Hrvatsku i hrvatski jezik. S jačanjem mađarske nacionalne ideje i s razvojem građanskog društva u drugoj polovici XIX. st. dolazi i do pojačanog odnarođivanja nemadžarskih naroda, pa tako i onih Hrvata koji su sebe nazivali Dalmatinima. Mađžarizacija je bila osobito izražena u mjestima u kojima su Dalmatini činili manjinu (npr. Segedin), pri čemu je najviše pogodila srednje i više urbane slojeve stanovništva. No i ondje gdje nije bila potpuna ime Dalmatin sve se rjeđe koristilo te je do kraja XIX. st. posve nestalo. Zamijenili su ga do tad rijetko korišteni nazivi Bunjevac te Šokac.

L. Heka / svezak br. 6

Umjesto Marijo – Marjane

Dugačka zimska predvečerja umirovljenica baka **Marija Andrašić** krati kako zna i umije. Suprug **Mato** napustio ju je, evo već šesta godina i preselio se k andelima. Stoga joj je najčešće društvo album sa starim, već pomalo požutjelim fotografijama. Na jednoj od njih desetak nasmijanih momaka za stolom dignutim čašama nečemu nazdravljaju, iza njih stoji skupina žena i glazbenici »u akciji«.

»I danas se sjećam prigode u kojoj je ova fotografija nastala«, počinje priču.

MATO

»Ovo na fotografiji je društvo mogega kasnijega supruga Mate, zvali su ih Vojvođani. Ime su dobili po Vojvođanskoj ulici, nekadašnjem Drugom, u puku zvanom Crkvenom sokaku. Većina članova toga društva bila je mojih generacija, sve dečki iz susjedstva, odnosno iz jednoga dijela Vojvođanske ulice. Mato je među njima bio najstariji. Dečki su bili poglavito 1936. i '37. godište, a on i još par momaka '30. i '31. Na neki način bio je neslužbeni vođa društva, a zbog svoje srčanosti i tjelesne konstitucije i snage, bio je i njihov zaštitnik«, priča baka Marija.

Puno je anegdota vezano uz ovo društvo. Bili su, blago rečeno, dobrodušni mangupi. Kad je Mato »bacio oko« na lijepu Mariju i Vojvođani to doznali, odjedanput su svi postali njezini čuvari. Nitko joj se više nije usudio približiti, nitko joj se više nije usudio uputiti malo dulji pogled. Istina, ni Marija nije bila ravnodušna. Mato je bio naočit, veliki veseljak, za razliku od većine tadašnjih Šokaca vrlo visok i poprilične tjelesne snage. Kako bi stariji rekli, »meter kovački mišica«.

Mariji je još nešto imponiralo: bio je vrstan zanatlija, izučeni kovač, a te, 1954. godine, u Zanatskoj komori u Somboru položio je i majstorski kovački i potkivački ispit. U to vrijeme obrtnici i uposlenici u državnim poduzećima među Sončanima su bili rijetki. Najviše momaka ostajalo je vezano uz zemlju, ili kao sitni paori, ili kao nadničari. Dakako, djevojke po tadašnjem razmišljanju nisu smjele niti pomišljati na neko školovanje ili uposlenje. Perspektiva im je bila obitelj, djeca, kućanski radovi i koliko stignu, sezonski radovi u povrtnjaku i na njivama. A Mariji se smiješila budućnost »majstorice«.

»Za kirbaj se već znalo da će moji i Matini svatovi biti u studenom te godine, no, to nije značilo i da se mi sada moramo 'vodati' po selu kako bi nas svi gledali. Evo i ova fotografija pokazuje kakovi su običaji vladali. Mato je sa svojim društvom sjedio u 'bircuzu' za stolom, pomalo pijuckao, a više se veselio. Za nas cure tada bi bio veliki blam ući u kavanu, sjesti sa svojim momcima za stol, ne

daj Bože piti i veseliti se. Stajale smo okolo, naoko nezainteresirane, ali smo se samo međusobno pogledavale, kikotale i svojim odabranicima upućivale pokoji pogled. Već nakon nekoliko godina to se ubrzano počelo mijenjati, što je po meni i posve normalno«, uz smijeh se prisjeća baka Marija. Momci za stolom su se veselili, a putem poručenih pjesama nastojali su i svojim djevojkama ponešto priopćiti.

GLAZBENA POGREŠKA

»U Matinom društvu bilo je i momaka koji se još nisu zagledali u neku curu. Oni su se isto veselili, poručivali su i pjesme. Među njima bio je i Matin brat **Stipan**, svi su ga zvali **Čile**. Znala sam ga iz škole, bili smo ista generacija. Oduvijek je bio miran, povučen, ali bratu jako odan. Znala sam koliko mu je bilo drago što nas čeka svadba. Uostalom, svojom porudžbinom pjesme htio je to i pokazati. Svi su znali koliko jednu staru pjesmu, refren joj je glasio: 'Ej, Marijo ej, Marijo ej, lumpuj dragi do zore'. Došapnuo je

svoju želju harmonikašu, koji je i pjevao i dao mu jednu sitniju novčanicu. Nisu tada glazbenici poput ovih danas bili napadni, svirali su i pjevali za 'daj što daš', često i za turu pića. Međutim, potpuno iznenađenje nastalo je u društvu kad su glazbenici, umjesto poručene, zasvirali i zapjevali pjesmu 'Marjane, Marjane, ča barjak ne viješ'. Znalo se da je to pjesma navijača *Hajduka*, a svi za stolom bili su zakleti *dinamovci*. Čile je pogledao pod stol, rekla bih da je bio posramljen. Nije odreagirao, nije prekidao glazbenike, ali te večeri ni jednu više nije progovorio. Najviše je žalio što mu na pameti nisu bili ni *Hajduk* ni *Dinamo*, nego kako da obraduje svoju buduću snahu, a eto, jedan običan nesporazum sve mu je pokvario. Sutradan, na vašaru, svoju, kako kaže veliku bruku, oprao je kupovinom prekrasnog licitarskog srca sa zrcalom, kojega ću se uvijek rado sjećati. Uostalom, tu je i ova fotografija, pa cijeli taj događaj i da hoću, ne mogu zaboraviti«.

Ivan Andrašić

SUSRET S PISCEM IVANOM BALENOVIĆEM

Princ Humorabi od Plusopotamije u Subotici

Duboko u srcu ljudskom
leže neke crne školjke.
Pod njihovom tvrdom ljuskom
skrivaju se teške boljke.
Ljudskom stvoru na dnu duše
mutni talog boli sjedi.
Kad se patnje naroguše,
čulo vida suze cijedi.
Suze gorke mjesto pića
ispijamo na dušake,
one prave od mladića
čemer-starce, pelin-bake.
Protiv tuge, jada, stresa,
mutna oka, mrka čela,
u dubini ljudskog mesa
stvaraju se antitijela.
Ima lijeka snima lošim,
aspirina protiv straha!
Probajte ih, ja ih trošim,
a zovu se – ha-ha, ha-ha.

Poznajete li dječaka koji smijehom razoružava sile zla i krstari svijetom da bi svojem narodu vratio zagonetni krilati prozor i čudotvorni šareni grah? To je princ Humorabi od Plusopotamije. On je bio povod susreta učenika koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku u Subotici, Tavankutu, Maloj Bosni i Đurđinu. Susreli su se u utorak, 22. ožujka, u čitaonici Gradske knjižnice s piscem **Ivanom Balenovićem** koji potpisuje ovu knjigu. U dva termina, od 12 i od 14 sati, učenici iz osnovnih škola *Matko Vuković* iz Subotice, *Vladimir Nazor* iz Đurđina i *Matija Gubec* iz Tavankuta, ali i srednjoškolci iz Gimnazije *Svetozar Marković* i Politehničke srednje škole imali su prigodu razgovarati i slušati o ovoj interesantnoj knjizi.

Kako je najbolje opisati? Nalik je *Gospodarima prstenova*,

Harryju Potteru, *Kronikama iz Narnije*, ali je pisac hrvatski autor iz Vojvodine. Izmaštan je fenomenalni zasebni svijet koji se prepliće da našom stvarnošću. Taj svijet ima svoje države, junake i antijunake, pravila koja se krše, vrijeme ispunjeno tajnama i borbama dobra i zla. Ova posve jedinstvena knjiga svidjela se mnogim mladim, ali i starijim čitateljima. Stoga ne dvojite više nego je obavezno pročitajte. Sigurno ćete se zabaviti i dobro nasmejati. Ilustracije radi, evo malog ulomka iz knjige. Uživajte i smijte se iz srca!

Uskrsnuo je!!!

Dragi moji hrckovci... javljam vam radosnu vijest:
uskrsnuo je!!! Radujmo se!!!

Želim vam sretan i blagoslovljen Uskrs!!!

USKRS U DOMU SANJE I VELIMIRA PLEŠE

Potruga za čokoladnim jajima

Velimir Pleša, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici i njegova supruga **Sanja** osobno se poznaju sa zekom, provjerena je informacija koju smo doznali u ponedjeljak, 21. ožujka. Kako to znamo? Veoma jednostavno. Konzul nas je pozvao i sve nam osobno rekao. Uskrni zeko je posjetio njihov dom i ostavio oko 200 čokoladnih jaja i zeka koje je vješto sakrio u dvorištu. Želio je da ovi darovi pripadnu najmlađima. Stoga su konzulica i konzul pozvali mališane iz subotičkih vrtića *Marija Petković Sunčica* i *Marija Petković Biser*, te tavankutskog vrtića *Petar Pan* i *Bambi* iz Male Bosne. Za tili čas

dvorište je bio »češljano« i pronađene su sve čokoladice koje su djeca među sobom ravnopravno podijelila. Uslijedila je i razmjena darova kao i kraći program koji su mališani pripremili svojim domaćinima. Nije izostalo ni čašćenje.

Potruga za čokoladnim jajima bila je više nego uspješna. Hvala konzulu Velimiru i njegovoj supruzi Sanji što su otvorili vrata svoga doma i ugostili naše vrtićance koji su još dugo poslije toga pričali o ovom nesvakidašnjem događaju. Sretan Uskrs svima!

PETAK
25.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 08:07 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:34 McLeodove kćeri
 10:23 Putujući uz Nil
 11:12 Ekumena:
 Uskrsnuće - izazov
 i inspiracija
 11:45 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:26 Talijanska mlada,
 telenovela
 13:17 Kod doktora, talk-show
 13:59 Normalan život
 14:45 Znanstveni krugovi
 15:13 Ljudi iz sjene, serija
 16:01 Ono što jesam:
 Svjetlošće,
 dokumentarna serija
 16:50 Hrvatska uživo
 17:32 HAK - promet info
 17:40 Život je lijep
 18:10 Manjinski mozaik
 18:30 Potrošački kod
 19:00 Dnevnik 2
 20:07 Tamo gdje palme cvatu,
 dokumentarni film
 21:08 Rim: Križni put iz
 Colosseuma, prijenos
 22:50 Eurojackpot
 23:03 Dnevnik 3
 23:18 Vijesti iz kulture
 23:37 Zona, španjolsko-
 meksički film
 01:08 Čovjek koji je previše
 znao, američki film
 03:03 Kod doktora
 03:44 Život je lijep
 04:16 Talijanska mlada
 05:01 Dnevnik 2

08:53 Juhuhu junior
 09:53 Odmori se zaslužio si
 10:28 Kruške i jabuke
 11:16 Čarolija, serija
 12:06 Hughove čarolije s
 tri sastojka
 12:35 Don Matteo, serija
 13:25 Lourdes, film
 15:00 Svijet vrtlara
 15:28 Veterinarske priče
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 Kamo na vikend?
 II - Zeleno-plava oaza
 16:46 Velikani sporta,
 dokumentarna serija
 17:15 Luda kuća,
 humoristična serija

18:00 Seoska gozba
 18:50 Imotska pasija -
 crkveno pučko prikazanje
 20:04 Umorstva u Midsomeru
 21:45 Vrijeme na Drugom
 21:53 Anno domini -
 Kraljevstvo i Carstvo
 23:25 Spasitelj, film
 01:25 Lourdes, film
 03:00 Velikani sporta,
 dokumentarna serija
 03:25 Noćni glazbeni program
 - Spotovi

05:05 RTL Danas,
 informativna emisija
 05:45 Sve u šest, magazin
 06:15 Lego Ninjago,
 animirana serija
 06:40 Svemoguća Kim,
 animirana serija
 07:30 TV prodaja
 07:45 Pet na pet - nove
 epizode, kviz
 08:40 TV prodaja
 08:55 Mijenjam ženu,
 dokumentarna sapunica
 10:15 TV prodaja
 10:30 Četiri vjenčanja,
 lifestyle emisija
 11:30 Hitna služba,
 dramska serija
 12:25 Shopping kraljica - nove
 epizode, lifestyle emisija
 13:25 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 - nova sezona, kulinarski
 show
 14:45 Andrija i Anđelka,
 humoristična serija
 15:20 Andrija i Anđelka,
 humoristična serija
 15:55 Andrija i Anđelka,
 humoristična serija
 16:30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 17:00 Shopping kraljica - nove
 epizode, lifestyle emisija
 17:55 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas,
 informativna emisija
 19:15 Pet na pet - nove
 epizode, kviz
 20:00 Zvezdice - nova sezona,
 glazbeno-natjecateljski
 show
 22:00 Tisuću riječi - TV
 premijera, igrani film,
 komedija
 23:45 Rafaelna paljba, igrani
 film, akcijski
 01:30 RTL Danas,
 informativna emisija
 02:15 Kraj programa

SUBOTA
26.3.2016.

05:43 TV kalendar
 05:56 Klasika mundi: J.S.Bach
 - Muka po Mateju iz crkve
 sv. Marije od Anđela u
 Luganu
 07:44 Dva jahača, film
 09:31 Duhovni izazovi
 09:59 Prizma - multinacionalni
 magazin
 10:49 Tamo gdje palme cvatu,
 dokumentarni film
 11:43 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 HAK - promet info
 12:25 Veterani mira
 13:11 Apokalipsa - Staljin,
 dokumentarna serija
 14:13 Top Gear: Festival Special
 - Sydney
 15:05 U uredu (9),
 humoristična serija
 16:00 HAK - promet info
 16:07 Čuvajući Tess, film
 17:43 Lijepom našom: Šibenik
 19:00 Dnevnik 2
 20:00 Uskrsna čestitka
 kardinala Josipa Bozanića
 u ime HBK
 20:14 The Voice - Najljepši glas
 Hrvatske
 21:40 Dnevnik 3
 21:55 Vijesti iz kulture
 22:17 Put, američko-španjolski
 film
 00:29 Coldplay - Ghost Stories,
 snimka koncerta
 01:30 Dva jahača, američki film
 03:15 Skica za portret
 03:33 Duhovni izazovi
 03:58 Veterani mira
 04:43 Prizma
 05:28 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 07:39 Oto i glazba, crtana serija
 06:18 TV kalendar
 06:29 Lijepom našom: Šibenik
 07:47 Klasika mundi: Ansambli
 Le Concert Spirituel i
 Herve Niquet na 45.
 varaždinskim baroknim
 večerama
 09:00 Graditelj Rima - Papa s
 Jadrana, dokumentarni
 film
 09:47 Biblija
 10:00 Split: Uskrs - misa,
 prijenos
 11:40 TV kalendar
 11:55 Vatikan: Urbi et Orbi,
 prijenos
 12:35 Dnevnik 1
 12:55 HAK - promet info
 13:06 Legenda o vitezima,
 američki film
 15:20 Naši i vaši, 5. epizoda
 serije
 16:02 Mir i dobro

16:33 Veliki požar, serija
 17:28 HAK - promet info
 17:39 The Voice - Najljepši glas
 Hrvatske
 19:00 Dnevnik 2
 19:55 Loto 6/45
 20:06 Breza, igrani film
 21:42 Lijepo je biti benediktin
 ka, domaći dokumentarni
 film
 22:28 Dnevnik 3
 22:54 Arthur, američki film
 00:36 Veliki požar, serija
 01:36 Legenda o vitezima,
 američki film

03:42 Skica za portret
 03:47 Ja, Don Giovanni -
 talijansko-španjolski film
 05:49 Dnevnik 2
 04:20 RTL Danas
 05:05 Legenda o Tarzanu,
 animirana serija
 05:30 Lego Ninjago,
 animirana serija
 06:25 Svemoguća Kim,
 animirana serija
 07:35 Mijenjam ženu,
 dokumentarna sapunica
 08:55 Babybonus, emisija pod
 pokroviteljstvom
 09:35 Dynamo: Majstor
 nemogućega, zabavna
 emisija
 10:35 Madioničari
 12:00 Dadilja, igrani film,
 komedija
 13:40 Hulk, igrani film,
 akcijski
 16:15 Zvezdice - nova sezona,
 glazbeno-natjecateljski
 show

16:30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 16:50 Zvezdice - nova sezona,
 glazbeno-natjecateljski
 show
 18:30 RTL Danas
 19:10 RTL Vrijeme,
 informativna emisija
 19:15 Galileo - nove epizode,
 zabavna/obrazovna
 emisija
 20:00 Madagaskar 3:
 Najtraženiji u Europi
 - TV premijera, igrani
 film, animirani
 21:50 Nevolje u raju, igrani
 film, romantična
 komedija
 00:00 Iza neprijateljskih linija
 2, igrani film, akcijski
 01:50 Astro show, emisija uživo
 02:50 RTL Danas

NEDJELJA
27.3.2016.

06:19 TV kalendar
 06:31 Lijepom našom: Šibenik
 07:47 Klasika mundi: Ansambli
 Le Concert Spirituel i
 Herve Niquet na 45.
 varaždinskim baroknim
 večerama
 09:00 Graditelj Rima - Papa s
 Jadrana, dokumentarni
 film
 09:47 Biblija
 10:00 Split: Uskrs - misa,
 prijenos
 11:40 TV kalendar
 11:55 Vatikan:
 Urbi et Orbi, prijenos
 12:40 Dnevnik 1
 13:00 HAK - promet info
 13:06 Legenda o vitezima,
 američki film
 15:20 Naši i vaši
 16:02 Mir i dobro
 16:33 Veliki požar, serija
 17:28 HAK - promet info
 17:39 The Voice -
 Najljepši glas Hrvatske
 19:00 Dnevnik 2
 20:03 hrvatski film
 21:38 Lijepo je biti benediktin
 ka, domaći
 dokumentarni film
 22:28 Dnevnik 3
 22:54 Strani igrani film
 00:36 Veliki požar, serija
 01:36 Legenda o vitezima,
 američki film
 03:42 Skica za portret
 03:47 Ja, Don Giovanni - tali
 jansko-španjolski film
 05:49 Dnevnik 20

6:00 Juhuhu
 07:39 Oto i glazba, crtana serija
 09:33 Juhuhu junior
 10:10 Detektiv Murdoch
 11:00 Mrs Bradley Mysteries
 11:53 Vodički žudiji,
 emisija pučke i predajne
 kulture
 12:27 Lassie, film
 14:10 Čarolija na mjesecini,
 američko-britanski film
 15:46 Ples sa zvijezdama
 17:26 Poirot
 18:57 Na Uskrs, nek' je veselo -
 glazbena emisija
 19:25 Rukomet, Liga prvaka
 (M) - 1/8 finala:
 Rein Neckar Loewen -
 PPD Zagreb
 21:10 Anno domini -
 Kraljevstvo i Carstvo
 21:55 Anno domini -
 Kraljevstvo i Carstvo
 22:40 Mrs Bradley Mysteries,
 serija
 23:30 Noćni glazbeni program
 - Spotovi

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаче"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supiface.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

05.10 RTL Danas, informativna emisija
 05.55 Legenda o Tarzanu, animirana serija
 06.20 Lego Ninjago, animirana serija
 07.15 Svemoguća Kim, animirana serija
 08.05 TV prodaja
 08.20 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 09.40 TV prodaja
 09.55 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
 10.30 TV prodaja
 10.45 Duh Masade, povijesni spektakl
 14.35 Madagaskar 3: Najtraženiji u Europi, igrani film, animirani
 16.15 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show
 16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16.50 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19.15 Galileo - nove epizode, zabavna/ obrazovna emisija
 20.00 Sigurna kuća - TV premijera, igrani film, akcijski triler
 22.00 Pasija, igrani film, drama
 00.35 Nevolje u raju, igrani film, romantična komedija
 02.40 Astro show, emisija uživo
 03.40 RTL Danas

PONEDJELJAK 28.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:37 McLeodove kćeri, serija
 10:32 Lijepo je biti benediktin ka, domaći dokumentarni film
 11:17 Okusi Beča, dokumentarni film
 11:44 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Talijanska mlada, telenovela

13:15 Kod doktora, talk-show
 14:00 Društvena mreža - medicina
 15:10 Jezik za svakoga
 15:15 Skica za portret
 15:30 Ekonomija &td
 16:05 Hrvatske uskršne pjesme u izvođenju Oratorijskog zbora crkve sv. Marka pod ravnanjem Vladimira Kranjčevića
 16:50 Hrvatska uživo
 17:32 HAK - promet info
 17:40 Život je lijep
 18:19 Slomljeno krilo, dokumentarni film
 19:00 Dnevnik 2
 20:05 Doktor Živago, američki film
 23:15 Dnevnik 3
 23:38 Putujući uz Nil, dokumentarna serija
 00:24 Zavičaj
 01:25 Don Matteo
 02:15 Kod doktora
 02:56 Vita jela zelen bor
 03:26 Hrvatska uživo
 04:08 Život je lijep
 04:41 Skica za portret
 04:59 Talijanska mlada, telenovela
 05:44 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 09:55 Nećemo reći mladenki
 11:00 Poirot
 12:45 Don Matteo
 13:35 Romantically Speaking, film
 15:05 Smočnica u vrtu
 15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:45 Magazin nogometne LP
 17:15 Luda kuća
 18:00 8. kat Daniele Trbović
 18:50 Zdravi predah - smoothie
 18:55 Odmori se zaslužio si, serija
 19:32 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 20:04 Morski pas: Izvan dosega ugriza, dokumentarni film
 20:54 Vrijeme na Drugom
 21:45 Anno domini - Kraljevstvo i Carstvo
 22:30 Anno domini - Kraljevstvo i Carstvo
 23:20 Zločinački umovi
 00:05 Magazin nogometne LP
 00:30 Noćni glazbeni program - Spotovi
 05:00 Noćni glazbeni program - Koncerti i Festivali

04.10 RTL Danas
 04.55 Sve u šest, magazin
 05.20 Legenda o Tarzanu
 05.45 Svemoguća Kim
 06.50 Pet na pet
 08.00 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 09.40 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija
 10.55 Zvonili ste, milorde?, humoristična serija
 12.00 'Allo, 'allo!, humoristična serija
 13.15 Zaljubljen u Leah, igrani film, romantična drama
 15.10 Andrija i Anđelka, humoristična serija
 15.50 Andrija i Anđelka
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.10 RTL Vrijeme
 19.15 Pet na pet
 20.00 10 najsmješnijih face Hrvatske, zabavna serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 22.15 RTL Direkt
 22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show
 23.05 Andrija i Anđelka
 23.45 Pravda za sve
 00.40 Prevare
 01.40 CSI
 02.25 Astro show, emisija uživo
 03.25 RTL Danas

UTORAK 29.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:37 McLeodove kćeri
 10:29 Putujući uz Nil, dokumentarna serija
 11:20 Glas domovine 25'
 11:47 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Talijanska mlada, telenovela
 13:15 Kod doktora, talk-show
 14:00 Društvena mreža
 15:10 Stanlio i Olivo - Neponovljivi majstori komedije, dokumentarni film
 16:50 Hrvatska uživo
 17:32 HAK - promet info
 17:40 Život je lijep
 18:15 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 20:00 Satirikon
 20:50 Ljudi iz sjene, serija
 21:45 Otvoreno
 22:35 Dnevnik 3
 22:50 Vijesti iz kulture

23:06 Putujući uz Nil, dokumentarna serija
 23:52 Zavičaj, serija
 00:53 Don Matteo
 01:43 Otvoreno
 02:28 Kod doktora
 03:13 Vita jela zelen bor
 03:43 Hrvatska uživo
 04:25 Život je lijep
 04:57 Skica za portret
 04:59 Talijanska mlada, telenovela
 05:44 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 09:55 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
 10:30 Luda kuća, humoristična serija
 11:20 Čarolija, serija
 12:10 Hughove čarolije s tri sastojka
 12:45 Don Matteo, serija
 13:35 Prekasno za oproštaj, film
 15:05 Smočnica u vrtu
 15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:45 Velikani sporta, dokumentarna serija
 17:15 Luda kuća, humoristična serija
 18:00 8. kat Daniele Trbović
 18:50 Odmori se zaslužio si
 19:25 Večernja škola
 20:03 Viktorijanska ljekarna, dokumentarna serija
 21:05 Vrijeme na Drugom
 21:15 Sigurnost nije zagarantirana, film
 22:40 Magazin EURO 2016.
 23:11 Zločinački umovi, serija
 23:56 Velikani sporta, dokumentarna serija
 00:21 Noćni glazbeni program - Spotovi
 05:00 Koncerti i Festivali iz arhiva HRT-a

04.40 RTL Danas
 05.25 Sve u šest, magazin
 05.50 Lego Ninjago
 06.15 Svemoguća Kim
 07.25 Pet na pet
 08.35 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 10.15 Shopping kraljica
 11.30 Zvonili ste, milorde?, humoristična serija
 12.30 'Allo, 'allo!, humoristična serija
 13.50 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona
 15.30 10 najsmješnijih faca Hrvatske

16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
 17.00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19.15 Pet na pet - nove epizode, kviz
 20.00 10 najkontroverznih osoba Hrvatske, zabavna emisija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show
 22.15 RTL Direkt, informativna emisija
 22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show
 23.05 Andrija i Anđelka, humoristična serija
 23.45 Pravda za sve
 00.40 Prevare
 01.40 CSI
 02.25 Astro show, emisija uživo
 03.25 RTL Danas

SRIJEDA 30.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:37 McLeodove kćeri, serija
 10:29 Putujući uz Nil, dokumentarna serija
 11:20 Eko zona 25'
 11:47 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Talijanska mlada, telenovela
 13:15 Kod doktora
 14:00 Društvena mreža
 15:10 Ljudi iz sjene, serija
 16:00 Satirikon
 16:50 Hrvatska uživo
 17:32 HAK - promet info
 17:40 Život je lijep
 18:15 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:52 Vrijeme
 19:55 Loto 7/39
 20:00 U potrazi za Shakespeareom, dokumentarna serija
 21:00 Dobra žena, serija
 21:55 Otvoreno
 22:45 Dnevnik 3
 23:00 Vijesti iz kulture
 23:16 Svjetski biseri, dokumentarna serija

00:08 Zavičaj, serija
01:09 Don Matteo
02:04 Otvoreno
02:49 Kod doktora
03:30 Skica za portret
03:46 Hrvatska uživo
04:28 Život je lijep
05:00 Talijanska mlada, telenovela
05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si
10:30 Luda kuća
11:20 Čarolija, serija
12:10 Hughove čarolije s tri sastojka
12:45 Don Matteo, serija
13:34 Vjera, prijevarena i mini malac - kanadski film
15:05 Smočnica u vrtu
15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 Odbrojanje do Rija, dokumentarna serija
17:15 Luda kuća
18:00 8. kat Daniele Trbović
18:50 Odmori se zaslužio si
19:25 Provođi i sprovodi
20:03 Zemlja u zoru, dokumentarna serija
20:57 Vrijeme na Drugom
21:07 Vjerni Danny, francusko-američko-britanski film
22:47 Zločinci u odijelima
23:37 Zločinački umovi
00:22 Odbrojanje do Rija,

dokumentarna serija
00:47 Noćni glazbeni program - Spotovi
05:00 Noćni glazbeni program - Koncerti i Festivali iz arhiva HRT-a

04.40 RTL Danas
05.25 Sve u šest, magazin
05.50 Lego Ninjago
06.15 Svemoguća Kim
07.25 Pet na pet
08.35 Mijenjam ženu
10.15 Shopping kraljica
11.30 Zvonili ste, milorde?
12.30 'Allo, 'allo!
13.50 Tri, dva, jedan - kuhaj!
15.30 10 najkontroverznijih osoba Hrvatske
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 RTL Vrijeme
19.15 Pet na pet
20.00 10 najvećih nogometnih skandala Hrvatske
21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 RTL Direkt
22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23.05 Andrija i Anđelka
23.45 Pravda za sve
00.40 Prevare
01.40 CSI
02.25 Astro show, emisija uživo
03.25 RTL Danas, informativna

**ČETVRTAK
31.3.2016.**

06:40 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Vita jela zelen bor
09:32 McLeodove kćeri
10:20 Svjetski biseri, dokumentarna serija
11:15 Bus ruzmarina, emisija pučke i predajne kulture
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:20 Talijanska mlada, telenovela
13:15 Kod doktora, talk-show
14:00 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:10 Dobra žena, serija
16:00 Želja: Imati stan, dokumentarni film
16:50 Hrvatska uživo
17:32 HAK - promet info
17:40 Život je lijep
18:15 Potjera
19:00 Dnevnik 2
20:00 Ono što jesam: Trgovkinje ljepotom
20:50 Dobra žena, serija
21:40 Otvoreno
22:30 Dnevnik 3
22:45 Vijesti iz kulture
23:01 Svjetski biseri
23:53 Zavičaj
00:54 Don Matteo
01:44 Otvoreno
02:29 Kod doktora
03:10 Skica za portret
03:31 Hrvatska uživo
04:13 Život je lijep
04:45 Talijanska mlada, telenovela

05:33 Biblija
05:43 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
10:30 Luda kuća, humoristična serija
11:20 Čarolija
12:10 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija
12:45 Don Matteo
13:35 Rescuing Madison, američki film
15:05 Smočnica u vrtu
15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 Odbrojanje do Rija, dokumentarna serija
17:15 Luda kuća, humoristična serija
18:00 8. kat Daniele Trbović
18:50 Odmori se zaslužio si
19:25 Genijalci
20:03 Australija - život na rubu: Darwin, dokumentarna serija
20:58 Vrijeme na Drugom
21:08 Čovjek iz sjene, američko-irski film
22:46 Zločinci u odijelima
23:36 Zločinački umovi
00:21 Odbrojanje do Rija, dokumentarna serija
00:46 Noćni glazbeni program - Spotovi

05:00 Koncerti i Festivali iz arhiva HRT-a

04.40 RTL Danas
05.25 Sve u šest, magazin
05.50 Lego Ninjago
06.15 Svemoguća Kim
07.10 TV prodaja
07.25 Pet na pet
08.20 TV prodaja
08.35 Mijenjam ženu
10.00 TV prodaja
10.15 Shopping kraljica
11.15 TV prodaja
11.30 Zvonili ste, milorde?
12.30 'Allo, 'allo!
13.10 'Allo, 'allo!
13.50 Tri, dva, jedan - kuhaj!
15.30 10 najvećih nogometnih skandala Hrvatske
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 RTL Vrijeme
19.15 Pet na pet
20.00 Zvezdice
21.50 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 RTL Direkt
22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23.45 Andrija i Anđelka
00.20 Pravda za sve
01.15 Prevare
02.15 CSI, kriminalistička serija
03.05 Astro show, emisija uživo
04.05 RTL Danas, informativna emisija
04.25 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetionik* nedjeljom od 16.30 sati.
Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD *Vladimir Nazor* iz Stanišića emitira se na valovima Radio Fortuna subotom od 16 do 17 sati na frekvenciji 106,6 Mhz.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 Mhz).

HRVATSKA PANORAMA NA TELEVIZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljom od 9 sati. Kolaž emisija s pregledom tjedna iza nas pod nazivom *Hrvatska panorama* emitira se subotom od 11 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov priloga *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 *Vojvođanski tjedan*
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104,4 Mhz

U NEKO LIKO SLIKA

Dan zajednice

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Šaranje jaja...

Piše: Branko Ivković

Faljnīs, čeljadi moja. Baš je nikako priklo ovi dana. Sve se mislim da ćemo ove godine imat lip Uskrs, da već jedared možem sist na biciglu i obač sve naše križove od Frljaze do Rvackog majura i od Kaponje pa do Kucure, odnet svete vode od

Velike subate i svetom Antunu u Lešinom šoru i svetom Ivanu Nepomuku u Kraj Ivković šora što ga nedavno ode obnovila udruga što opravlja križove, a i velikom zaslugom našeg župnika. Baš sam biciglu niki dan dotiro za rukom, opravio mi zet i špice i metio nove šarhanje. Doduše, gume su mi još uvijek izbajlagovane manilom, al šta ćeš kad ne dotiče za nove. Jevo, moj Joso mi se baš smije i veli da sam ja »investiro« u moju biciglu, jedino novu manilu na gumama. Al, pak. Samo nek se ruga, doće maca na vratanca, ko se zadnji smije najslade se smije. Pokvarit će se i njegova, al on se uvijek snađe. Tako je nike godine išo u popisivanje čeljadi, josaga, pileža... da bi nas ovi odozgor posli mogli još bolje odrapit s porezinom. Al on borme dobio novu biciglu i kad je završio taj poso ostala mu zauvik. I sad se ogrebo o niki paket. Kaže da je dobio u njem nikoliko riba i litru olaja, brašna i cukora po kilu. Eto vite o čem se naši političari staradu, da ne budnemo gladni za izbore. Al posli četiri godine nas to košta ko svetog Petra kajgana, al se onda borme samo okrene glava od čeljadeta kugod od ne daj Bože štogod gadno mrišljivog. Jevo i sad se svađaje, ni kafu nisu popili, oladila njim se. Side ode pod ambetušom kod mene na pripeki kugod dva guštera prija Đurđev dana i istiravaje se ko će za koga. Ja lipo ne možem virovat! Ta jeste l vas dvojca skroz normalni, jel samo tako ličite? Ta, ni vam dosta nevolje već se i mislite za koga ćete, ta za svoje da za kog. Kaki su taki su, jeste da smo se izdilili na sto čopora al smo svoji. Ta ne mož ić za onog kome ne tribaš i ni te ni zvao. To vam kugod udavača: ne možeš se ti za nju ženit ako joj ne tribaš ni prid oči. Kurtala bilo takog braka. E, baš ste smlaćeni ko kaka dičurlija što ne znadu ni nos otrt. A ti, rođo, sram da te budne: prodo si se za dvi crvene i par riba. Naš bi se pradića u grobu privrnio sad za Uskrs da mož znat šta si uradio. Joso se niki zacrvnio pa će: »A ko da tebi nisu nudili! Pa mogo je ko je tío, a i ti si na naše u poslidnje vrime bisan«. Pa šta ako sam bisan, bisan sam ja i na šarova što je skupio jaja po guvnu sad baš prid Uskrs kad najbolju cinu imadu, pa ga se zato nisam odreko. Samo je dobio malo deblji lanac, al daborme da ću za svoje. I pcovaću i ako zasluže, al i se neću odreć. Neg, ajde da mi svršimo ovu skupštinu. Ja moram saprat so sa šunaka i obisit i da se promanu na vitru, jel neće se upušt za subatu, a vas dvojca zdunite tu drvenu kafu, pa na svoj poso. A misto tog divana bolje da ste očli prid staru crkvu vidit ono veliko lipo šareno jaje što su ga metnili da se dica raduju Uskrsu. A i vas dvojca ste gori od dice.... Zbogom, srićan vam Uskrs, čeljadi, i lipo ga provedite.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Paor je svud paor

Džabe bać Iva više ne gleda televiziju, ka svašta novo-ga bude i u novina i na radijenu, a bome, najprvo na sokočalu. Jedino se navadijo da sve to prima brez jida. Već i sam ositijo no što mu rekli doktori u bolnice. Ščim se počme jidit više neg što triba, oma mu se i srce ubrza i uši zapušu. Niko jutro mu se javilo dite o pajtaša iz jednoga sela, ni tako daleko o njegovoga. Veli sinoć bili žandari i odveli mu dadu i još nikoliko drugi na sud, pa oma u rešt. Ljudi, paori, kažu samo čuvali zemlju o kombinata

Piše: Ivan Andrašić

što jim ostavili njevi dade, pa čeku licitaciju, bili bi radi radit nako kako se i prija radilo. O ničega triba živit i ranit familije, pa ne bi pod matoru glavu ništa minjali, ostali bi na paoršagu ko i svi njevi puno godina unatrag. Nisu svi mislili tako. Niki iz druge-treće varoši došo na velikomu traktoru, takoga još nisu ni vidli, pa tijo poorat no što su čuvali. Nisu mu dali, ne zna se jal tude spo i kojigod bubotak, al za njim došo i njegov gazda. Taj, ope, ni tijo čekat ni da se krene licitacija, oma bi oro, bijo ciguran da će baš on zadobit. A kako i ne bi, ka je dosta velik u ve partije što vlada. Malo, malo, pa š brundatim pije kafu. Š njim oma došli i žandari, a dobro se znade čiji su oni. Njima va prosta čeljad tribu samo ka tiru bicigle u papuča, pa da ji oma možu sustavit i oglobit. Tako jim lipo pokažu ko su i šta možu, a otoga asne imade i država, pa će ji se možda kogod i sitit i potapšat ji po ramenu. Oma žandari povatali ti nikoliko paora, ope se ne zna jel bilo kaki bubotaka, potrpali ji u veliku lemuzinu i odveli u bać Ivinu varoš, tamo sud za take. I radi oma, ako triba i priko noći, pa ščim se natrukuje šta je prisudijo, ko je po njemu kriv, vodi se u rešt. Vaki ne čeku godina na red, ko ni što su koikoga zgazili, jal ni što su se ni sami ne znu koliko napljačkali. Drugi paori se poplašili, a naj iz druge-treće varoši, što naštodiro, to i pooro. Bać Iva otrnijo sokočalo, a njegova veli da će skoro i ručak. Ope mu pravi nikaki mučkalica od koikaki travuljina i korenja, kako on to zove, nasickala unutra pilećega biloga i natrzala valjušaka o crnoga brašna. Njoje napravila malo sosine supe, spekla dva škvaraka i troj jaja i narizala glavicu luka. Taman svršili, na vraca niko rda. I Taksa se oma oglasijo. Bać Ivina za dram rasprimita astal, a on izašo u gank. Obradovo se, došo mu pajtaš Mata isprika. Prija bijo sitni paor ko i on, a u poslidnji nikoliko godina se sto otimat. Država ga obrlatila, pa uzo kredit, kupijo dvajst junica i do se u mlikare. U početku lipo išlo, vi iz mličare svaki dan kamijonom nosili mliko i redovno plaćali. Al isto ko da su pripisivali o naše države, potli nikoliko miseci prvo počeli skidat cinu i kasnit s plaćanjem. Paori proljivu mliko, ko lane naši. O nji nema ko kupit, a na angro se kupuje o drugi država. Džabe ugovor, ka vaj što kupuje mliko veli privatnik je, pa može kako i koliko oće. Ko je do krsta na ugovor, taj nek i plaća. Eto, misli se bać Iva dok je vodijo pajtaša u kujnu, paor je paor, digod bijo.

25. ožujka 2016.

MISLI POZNATIH

- **Montesquie:** Trebali bismo više plakati u trenucima kada se ljudi rađaju – nego kada umru.
- **Heus:** Tko uvijek govori istinu taj se bi može priuštiti loše pamćenje.
- **Tagore:** Veliki korača s malim bez bojazni. Srednji se drži po strani.

KVIZ

Ljudevit Gaj

Koje godine i gdje se rodio hrvatski političar **Ljudevit Gaj**?
S kojom knjižicom je njegovo ime postalo poznato široj javnosti?
Što je uspio 1834. godine?
Kada su izašle *Novine Hrvatske*?
Na kojoj je koncepciji gradio svoju političku zamisao?
Kako se zove njegova čuvena budnica?
Što je njegov veliki doprinos hrvatskoj abecedi?
Kada i gdje je umro Ljudevit Gaj?

Rodio se 8. srpnja 1809. godine u Krapini.
Kratka osnova hrvatsko – slavenskoga pravopisa.
Pribaviti suglasnost za tiskanje hrvatskih novina.
6. siječnja 1835. godine.
Na ilirstvu kao iskonu hrvatskog etničkog bića.
Još Hrvatska ni propala.
Reformacija abecede.
Umro je 20. travnja 1872. godine u Zagrebu.

FOTO KUTAK

Sretan Uskrs!

VICEVI

Dama u najboljim godina se obraća poznaniku:
- Vi veoma sličite mom trećem mužu
- Ozbiljno. A koliko puta ste se udavali?
- Dva puta – nasmije se.

Ulazi mali Perica u samouslugu:

- Imam samo 80 dinara.
- I? - pogleda ga trgovac
- Što mi preporučujete?
- Drugu trgovinu!

POGLED S TRIBINA

Neizvjesnost

Pomalo neočekivana pobjeda *Hajduka* ili bolje rečeno poraz *Dinama* u velikom hrvatskom derbiju odigranom u sklopu 28. prvenstvenog kola donijela je, poslije dužeg vremena, ponovnu neizvjesnost u utrci za naslov prvaka. Rutiniranom pobjedom protiv *Intera* nogometaši *Rijeke* su iskoristili kiks lidera i približili se na samo dva boda razlike, što nastavku šampionata daje posve drugačiji obol.

Do kraja prvenstva ima još 8 kola i mnogo je bodova još u igri, ali dva glavna favorita u borbi za naslov više nemaju kredita za gubljenje. Svaki poraz ili neodlučni rezultat mogao biti preskup.

Ipak, čini se, ukoliko ne bude nekih neplaniranih kikseva (u nogometu je to uvijek moguće kad se najmanje očekuje) odluka o novom prvaku mogla bi biti donesena u 32. kolu u izravnom susretu *Rijeke* i *Dinama*. Aktualni šampion, u ovom trenutku, ima objektivno veće šanse za obranu naslova jer mu je u derbiju dovoljan i neodlučni rezultat, plus u sljedećem 33. kolu *Riječane* očekuje jadranski derbi protiv *Hajduka* u Splitu. Istina u spomenutom 33. kolu *Dinamo* gostuje uvijek neugodnom *Splitu*, što mu je, objektivno, i najteži susret u preostalim ligaškim kolima. No, sve navedeno daruje toliko željenu rezultatsku i bodovnu neizvjesnost koja samo može podići kvalitetu elitnog nacionalnog ligaškog natjecanja.

Na drugoj, donjoj, strani tablice još uvijek postoji određena neizvjesnost u pogledu borbe za izbjegavanje devetog mjesta koje vodi u doigravanje za ostanak. *Osijek* je s nekoliko dobrih rezultata uspio s pet bodova pobjeći *Istri 1961*, no kako smo već rekli ima još 8 kola i mnogo je bodova u igri. A kada su u pitanju momčadi iz donjeg doma to je posve drugačije.

Za dobrobit hrvatskog ligaškog nogometa je ova bodovna neizvjesnost je odlična.

Njeni benefiti bi se trebali vidjeti u budućim euro nastupima.

D. P.

NOGOMET

Hajduk slavio u derbiju

Pogotkom *Tudora* nogometaši *Hajduka* su svladali *Dinamo* (1:0) u najvećem derbiju hrvatskog nogometa. *Rijeka* je pobjedom protiv *Intera* (4:0) smanjila zaostatak za *Dinamom* na dva boda.

Mađarska – Hrvatska

Prijateljski susret u sklopu priprema za predstojeće EP u Francuskoj odigrat će u subotu 26. ožujka u Budimpešti nogometne reprezentacije Mađarske i Hrvatske. Početak je u 18 sati uz izravni prijenos na HRT2.

KOŠARKA

Cedevita bez finala

Pobjedom protiv *Cedevite* u drugom susretu polufinala doigravanja za naslov prvaka ABA lige (73:65) košarkaši *Crvene zvezde* izborili su plasman u finale. Najbolji u redovima hrvatske momčadi bili su *Pullen* i *Gordić*, dok je u pobjedničkom sastavu najefikasniji bio *Štimac*.

Minimalan poraz PPD Zagreba

Rukometaši hrvatskog prvaka PPD *Zagreba* poraženi su u Zagrebu od *Rhein Neckar Lowena* (23:24) u prvom susretu osmine finala Lige prvaka. Uzvrat se igra u nedjelju 27. ožujka u Manheimu, a bolja momčad će u četvrtfinalu igrati protiv *PSG-a*.

TENIS

Trojica u TOP 50

Hrvatski tenis i dalje ima tri tenisača među 50 najboljih na ATP ranking ljestvici. *Marin Čilić* se nalazi na 11. mjestu, *Ivo Karlović* je 33., dok je *Borna Ćorić* na 46. poziciji. Priliku za popravak svog plasmana imat će na turniru iz Masters serije 1000 koji se sljedećeg tjedna igra u Miamiu.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com .	Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke, muške košulje, sanduk za posteljinu, mesnate svinje 100-150 kg i 5,5 t soje (upotrebljiva i za sjeme). Tel.: 024 532570 ili 060 0532570.	Prodaje se apartman od 36 m ² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.
Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m ² na placu od 670m ² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.	Kupujem salaš s okućnicom u Ljutovu ili Tavankutu. Tel.: 069 2887213.	Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.
Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.	Prodaju se koturaljke, stolovi i stolci, bunjevačka ruva – svila i sefiri, marame, pregače, ponjaveevec, čaršavi, muške čakšire i prsluk, čizme, šeširi, nova el. kosilica, tepisi i staze. Tel.: 024 528 682.	Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.
Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m ² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.	Prodaje se dvosoban stan (51 m ² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Prozivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.	Prodajem trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.
Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m ² , stambena površina je 40 m ² . Tel.: 064 0125719.	Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramvaja) u Zagrebu. Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.	Prodajem stroj šivanje marke <i>Bagat</i> s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.
Prodaje se trosoban stan od 73 m ² , dvije terase, renoviran, prijeo od Hrvatskog konzulata u naselju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 50.000 eura. Tel.: 069 2052608.	Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.	Prodajem ručno štrikači stroj <i>Empisal</i> skoro nov – stolni. Katarina Turkal.
Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.	Potrebiti radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369	Prodajem poslovni prostor u centru grada cca, 350 m ² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.
Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za platenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.	Prodajem veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.	Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.
		Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.
		U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.
		Starija kuća (4 sobe, ručao, 2 kupaone, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupaona) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz *Hrvatske riječi*

VAŽI DO 1. 4. 2016.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKK *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

internat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA KARADORDEV PUT 2 TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

NOGOMET

Prvi proljetni bod

SUBOTICA – Nogometaši *Bačke 1901* odigrali su neodlučeno (1:1) s *Radničkim* iz Nove Pazove i osvojili prvi bod u nastavku prvenstva Srpske lige skupina Vojvodina. U sljedećem, 18. kolu, »crveno – bijeli« gostuju u subotu 26. ožujka u Vršcu.

Remi Tavankuta

SRPSKI MILETIĆ – S teškog gostovanja protiv *Zadrugara* u Srpskom Mileticu momčad *Tavankuta* se vratila neporažena (1:1) i s 17 osvojenih bodova se nalazi na 8. mjestu tablice Bačke zone. U nedjelju 27. ožujka u Tavankutu od 15 sati gostuje *Polet* iz Sivca.

Poraz uz dva crvena kartona

KOLUT – Na otvaranju proljetnog dijela Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci ekipa *Dinama* iz Sonte

zabilježila je poraz na gostovanju u Kolutu. U igri po jakom vjetru i na kratkom, džombastom travnjaku, nogometaši *Jedinstva 1947* bolje su se snašli i ubilježili prve proljetne bodove rezultatom 2:0. Zbog dva crvena kartona »plavi« će u narednom kolu u Sonti znatno oslabljeni dočekati velikog favorita, ekipu *Crvenke*.

I. A.

Crvenka pregazila Dunav

CRVENKA – U 14. kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci ekipa *Dunava* iz Bačkog Monoštora uvjerljivo je poražena na gostovanju u Crvenki. Nakon niza odličnih rezultata u pripremnim utakmicama Monoštorci su zakazali kad je bilo najpotrebnije. Domaćin, ekipa *NK Crvenka*, na travnjaku je pokazala zbog čega slovi favoritom ovogodišnjeg prvenstva i sigurno osvojila bodove rezultatom 4:0. Priliku za popravni ekipa *Dunava* će imati u narednom kolu, kad na Doli dočekuje posljednjeplasiranu *Telečku*.

I. A.

KARATE

Stopostotni uspjeh

SONTA – Prošlog vikenda osmero članova KK *Kumite* iz Sonte sudjelovalo je na tradicionalnom međunarodnom Super Enpi kupu u Subotici. Mladi Sončani postigli su stopostotni uspjeh, osvojivši osam odličja. Zlatom su se okitili **Jelena Smiljanić**, **David**

Miloš i **Dušan Miroslavljević**, srebrom **Andrea Majstorović**, a brončana odličja osvojili su **Reka Rižanji**, **Lazar Romanić**, **Stefan Miroslavljević** i **Čaba Rižanji**. »Prezadovoljan sam nastupom mojih natjecatelja. Iza svakog dobrog rezultata su rad, red i stega, a ukoliko s ovakovim radom nastavimo, bit će još odličja«, kaže predsjednik i glavni trener **Tomislav Matin**.

I. A.

KLIZANJE

Leona Rogić prvakinja Vojvodine

NOVI SAD – Talentirana klizačica KK *Spartak*, **Leona Rogić** osvojila je naslov prvakinja na Otvorenom prvenstvu Vojvodine

održanom prošlog vikenda u Novom Sadu. Slijedi nastup na Trofeju Beograda, a potom s reprezentacijom na razvojnim natjecanjima i pripremama u Gdanjsku (Poljska) i Ostravi (Češka).

ODBOJKA

»Golubice« u polufinalu

SUBOTICA – Pobjedom (3:1) u majstorici četvrtfinala protiv *MD-a* iz Zrenjanina, odbojkašice *Spartaka* su izborile plasman u polufinale doigravanja za naslov prvakinja države. U polufinalnim duelima protivnik »golubicama« bit će ekipa *Vizure* iz Beograda.

UKOMET

Početak doigravanja

SUBOTICA – Rukometaši *Spartak Vojputa* u subotu 26. ožujka započnu nastupe u doigravanju za naslov prvaka države, a prvi protivnik bit će im momčad *Partizana* iz Beograda. Susret počinje u 16.30 sati.

KUGLAČKI KLUB JADRAN IZ GOLUBINACA

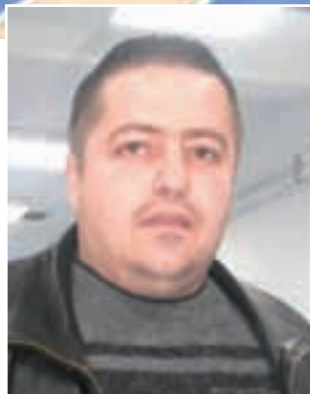
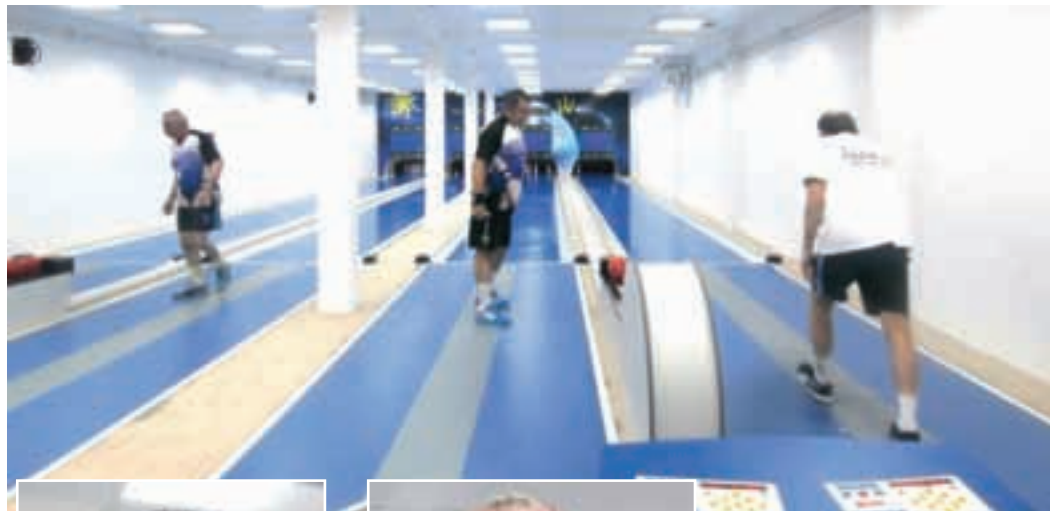
Bolji uvjeti za prelazak u viši rang

Kuglački klub *Jadran* iz Golubinaca osnovan je u kolovozu 2009. godine s željom da se nastavi tradicija kuglanja u ovom srijemskom mjestu koja se njeguje preko sto godina. Nekada se nijedna gostiona u Golubincima nije mogla zamisliti bez kuglane. Donedavno su i članovi Kuglačkog kluba *Jadran* trenirali u seoskoj kavani, a treninge su održavali jednom tjedno u sportskom centru u Rumi. Želje koje su kuglači iz Golubinaca imali tijekom svih ovih godina sada su se ostvarile i njihov klub danas ima nove prostorije u okviru objekta osnovne škole, koje se opremljene najsuvremenijom opremom u Srijemu. Nova kuglana i novi uvjeti svakako će utjecati na još veću volju za treniranjem. Među članovima tog kluba ima sve više djece.

NOVE NADE KUGLAČKOG SPORTA

Trenutno dijele treće mjesto druge vojvođanske lige, a želja im je da uskoro uđu u viši rang –Prvu vojvođansku ligu.

»Imamo suvremenu kuglanu koja nam puno olakšava rad i treninge. Vjerujem da ćemo uskoro biti lideri i pokretači kuglačkog sporta u Srijemu. Svakim je danom interes djece i odraslih za treniranjem kuglanja u našem klubu sve veći. Do sada nismo imali uvjete niti mogućnosti okupljati djecu, a evo danas imamo desetero djece uzrasta od 14 do 18 godina, s kojima ćemo ozbiljno raditi tijekom ljeta i dati im mogućnost da se natječu. Siguran sam da će ti mladi napredovati i predstavljati nas u pravom svijetlu na državnoj razini. Mislim da smo otvaranjem nove kuglane stekli samo još veću motivaciju da postanemo lideri ovog sporta u Srijemu i da u što skorije vri-

Mirko Peršić

Stevan Vidović Brica

jeme stvorimo reprezentativce u kuglanju«, kaže predsjednik KK *Jadran* **Mirko Peršić**.

OČUVANJE TRADICIJE

Osim toga što moraš imati talenta za kuglanje, mora se uložiti i veliki dodatni napor. Pojedini članovi kuglačkog kluba iz Golubinaca ovaj sport naučili su od svojih starih još u ranoj mladosti, a kako navode tradicija kuglanja u Golubincima datira još od prije Prvog svjetskog rata:

»Nekada je u Golubincima bilo 6-7 kavana i svaka od njih je imala betonsku stazu za kuglanje. Taj sport trenirao je moj otac i to je bilo ono kavansko kuglanje, jedan vid natjecanja. Sjećam se vremena kada me je otac vodio da namještam čunjeve i da vraćam kugle. I dok oni igraju mi djeca se klikeramo, a kada završe, daju

sportom. Bilo da je to kuglanje, jahanje, vožnja zaprega, nogomet, košarka...«

SPORT BEZ OGRANIČENJA

A čar ovog sporta upravo i jeste što u njemu nema ograničenja ka da su u pitanju godine. Mogu trenirati svi uzrasta od 7 godina pa nadalje. Baca se četiri serije po 30 hitaca, a prolje se i dosta znoja tijekom treninga iako se nekada kuglanje mnogima čini kao lagan sport:

»U ovom sportu važna je preciznost. Potrebno je i mnogo naporno vježbati. Ja sam kapetan ovog kluba punih šest godina, sada već sedma sezona. I ranije smo, iako nismo imali odgovarajuće uvjete za rad, bili uspješni. U vrijeme stare Jugoslavije imali smo dvojicu uspješnih kuglača iz Golubinaca, a prije dvije godine na natjecanju na pokrajinskom nivou osvojili smo drugo mjesto u pojedinačnoj kategoriji. Trenutačno se nalazimo u Drugoj vojvođanskoj ligi i od 14 klubova dijelimo treće mjesto, što je za sada dobar uspjeh. Nadamo se da ćemo do kraja sezone biti prvi. Želimo osnovati pionirsku ekipu koja će biti budućnost ovog kluba i kuglačkog sporta u Golubincima«, kaže kapetan KK *Jadran* iz Golubinaca.

S. Darabašić

Град Суботица
Szabadka Város
Grad Subotica

Срећан Ускрс!
Kellemes húsvéti ünnepeket!
Sretan Uskrs!

Илија Марасић
Председник Скупштине града

Илија Марасић

Maglai Jenő
Gradoanačelnik

Maglai Jenő

